

ACAD. SCIENT.
CLASS. HIST.
MDCCLXXII

<36610537930016

<36610537930016

Bayer. Staatsbibliothek

Digitized by Google

1° Bav. (lit. 25. (46.)
1312.
(9,3

Bavaricum pag: 138.
ad hist. gen.

Digitized by Google

MONUMENTA
WEIHENSTEPHANENSIA.

Digitized by Google

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Digitized by Google

PRÆFATIO.

Weihenſtephan, nobile ſodalitum divi Benedicti Monaſterium, proxime Friſingam in vertice montis, unde proſpectus ampliſſimus in vaſtiſſimam planitiem patet, quæ meridiem verſus alpibus clauditur, ab oriente vero, occaſu, atqne ſeptentrione oculos obtuentium fallit, effugit, amoeniſſime ſitum, tetrarchiæ Monacenſi accenſetur.

Digitized by Google

Priſca fide confirmatum eſt Agilolfingos in hoc ipſo monte, qui tunc *Tetmons* vocabatur, condidiſſe caſtrum, cui divus Corbinianus, primus Friſingenſium antiſtes delubrum S. Stephano dicatum, ſive florenti adhuc adjecit, ſive collapſo ſuperſtruxit, Monachisque Benedictinis, qui ſacra ibi facerent conceſſit. His autem in montem Friſingenſem translatis, circa Ann. 830. iuſſu Hittonis Epiſcopi ſucceſſerunt clerici ſæculares: & ipſi poſt ducentos annos in collem S. Viti inde migraturi, atque Eccleſiam S. Stephani denuo familiæ D. Benedicti, ſub auſpiciis Egilberti Epiſcopi circa Ann. 1020. reſtituturi.

Antiquiſſima quæque cœnobii Weichenſteſſanenſis Monumenta hauſerunt incendia feralia quatuor, hoſtiumque Bajoariam vaſtantium ferox rapacitas. Superavit tamen has tempeſtates nobiliſſimus codex traditionum, manu ſeculi XI. ad finem vergentis inceptus, variaque induſtria ad incunabula usque ſeculi XIII. perductus, quem integrum recitamus. Sequuntur illum diplomata miſcella XX. flammis erepta: Sepoſita ſunt atque in alias curas ſervata, excerpta ex Kalendario vetuſtiſſimo, perpetua ſerie

ab

ab anno 1030. ad annum uſque 1350. ab autoribus coævis continuato; atque Stemmata Guelfica ſeculo XII. exarata. Copiam horum omnium, pro ſuo in nos bonasque artes favore, ſtudioque Optimo Principi complacendi perquam humaniter fecit Rev. atque Excell. Abbas *Innocentius* Sereniſſ. Bojorum Duci atque Electori a Conſiliis ſanctioribus, operisque noſtri promotor nulla non laude celebrandus.

Series RR. Abbatum Weihenſtefanenſium ex Monimentis coævis.

1. Gerhardus el. a. 1021. reſ. 1022.
2. Arnoldus † 1041.
3. Dietfridus reſ. 1047.
4. Heinricus I. reſ. 1062.
5. Beringerus † 1064.
6. Hagano ſ. Hartwicus † 1080.
7. Heinricus II. † 1082.
8. Erchangerus dep. 1096.

Digitized by Google

9. Pabo dep. 1097.
Erchangerus reſtit. iter. depoſ. 1099.
Pabo reſtitut. reſ. 1114.
10. Meginhardus I. el. 1116. † 1138.
11. Sigmarus † 1147.
12. Guntherus dep. 1156.
13. Rapoto reſ. 1172.
14. Siboto reſ. 1174.
15. Reginpoto reſ. 1182.
16. Altunus reſ. 1197.
17. Eberhardus I. reſ. 1219.
18. Meginhardus II. reſ. 1224.
19. Ulricus I. reſ. 1226.
20. Ulricus II. † 1251.
21. Henricus III. dep. 1254.
22. Ulricus III. † 1256.
23. Ludovicus reſ. 1261.
24. Conradus I. †. 1300.
25. Conradus II. reſ. 1312.
26. Heinricus III. † 131.
27. Waltherus † 1319.

28. Con-

Digitized by Google

28. Conradus III. † 1328.

29. Conradus IV. †. 1331.

30. Marcwardus † 1367.

31. Gallus pictor depoſ. circa 1370.

32. Albertus dep. † 1378.

33. Ulricus IV. Minebeck reſ. 1378.

Albertus Præp. Neocell. Adminiſtrator 1378. — 1380.

34. Leonhardus I. † 1415.

35. Fridericus † 1416.

36. Eberhardus II. †. 1448.

37. Johannes †. 1481.

38. Leonhardus II. † 1484.

39. Chriſtophorus I. reſ. circ. 1487. † 1507.

40. Wolfgangus † 1495.

41. Antonius † 1508.

42. Benedictus I. † 1520.

43. Thomas † 1553.

44. Chriſtophorus II. † 1563.

45. Caſpar † 1575.

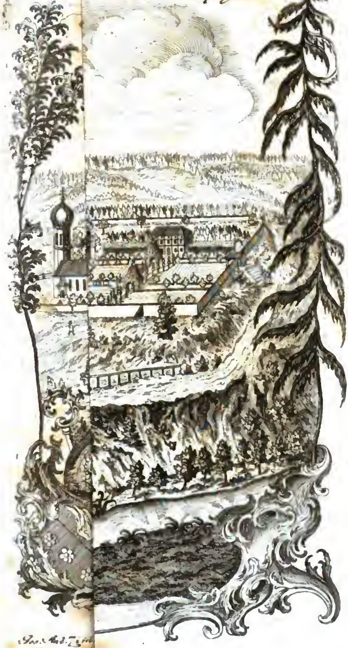
46. Paulus † 1579.

47. Benedictus II. † 1600.
48. Sixtus † 1618.
49. Chriſtophorus III. † 1618.
50. Georgius † 1645.
51. Romanus † 1649.
52. Gregorius † 1574.
53. Benedictus III. † 1705.
54. Ildephonſus † 1749.
55. Michael † 1761.
56. INNOCENTIUS.

MO-

Digitized by Google

Boic. Vol. IV. pag. 350.

Digitized by Google

MONUMENTA WEIHENSTEPHANENSIA.

Incipit Liber Traditionum.

Num. I. Sub Abbate Arnoldo. 1022 - 1041.

In primis notum ſit omnibus mortalium generationibus, qualiter quidam nobilis homo *Gerolt* dictus vocabulo, qui & ipſe *Comes*, non abnuente ullius contradictione, pro excellentiſſimi anima Egilberti Epiſcopi delegavit ad altare S. prothomartyris Stephani quoddam predium, quod dicitur Gerhartingin, *ſive Monachis* ſeu *Clericis*, tantumodo ſervientibus eodem Dei gremio, famulandum perpetuo, eisque firma proprietate poſſidendum: ſcilicet ipſum, quod ſine pacto umquam auferendi eſt traditum; ut a Monaſterio ſancti iam dicti Stephani hoc nullatenus poſſit divelli, totoque evo ſtabiliatur noſtre Dei domo. Teſtes pronunciamus ſubſcriptos, *Oudalſcalh Comes*, *Guntpolt Comes*, *Altman Comes.*

Similibus modis notum eſſe volumus qualiter *Comes Guntpolt* nuncupatus nomine, pro anima predicti Epiſcopi tradidit quoddam predium vocabulo Aſinhuſun dictum, ad uſum ſervicii altaris ſancti Stephani. Huius rei ſunt teſtes, *Oudalſcalh Comes*, *Gerolt Comes*, *Altman Comes*, *Oudalrich Comes.* Eadem ipſa que predicta eſt, ratione noverint univerſi plena cognitione, quod a *Comite Oudalſcalcho* quidam locus nomine Gerhiltihuſun vocatus pro anima eiusdem Epiſcopi, ad altare dictum eſt traditus, ad uſum eidem

dem altari ſervientium. Teſtes huius rei ſunt, qui & ſuperius. Simili modo parique ſententia ſciat univerſorum induſtria, quomodo cum omnibus utilitatibus ad victum pertinentibus, quedam villa Richozesdorf vocata, a quodam homine *Etich* nomine tradita eſt, ad prediſtum altare in eundem divine ſervitutis uſum, ut ſupra eſt dictum. Huius rei teſtes ſunt tracti per aures, *Alberich*, *Oudalſcalch*, *Dietrich*, *Gerolt* &c.

Eadem ratione noſcat univerſorum notitia, qualiter a predicto *Comite Oudalſcalcho* quidam locus nomine Phrima terminatus, ad gremium pro anima prelibati Epiſcopi altaris predicti eſt delegatus, in uſum ibidem ſervientium perpetualiter poſſidendum. Talis delegationis ſunt teſtes, *Alberich*, *Etich*, *Gerolt*, *Pezili* &c. Item notum ſit eodem modo, quomodo iam dictus *Comes Oudalſcalch* duo predia Phranigouvi & Urſinpach nominata, pro felicitate anime ſepedicti Epiſcopi ad eiusdem altaris dedit ſervicia. Quod iſtis ſtabilivit teſtibus, *Alberich*, *Dietrich*, *Gammenol*, *Gerolt* &c. Uno eodemque rationis tenore, quidam *Ozi* vocatus, pro predicti Epiſcopi voluntate, dedit predia, quorum unum Wolmuntingun, alterum nominatus Wahalingun, ad ſupra memoratum altare S. Stephani. Teſtes ſunt, *Oudalſcalch Comes* & alii ut ſupra. Item uno eodemque modo notum facimus predium quod vocatur Zollingun a predicto *Comite Geroldo* ad voluntatem eiusdem antiſtitis, traditum in altaris iam dicti ſervicium. Teſtes ut ſupra. Eiusdem ſententie norma, qua facta eſt traditio predicta a cunctis ſciatur, quomodo idem ipſe *Gerolt* pro ſepe dicti Epiſcopi ſalute tradiderit predium dictum Zamindorf, in perpetuum venerabili iam dicto Stephano miniſtris ſui altaris toto poſſidendum evo. Teſtes huius rei ſunt ut ſupra.

Notum

Digitized by Google

Notum ſit univerſis ſancte Eccleſie filiis, preſentibus ſcilicet & futuris, qualiter quidam nobilis vir *Eberhart* nomine cum conſilio & conſenſu comparis ſue *Diemout* nomine, quoddam ſue proprietatis predium vocabulo Burra nuncupatum, ad altare ſancti Stephani protomartiris perpetualiter poſſidendum, ſervitoribus eiusdem altaris ſive ſint *converſationis Monachice ſeu Canonice*, pro filio ſuo coram teſtibus regulariter ad altare oblato, & pro remedio anime ſue parentumque ſuorum cum VII. mancipiis: ea ratione ut ſi quisquam prefati altaris ſervitoribus voluerit abſtrahere, ad proximum heredem redeat, non ſibimet poſſidendum, ſed altari iuxta priſtinam traditionem reſtabiliendum. Iſti ſunt teſtes, *Otto*, *Warmuth*, *Erchanpreth*, *Altman*, *Oudalrich* &c.

Noſcat omnium fidelium induſtria preſentium ſcilicet & futurorum, quomodo quidam nobilis vir qui per proprium nomen dictus eſt *Sigipolt*, nullo ſuorum abnuente, quoddam ſue poſſeſſionis predium, plebaio nomine nominatum Diotrichasdorf, pro excellentiſſimi ſcilicet Egilberti Epiſcopi anima, & eius perpetua ſalute ad altare ſancti Stephani protomartyris delegavit, & eidem altari ſamulantibus vel *Monachice ſunt vel Canonice* conditionis eternaliter retinendum conſtituit. Iſti ſunt teſtes, *Altman Comes*, *Heimpreht*, *Willihart*, *Ratpoto* &c.

In nomine ſancte Trinitatis: noverit colentium Deum collatio univerſalis, qualiter quidam venerabilis Friſingenſis Eccleſie archipresbyter nomine Richolf, quoddam ſue proprietatis prediolum quale habuit in loco qui dicitur Mamındorf, nec non decem iugera ad predictum pertinentia predium, in loco qui nominatur Outinvuanch, poſt eius vite metas absque ulla contradictionis moleſtia ad altare ſancti Stephani protomartyris delegavit, & eidem altari ſervientibus, vel Monachi, vel ſint Canonici perpe-

tualiter habendum addixit. Huius rei ſunt teſtes *Zacco*, *Sigipolt*, *Reginprekt*, *Engilman*, *Meginhart*.

Notum ſit omnibus ſcire curantibus, qualiter quidam homo vocabulo Diemo patre orbatus, cum conſenſu matris ſue & fratris, tale prediolum habitum qualem conſtat iure paterno ſibi conceſſum, in loco quem dicimus vulgari nomine Stroga, ad altare delegavit ſancti Martyris Stephani, ad ſuffragium victus Dei ſervitorum ibi degentium, ſive ſit converſatio Monachorum vel congregatio Clericorum, pro fratre ſuo coram teſtibus ad ſupradictum altare oblato: ea uteus ratione, ut ſi quempiam poſtea venientem huius Epiſcopatus rectorem malignus ſpiritus, qui ſemper eſt huic religioni infeſtus, ſuaſiſſet hanc vitam deſtruere ſine culpa iſtius pueri, isdem ſine ulla contradictionis moleſtia uteretur agello. At ſi hoc factum fuiſſet, quod in iſta ſupra vita anima corpus deſerviſſet, perpetualiter hic permaneret. Iſti ſunt teſtes tracti per aures *Pezili*, *Anno*, *Ougo*, *Ellinrich*.

Noverit univerſorum turba populorum, qualiter diſponente Epiſcopi Egilberti conditione, Abbati monaſterii Protomartyris Stephani cum manu Advocati ſui Iſangrimi, predium Richozesdorf nuncupatum, quod Eccleſie ſue curationi ſubiecte manifeſtum eſt fuiſſe proprium, in manum *Oudalſcalchi*, ſcilicet Advocati Eccleſie ſancte Marie, ſanctique Corbiniani tradidit; & econtra idem Oudalſcalch in manum advocati eiusdem Abbatis ſubiecti *Arnolſi* retradidit quoddam prediolum Houapach nomine vocatum, quod prefate Eccleſie itidem ſancte Marie ſanctique Corbiniani fuit in proprietate. Tali modo concambio facto, planum fiat perpetuum id ipſum Houapach ſancti Stephani reſtitutum eſſe altari pro loco ſupradicto, id eſt Richozesdorf. Teſtes hoc veridico firmantes teſtimonio *Gerolt*, *Penno*, *Gotapolt*, *Liutheri*, *item Liutheri*, *Pezili*, *Diotprecht*, *Aſkirch*, *Herrich*.

Notum

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus qualiter *Altmannus Comes* talem proprietatem, qualem habuit in loco Riſach dicto in Carentana regione in Gilitala & in loco Eua, nec non ad Eccleſiam ſancti Iohannis, ad altare ſancti Stephani fratribus inibi Deo famulantibus delegavit, pro remedio anime venerandi Egilberti Epiſcopi cum mancipiis & omnibus appenditiis. Huius rei teſtes ſunt *Oudalſcalch*, *Herman*, *Geruuich*, *Wazalman &c.* Ea igitur ratione Oudalſcalch tale predium, quale habuit in loco Nidarum Winida dicto, & quicquid predictus antiſtes in eodem loco de Tiemone conparavit, ad ſupradictum altare delegavit cum mancipiis. Teſtes huius rei ſunt *Altman Comes*, *Herman*, *Geruuich*, *Ebararo*, *Mazili.*

Cuncti norint populi, qualiter quidam homo Iſanpreht, vocabulo, predium quale habuit ad Altoluasdorf, pro remedio anime ſue & filii ſui, ſcilicet, Monachi, tradidit ad altare ſancti Stephani ibidem famulantibus, in perpetuum iure ſerviendum. Huius rei ſunt teſtes *Oudalſcalch*, *Sigihart*, *Liutheri*. *Richfrit*, *Adalpreht*, *Nocho.*

Non alia ſed ſimili ratione noſcatur, quomodo quedam monialis femina Pezala nuncupata, pro ſtabilienda annona que conſtat illi ab Abbate Arnoldo tradita, prediolum tale quale habuit prope Sliuisheim, ad altare iam dicti tradidit Stephani. Hi ſunt teſtes *Pezilo*, *Pero*, *Rihfrit*, *Adalger*, *Nocho.*

Noverint omnes Chriſtiani preſentes ſcilicet & futuri, qualiter quidam homo nobilis nomine *Grimolt*, pro annona filii ſui redimenda, tradidit ad altare ſancti Stephani tale predium quale poſſederat ad Ocinpach, cum duobus mancipiis, fratribus inibi deſervientibus perpetualiter obtinendum. Iſti ſunt teſtes *Altman Comes*, *Hiltigrim*, *Heripreht.*

Digitized by Google

& matre orbatus, predium quale hereditario iure apud villam Giſilingen ſitam poſſedit, pro ſuorum parentum remedio nec non pro ſua redimenda annona, per manum advocati ſui *Engilhardi* ad altare ſancti Stephani, cum mancipiis omnibus & appenditiis ad illud predim pertinentibus delegavit. Huius traditionis ſunt teſtes, *Meginolt*, *Routpreht*, *Gotalpolt*, *Wiezil & filius eius Eberhardus*, *Burchart*: *de familia Richmurt*, *Uuillirich*, *Engilſcalch*, *geruccio*.

In nomine ſancte & individue Trinitatis: notum ſit univerſis Eccleſie filiis, qualiter inter venerabilem Friſingenſis Eccleſie preſulem Egilbertum, & inter *Abbatem* ſancti Stephani protomartyris *Arnoldum* quoddam, cum concordi cleri & plebis deliberatione & voto, factum eſt concambium. Tradidit namque idem antiſtes cum manu advocati ſui *Oudalſcalhi* in manum Abbatis prefati de poſſeſſionibus ſue Eccleſie, quicquid eo die iam dictus Abbas in poteſtate vel inveſtitura ſua habuit in prediis, in mancipiis, in decimis, molendinis, ſcilicet Hegilinhuſun cum omnibus appendiciis ad eundem locum pertinentibus, Perhah ſub eodem iure, Mammandorf cum Eccleſia decimata, Ouſti, Uparmuſſi cum duabus Eccleſiis decimatis, Giſilinga, Stroga, Wippanhuſun quod beneficium fuit *Aribonis*, Biurra cum Eccleſia decimata, Zamindorf quod Egino Presbyter in mutuum dedit Epiſcopo predicto, territorium in urbe Radaſpona unam houbam, cum *equino territorio* ad Pullingun, territorium equinum ad Hutichar, Flabach. Hec omnia Egilbertus Epiſcopus ut dixi tradidit ad altare ſancti Stephani & ipſius altaris ſervitoribus ſive ſunt Monachice converſationis ſeu canonice, pro perenni ſui & Imperatoris Heinrici felicitate iure proprietatis poſſidendum. Econtra Abbas Arnoldus, cum manu advocati eiusdem *Oudalſcalchi*, in manum predicti antiſtitis Egilberti in recompenſationem traditionis predicte, cum manu poteſtativa in ius proprietatis Eccleſie ſancte

Marie

Marie & ſancti Corbiniani pari utriusque partis conſilio & deliberatione retradidit partem cuiusdam Inſule *Sachſonagane* dicte, in provincia orientali & in marchia *Adalberti Comitis* ſite, quam ob ſpem retributionis divine & ob interventum eiusdem Epiſcopi bone memorie Henricus Imperator ſancto Stephano eiusque ſervitoribus ſub teſtamento tradidit, his terminis incluſam: a loco Zucinesprucca viſum per ripam Danubii usque in locum Orta dictum, & inde in ſilvam quam Hart vulgariter nuncupant, usque in eandem ſilvam Hart: ipſam videlicet inſulam Sahſogane quantum ſupraſcripto continetur termino prout altari ſancti Stephani ſub teſtamento traditum erat, ut dixi, Epiſcopo mutua viciſſitudine retradidit. Et ut hec communicatio ſtabilis permaneat, literarum ſerie veraciumque teſtium illic infra notatorum firmatum eſt teſtimonio, *Altman Comes*, *Hartwic*, *Harhilo*, *Meginhart*, *Herrant*: *de familia Heilrich*, *Mathuni*, *Liutheri*, *Sinzo*, *Gerhart Reginhalm*, *Gerwic*, *Perahtolt*, *Herrich*, *Rihfrit*. Sepe nominatus venerandus antiſtes tradidit per manum advocati ſui *Oudalſcalchi*, in manum prefati Abbatis duas partes decime ſui vini in Bozana eisdem miniſtrantibus S. Stephani in uſus proprietatis poſſidendum. Iſti ſunt teſtes: *Altmann Comes*, *Hartwich*, *Herrant*, de famila Sinzo, *Diolprecht* &c.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus, qualiter inter venerabilem Epiſcopum Egilbertum & Abbatem Arnoldum huiuscemodi factum eſt concambium. Namque Epiſcopus cum deliberatione ſuorum fidelium dedit per manum advocati ſui Oudalſcalchi ad altare ſancti Stephani X. *Houbas Cenſuales* que vulgariter *Parſcalches houba* dicuntur, in comitatu *Altmani*, & decimam Eccleſie ad Chamera. Econtra iam dictus Abbas, pari ſuorum deliberatione retradidit per manum advocati ſui *Iſangrimi* ad altare ſancte Marie & ſancti Corbiniani XI. houbas cenſuales & Eccleſiam de-

cima-

cimatam atque unum molendinum ad *Freima*, in marchia *Ottonis Comitis*: & hec traditto iſtis firmata eſt teſtibus, *Altman Comes*, *Gerolt*, *Pezili*, *Gotapolt*; *de familia Reginhalm*, *Sigipolt*, *Oudalſcalch*, *Liutheri*, *item Liutheri*, *Egildio*.

Noverit omnis turba Chriſti fidelium, qualiter idem Abbas Arnoldus per manum advocati ſui Iſangrimi quoddam predium Richozesdorf dictum ad altare ſancte Marie & ſancti Corbiniani tradidit. Econtra Epiſcopus per manum Advocati ſui *Oudalſcalchi* ad altare ſancti Stephani dedit quoddam predium Houapach nuncupatum, & ut hoc concambium immutabili firmatum ſit ſtabilimento, adhibiti ſunt teſtes, *Gerolt*, *Penno*, *Gotopolt*, *Liutheri*, *item Luitheri*, *Pezili*, *Dietpreht*, *Askarich*, *Herrih*.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus preſentibus ſcilicet atque futuris, qualiter placuit atque convenit inter venerabilem Abbatem Monaſterii ſancti Stephani Arnoldum & quendam Friſingenſis Eccleſie ſervum nomine Eparmunt, quandam commutationem facere; quam & fecerunt. Tradidit namque idem Eparmunt cum manu advocati ſui *Oudalſcalchi* de quodam ſui iuris predio, in villa Sindishuſa dicta ſito, cum curtifero & arabili terra pratisque, nec non cum lignorum copia iugera LX. in manum predicti Abbatis & Advocati ſui *Iſangrimi* ad altare ſancti Stephani perpetuo exiſtendum: econtra predictus Abbas cum manu prenominati advocati ſui in loco Stroga dicto, cum curtifero & arabili terra iugera XL. eidem ſervo in proprietatem retradidit; & id actum eſt, cum conſilio & conſenſu Egilberti Friſingenſis Eccleſie Epiſcopi & advocati ſui cum utriusque Eccleſie pene tota familia. Huius rei teſtes ſunt, *Gerolt item Gerolt item Gerolt*, *Gotapolt*, *Maganus*, *Dietrich item Dietrich*: *de familia Dietpreht*, *Pezili item Pezili*, *Willirich*, *Chounrat*, *Eharmunt*.

No-

Noverint omnes Chriſti fideles preſentes ſcilicet & futuri, qualiter placuit atque convenit inter venerabilem Abbatem Eccleſie ſancti Stephani Arnoldum & quendam eiusdem Eccleſię ſervum Engilſcalhium commutationem facere, quam & fecerunt. Tradidit namque predictus ſervus cum conſenſu Advocati *Oudalſcalchi* & familie, per manum advocati ſui Iſangrimi ad altare S. Stephani & in manum predicti Abbatis, iugerum unum in villa Hegilinhuſun ſitum, & duas partes iug. I. in villa Chiemperc ſitas iure perpetuo poſſidendum. Econtra predictus Abbas eiusdem Eccleſie ſancti Stephani cum conſenſu advocati *Oudalſcalchi* & familie per manum advocati ſui Iſangrimi, tradidit eidem ſervo in compenſationem prioris deditionis unum curtiferum in villa Chiemperc ſitum. Huius rei ſunt teſtes nobilis vir *Routpreht*: *de familia, Rihmunt*, *Wilirch*, *Wolfhart*, *Rihpolt*, *Udalgrim*, *Adalfrit*, *Willipolt*, *Adalpreht*, *Giſalhart*, *Uolrat*.

Quidam laicus nomine *Engilſcalh* conlaudante eius uxore *Rihhilt*, tradidit ad altare ſancti Stephani predium quod habuit in villa Rihherishuſan, preſente advocato *Pernhardo* & accipiente, absque omnium hominum contradictione, poſt ſui & ſue uxoris obitum, nihil excipiens queſiti & inquiſiti, ad prebendam fratrum Deo & ſancto Stephano ſervientium, ut nemini liceat illud auferre de fratrum prebenda, & ſi quis Abbas illud inde auferat, vel in beneficium preſtiterit, proximus heres redimat predium ab altari cum V. denariis & ſine vi habeat. Huius ſunt teſtes nobiles *Otto*, *Diemar*, *Engilmar*, *Pernhart*, *Poppo*: *de familia*, *Adalpreht*, *Willipolt*, *Gerolt*, *Meginhart*, *Eppo*, *Pezili*, *Adalpreht*, *Heriger*.

Factum eſt quoddam cambium inter Arnoldum venerabilem Abbatem & quendam Vuoldoldum de familia. Tradidit namque idem Vuolvolt eidem Abbati quicquid proprietatis poſſedit in

in villa que dicitur Hunprehtashuſun, ad ſerviendum Eccleſie S. Stephani. Econtra predictus Abbas cum manu advocati ſui *Iſangrimi*, annuentibus quibusdam familie precipuis viris, eidem totum reſtituit, quicquid iuris tenuit in loco qui dicitur Rihdiosdorf. Teſtes ſunt hoc confirmantes *Piligrim*, *Gerhalm*, *Luitheri*, *Wolfkoz*.

Similiter Chriſtiane notitie manifeſtetur, qualiter inter Abbatem Arnoldum, & quendam nobilem virum *Ariponem* nomine huiusmodi concambium ſtabiliter ageretur. Tradidit namque idem Aripo in manum predicti Abbatis & Advocati ſui *Sigihardi* tale predium, quale habuit apud villam Agaheringin ſitum. Econtra autem prenominatus Abbas per manum advocati ſui, eidem Ariponi retradidit de rebus ſancti Stephani tale predium quale in villa Pruningisdorf dicta poſſedit. Huius rei teſtes ſunt de nobilibus *Etich*, *Routpreht*, *Popo*, *Engilpero*, *Wolfolt*, *Dietker de familia Pero*.

Noverit univerſitas Chriſtiana preſentium ſcilicet & futurorum huius modi factum concambium inter Abbatem Arnoldum & quendam laicum Pernhardum. Tradidit namque iam dictus laicus, in manum prelibati Abbatis & Advocati ſui Iſamgrimi, unam houbam in villa vulgariter dicta Haſalpach, quo contra Abbas Arnoldus cum manu advocati ſui predicti tradidit unam houbam in villa Altolvosdorf ſitam. Tractis utrinque per aures teſtis ſubſcriptis *Ekkahart*, *Sigihart*, *Iacob*, *Erchanpreht de familia Loutheri item Loutheri*, *Pezili*.

Num. II. Sub Abbate Dietfrido. 1041 - 1047.

Notum ſit omnibus in Chriſto fidelibus qualiter communi fratrum familieque conſilio quoddam concambium factum eſt, inter venerabilem Abbatem Dietfridum, & quendam nobilem virum nomine Ratkiſun, adhunc modum. Tradidit namque idem vene-

venerabilis Abbas Dietfridus, per manum advocati ſui *Sigihardi* tale ſcilicet predium quale tunc Eccleſia S. Stephani in proprio iure tenuit in loco qui dicitur Holnhuſen eidem Ratkiſo, perpetualiter poſſidendum. Econtra vero predictus vir unam hobam ad Mamindorf cum omnibus appenditiis ſuis ſine ulla contradictionis moleſtia prefato delegavit Abbati, ad miniſterium ſancti Stephani interminabiliter poſſidendum. Huius rei teſtes ſunt *Reginheri*, *Sigipolt*, *Wiezil*: *de familia Gervuich*, *Adalpreth*.

Dietleib de familia ſancti Stephani tradidit ad altare eiusdem ſancti Stephani ſuum ſervum Meginhardum pro V. denariis quotannis perſolvendis & ſi unum annum negligat, in altero emendet. Si duo negligat in tertio anno omnes tres cenſus ſolvat, ſi tres continuos annos negligat, ad quotidianum ſervicium cogatur. Huius teſtes ſunt de familia *Rikilo*, *Meginhart*, *Balduvin*, *Dietrih*, *Liutheri*, *Wolſheri*.

Noſcant Chriſtiani preſentes ſcilicet & futuri, quia venerabilis Friſingenſis ſedis Epiſcopus Nitkerus tale predium quale habuit in loco Ruminiſperch dicto ſitum, per manum advocati ſui *Iacobi* pro ſalute anime ſue tradidit ad altare ſancti Stephani, eiusdem] altaris ſervituris perpetualiter poſſidendum, cum ſylva, pratis, omnibusque appendiciis ad predictum predium pertinentibus. Et hanc traditionem ſubſcriptis ſtabilivit teſtibus: *Gerolt*, *Oudalſchalc*, *Witigowe*, *Norpreht*: *de familia*, *Wolfart*, *Reginhalm*, *&c.*

Noverit omnis Eccleſia, quod quidam Comes nomine *Adalbero* hubam unam in villa que dicitur Seſtehuſen delegavit ſuper altare ſancti Stephani fratrum ſervitio inibi Deo ſervientium pro anime ſue remedio, ſuique dilecti Domini Egilberti Epiſcopi, cunctorumque parentum ſuorum: ea ſcilicet conditione, ut nullus Abbas poteſtatem haberet cuiquam hominum in beneficium

 tra-

tradere; quod ſi dederit Abbas & Advocatus, qui tunc temporis eſſent, ad Eberſperg eidem loco ſubiugaretur. Huius rei teſtes ſunt *Altman*, *Herman*, *Gerwich*, *Eberaro*, *Eppo de familia*, *Pezili*, *Richker*, *Willibolt*.

Num. III. Sub Abbate Heinrico I. 1047 - 1062.

Notum ſit omnibus in Chriſto fidelibus preſentibus ſcilicet & futuris, qualiter venerandus Friſingenſis Ecclefie Epiſcopus Ellinhardus pro remedio anime ſue nec non ob amorem interventumque *Herrici Abbatis* tradidit in dotem altari ſancti Dioniſii a ſe dedicato in monaſterio ſancti Stephani Protomartyris, duo vineta ad Bozana, unum in loco qui dicitur Scala, alterum in loco qui dicitur altum Chellari perpetualiter ſerviendum fratribus inibi Chriſto militantibus. Et ut hec eius traditio firma & inconvulſa in perpetuum permaneat, teſtibus ſubſcriptis firmaverat *Liutpolt*, *Ratolt*, *Reginhart*, *Vuillipolt*, *Gerhart*.

Notum fieri cupimus cunctis in Chriſto fidelibus preſentibus ſcilicet & futuris, qualiter venerandus Friſingenſis Eccleſie Epiſcopus Ellenhardus pro remedio anime ſue tradidit ad altare S. Stephani Protomartyris II. vineta in loco qui dicitur Vuachova ſita, perpetualiter ſerviendum eiusdem altaris ſervitoribus, unum ad complendum mandatum, alterum in annona. Huius rei teſtes ſunt de nobilibus *Eppo*, *Ruotphret*, *Herrach*, *Aripo*, *Fahe*: *de familia*, *Tragapoto*, *Mathuni*, *Willipolt*.

Notum fieri cupimus cunctis fidelibus in Chriſto preſentibus ſcilicet & futuris, qualiter quidam Clericus de familia ſancte Marie Dietram vocatus, pro remedio anime ſue & dilecte contectalis ſue beate memorie *Hazage* & fratris *Adalberti* tradidit per manum advocati ſui *Aribonis*, tale predium quale tunc in poteſtate habuit, in loco qui dicitur Tanahuſum, cum areis, edificiis, terris,

cul-

cultis & incultis, ſilvis, pratis, paſcuis, aquis, exitibus & reditibus, cunctiſque aliis utilitatibus & appendiciis ad id rite pertinentibus queſitis & inquirendis, ad altare ſancti Stephani Protomartyris poſt obitum vite ſue preſentis perpetualiter ſerviendum fratribus inibi Chriſto militantibus. Eo tamen tenore, ut nulli Epiſcopo vel Abbati unquam liceat illud de annona fratrum ſubtrahere, vel in beneficium dare: quod ſi factum fuerit, proximus heres eorum IIII. denarios ad altare ſancti Stephani reddat, & illud predium in proprietatem ſibi iure hereditario in perpetuum poſſideat. Huius rei ſunt teſtes de nobilibus *Egilolf*: *de familia*, *Managolt*, *Willibolt*, *Mahtuni*, *Williheri*.

Noſcant cuncti Chriſti fideles qualiter quidam laicus nomine *Mathuni* de familia ſancte Marie, tradidit ad altare S. Stephani poſt exceſſum vite ſue tale predium quale habuit apud Adlesharshuſen, pro remedio uxoris ſue *Moute* & ſui & omnium fidelium defunctorum in ſervitium fratrum inibi degentium. Huius rei teſtes ſunt de nobilibus *Reginpoto*, *Etich*: *de familia*, *Aribo*, *Ougo*, *Penno*.

Num. IV. Sub Abbate Hartwico. 1064 - 1080.

Quidam Canonicus de familia S. Marie, nomine Alawich, tradidit ad altare S. Stephani tale predium quale habuit in villa Emeheringen: ea lege ut ſi quis Abbas de fratrum menſa abſtulerit, & in beneficium alicui dederit, proximus heres ad idem altare V. numos perſolvat, & idem predium in proprium ius recipiat. Sed teſtamento poſt aliquot annos negligentia adnullato, predio a quibusdam qui eodem in beneficio utebantur pene deſolato, quidam *Clericus* genere ſibi proximus nomine *Albrich*, ſecundum avi ſui pactum eandem poſſeſſionem ſibi vendicans, abrenunciavit iterum predicti predii uſurpationi, & accepit illud ab

Abbate Hartwico in beneficium ad vite ſue & *conteſtalis* ſue, atque filii ſui *Iſangrini* terminum, pro XL. denariis annualiter perſolvendis; & poſt predictorum obitum ſervo predium comitante. Quod debitum eſt ſibi ab eodem Abbate eo tenore, ad trium annorum ſpatium relaxatum, ut idem predium ad priſtinum uſum redigat edificiis aliisque utilitatibus, quale habuit in vico Mitternoulag, pro prebenda, ex qua ipſe & ſuus ſerviens ſuſtentetur. H. r. t. ſ. nobiles *Adalram*, *Gotepold*, *Ratkis*: *de familia Pezili*, *Reginhart*, *Aribo*, *Adalger*, *Willibold*.

Quidam nobilis nomine *Goteboldus* in noſtram fraternitatem & orationem ſuſceptus, tradidit poſt obitum ſuum ſi legitime inuxoratus obierit ad altare ſancte Dei genitricis Marie in cripta quoddam molendinum ſine omni exceptione ad illud pertinentium, ſcilicet cum curtifera, exitibus, & reditibus, cultis & incultis, queſitis & inquiſitis prope flumen Strogam ſitum tradidit, videlicet ad ſubſcriptum ſervitium fratribus ſancto Stephano ſervientibus annualiter perſolvendum. Placuit etenim *Harwico* tunc temporis Abbati & ipſi Goteboldo, & illorum communibus fidelibus, ut molinarius, id eſt in dedicatione eiusdem cripte & in Goteboldi depoſitionis die preſentet Erchangero eiusdem Goteboldi germano ad utrumque diem dimidium modium nobilioris frumenti, & dimidium ſiguline farine & unam victimam utrique diei convenientem, & XX. caſeos, & XXX. denarios, ac centum ova. Et poſt obitum Erchangeri reſpiciat hoc pactum ad privatum & poteſtatem quicunque tunc temporis decanus ſit, ut is moneat & roget fratres pro anima delegatoris & eius debitorum, moneat dico verbis & fideli exhibitione pacte ſervitutis: quod teſtamentum ſic ſtabilivit ſubſcriptis teſtibus, ut ſiquis Abbas preſcripto ſervitio quicquid adauxerit, vel in aliud quod ſervitii permutaverit proximus eius heres perſolvat unum bizanzium ad idem altare

&

& hereditario iure molendinum poſſideat. Teſtes ſunt, *Pezili*, *Adalpreht*, *Aribo*, *Arnolt*, *Oudalgrim*, *Mathuni*.

Notum ſit cunctis Chriſtianis quod quidam liber homo nomine Wizimanus tradidit uxori ſue *Pezichint* ancille ſancti Stephani, tale prēdium quale habuit in villa Hegilinhuſe absque omnium viventium contradictione liberis illorum amborum poſt eorum vitam poſſidendum. Poſt aliquot annos ipſa eius uxore Pezichint defuncta & liberis ſimul mortuis, cum idem predium ad nullum heredem reſpiceret, niſi ad eundem Wiziman, ipſe Dei inſtinctu conpunctus tradidit id ipſum predium ad altare ſancti Stephani pro remedio anime ſue ac illorum amborum liberorum, ſimul omnium fidelium animarum, inibi Deo & ſancto Stephano ſervientibus ad commune ſervitium; quam traditionem, nec non & veſtituram ſuſcepit Ekkehardus & Abbas Hartwic & ſtabilivit iſtis teſtibus, nobiles, *Iſangrim*, *Erchanger*, *Gotebolt*, *Herrans*, *Nithart*, *Oudalrich*, *Pilgrim*, *Adalram*.

Notum fieri cupimus omnibus in Chriſto fidelibus, preſentibus ſcilicet atque futuris qualiter quidam homo Dietpertus vocabulo, de familia ſancte Marie ſemper virginis, tradidit ad altare S. Stephani protomartiris, tale predium quale habuit in loco qui dicitur Haſalbach pro medela anime ſue & filie & mariti filie ſue absque omnium hominum contradictione, eiusdem altaris miniſtrantibus perpetualiter ſerviendum. Et ut hec traditio firma in perpetuum perſiſtat, teſtibus ſubſcriptis confirmaverat: *Willipolt*, *Engilrich*, *Mathani*, *Hunold*, *Willipreht* &c.

Scire cupimus omnes Chriſtianos preſentes & futuros, qualiter quidam de familia S. Marie *Gerold de Wippinhuſin* fecit quandam conventionem cum Abbate Haganone. Tradidit enim idem

idem Gerolt tale predium quale ſibi ſua uxor *Heilika* attulit apud Liutprehteſtorf, cum laudamine eiusdem Heilike, ad altare ſancti Stephani, eo pacto ut ipſe Abbas Hagano ſibi retraderet villicatoriam curtem quam habuit apud Wippinhuſin, ad ipſius Geroldi finem & ad ſue uxoris Helikin finem, & ad illorum primogeniti finem, ut poſt illorum trium finem villicatoria curtis cum predio apud Liutprehteſtorf ad altare ſancti Stephani reſpiceret. Quam traditionem ſuſcepit ita Abbas Hagano, & eiusdem altaris advocatus *Ekkihart*, & retradiderunt ſibi ipſam villicatoriam curtem ad illorum trium obitum ſcilicet Geroldi & Heilikin & eorum primogeniti filii. Huius rei teſtes ſunt nobiles, *Goteſcalh de Marhpach*, *Iſangrim de Ieſinpach*, *Sigibolt de Eigilſtorf*, *Diemar de Huſan*: *de familia*, *Pezili de Iſſandorf*, *Adalpreht de Pettinprunnin*, *Pezili de Pallahuſan*, *Mathuni & Fritilo*, *Gerwig de Rubindorf*, *Pernhart & Aribo de Hortilhuſan*, *Gerhart de Wippinhuſan*, *Adalpreht*, *Sigihart de Uettingen*.

Herrant de Leren tradidit ex petitione *Liutonis de Leſenpach*, duo mancipia Etham & Giſilam ad altare ſancti Stephani ea conditione ut quam primum ad *duodecim* annorum etatem pervenirent, quotannis V. numos ad idem altare perſolverent & omnis earum poſteritas: quem cenſum ſi ipſe aut quicunque earum poſterorum tres annos ſolvere neglexerit, perſolvat in quarto negligentiam illorum trium annorum, & libertas eius ſit firma, ut prius: ſi in quarto non emendaverit, conſtringatur ad quotidianum fratrum ſervitium. Teſtes nobiles: *Gotpolt*, *Adilram*, *Oudalrich*, *Hainrich*, *Hezil*: *de familia* *Pernhart*, *Gerhart*, *Aribo*, *Perhtolt*, *Judita*, *Wern. Burc. Berhta*.

Wolfolt de Rieda tradidit cum manu uxoris ſue *Hizile* ad altare ſancte Marie in cripta absque omni contradictione tale predium quale habuit in villa Langinpach, nihil excipiens culti queſiti

&

Digitized by Google

& inquiſiti, pro remedio anime ſue ac parentum ſuorum omniumque fidelium animarum, ea lege ut eternaliter in illis duobus anniverſariis, id eſt Wolvoldi & Hizile, fratribus ſolempne ſervitium ex eiusdem predii ſumptibus perſolvatur; quod ſi aliquis Abbas illorum duorum anniverſariorum conſtitutam recordationem adnullaverit, vel ipſum predium cuiquam in beneficium dederit, vel ullo ingenio ſingulari fratrum conſolationi alienaverit, quicunque tunc temporis ſit proximus heres, offerat eidem altari duos biſonticos & poſſideat id ipſum predium hereditario iure. Teſtes nobiles *Gotpolt*, *Nithart*, *Woſſo*, *Adilbero*, *Gerolt*, *Pilgrim*, *Oulrich*, *Wichart*, *Adilpreht*: *de familia Pezil*, *Meginhart*, *Pernhart*.

Quidam *Wolfhart de Giſilingen* de familia erat ſancti Stephani; qui accepit mulierem Salzburgenſem, nomine Muozam de qua generavit filios. Ipſo autem mortuo, cum mulier poſtea ad extrema veniſſet, timens anime ſue pro eo quod de familia ſancti Stephani virum acceperit & *illius liberos cum prediis ſuis a ſervitio eius alienaverit*, rogavit filium ſuum Meginhardum cui pene tota ceſſerat hereditas, ut de agris ſuis pro patris & matris ſalute aliquid Deo & ſancto Stephano offerret: quod ipſe faciens delegavit ad altare ſancti Stephani ſex agros in Giſilingen cum uno *Ouſlete* territorio absque omni contradictione. Ipſe autem in beneficium eosdem agros recepit ad ſuam ſolummodo vitam. Teſtes *Haimo frater eiusdem Meginhardi*, *Hainricus Prepoſitus de Perchach*, *Meginhardus de Dietrichesdorf*, *Reginbertus de Nertingen*, *Elpwin de Perchach*, *Gebehardus de Hunprehtishuſen*, *Adilbertus de Giſilingen*, *Hainrich*, *Kadilhoch*, *Ortwin*, *Gotſchalc*, *Dietmar de Uettingen*, *Benno de Stroga*, *Reginbertus de Gerhartingen*.

Quidam nobilis homo nomine *Hiltipolt* ſeculo renuncians, tradidit ad altare S. Stephanis tale predium quale habuit in vico

Digitized by Google

Mittirnoulag, pro prebenda ex qua ipſe & ſuus ſerviens ſuſtententur. Huius rei teſtes ſunt nobiles: *Adalram*, *Gotapolt*, *Ratkis*: *de familia Pecili*, *Reginhart*, *Aribo*, *Adalger*, *Willipolt*.

Num. V. Sub Abbate Erchangero 1082. - 1096.

Quidam nobilis nomine *Wolfoldus de Rieda* ttadidit ad altare ſancti Stephani tale predium, quale *ſuus hereditarius* nomine *Petto* poſſidebat, in loco qui diutur Rieda liberali manu absque omni contradictione, poſt terminum vite ſue & poſt obitum ſue coniugis *Hizile*, pro remedio anime ſue & eiusdem uxoris ſue & omnium parentum ſuorum cunctarumque fidelium animarum. Eo pacto ut *Erechanger* tunc temporis Abbas ſibi retraderet illam curtem apud Wintpozzingin cum mancipiis poſſeſſam, & decimam ad eandem curtem pertinentem, ad terminum vite ſue & uxoris ſue Hezile, ut poſt illorum amborum finem predium cum retradita curte & decima ad idem altare reſpiciant. Quam retraditionem fecit idem Abbas mox in preſentia asſtantium; & ut hoc pactum eo ſtabilius eſſet, recognovit inibi eidem Abbati & fratribus inveſtituram alterius predii prius eidem altari poſt vitam illorum amborum traditi in villa Laginpach. Et ſi forte Epiſcopus aut Abbas poſtmodum hoc pactum ullo ingenio in vita illorum utrorumvis temerare ſtuduerit, irrita ſit inveſtitura prioris predii ad Langinpach: Poſt obitum tamen illorum, predium ſit ſancti Stephani; iſtius autem predii apud Rieda delegatio penitus ſit quaſi nunquam facta & ille Wolfoldus vel illa Hizila tradant illud quocumque ſibi libeat. In hac delegatione tradidit ſimul ad idem altare XX. mancipia quorum nomina hec ſunt, *Adalpreht*, *Sepurch* &c. Quos omnes dedit *ad legitimum cenſum* annuatim ab unoquoque illorum perſolvendum, id eſt quinque denarios *quando perveniant ad XII. annos*: que mancipia cum predio revertantur ad Dominum Wolfoldum vel ad eius

uxorem

uxorem Hizilam, ſi ab ullo Epiſcopo vel Abbate vel advocato, cauſa queſtus vel ullius fraudis adnulletur traditio & retraditio huius pacti. Cuius rei teſtes ſunt per aurem tracti nobiles, *Oudalrich*, *Gerolt*, *Ratpoto*, *Piligrim item Piligrim*, *Wichart*. *De familia Willibolt*, *Engilſkalch*, *Pecili*, *Fritilo Meginutrt*, *Tragapoto*, *Izo*. Item alia mancipia tradidit ad altare ſancti Stephani apud villam que dicitur Varnolteshuſen, Willipirch & fratrem eius cum omnibus poſteritatibus eorum. Teſtes ut ſupra.

Regil de Asleiheshuſun tradidit quicquid predii habuit in Norica expeditone, culti & inculti, queſiti & inquirendi, ad altare ſancti Stephani pro anima ſua & pro anima uxoris ſue, poſt vitam illorum amborum, & pro animabus omnium parentum illorum & ſimul omnium fidelium defunctorum. Huius rei teſtes ſunt, *Gotepolt nobilis*: *de familiia autem Pecili*, *Adalpeht*, *Fritilo*, *Hezil*, *Iſanpreht*. Cui idem Regilo retradidit Abbas Erchanger, usque ad vite ſue & uxoris eius terminum, Liutprehtesdorff cum omni utilitate ad illam villam pertinente, & unam hubam apud Huenhuſen; eo pacto ut ambo predia altare reſpiciant, id quod Regil tradidit, & quod ſibi Abbas retradidit cum ipſe & eius uxor vitam finierint.

Wezilo de Asleihishuſin tradidit ad altare S. Stephani quicquid predii habuit in eadem villa pro ſua & uxoris ſue anima, & pro omnibus fidelibus animabus, poſt illorum amborum vitam: eo pacto ut Abbas Erchangerus ſibi & ſue coniugi vivere recrederet uſum, quod & fecit. Cuius teſtes ſunt, nobiles, *Gotebolt Herrant*, *Gumpold*, *Nithart*, *Adalram*: *de familia Pezili*, *Fritilo* &c.

Sciant omnes quod quedam libera femina *Waza* dicta, voluntarie ſe cum omni poſteritate ſua ad annuum cenſum perſol-

vendum ſancto Stephano tradiderit, tali deditione ſanctis deferens honorem, & ſibi precibus eorum favorem. Cuius rei teſtes ſunt hi, *Wolfhere de Walvoldeſtorf, Sigibolt de familia ſancti Stephani.*

Pernhart de Hortilshuſan legitimus ſerviens ex famila ſancti Stephani, tradidit ad altare eiusdem ſancti Stephani quale habuit poteſtative predium apud Hortilshuſan, absque omni contradictione pro remedio anime ſue & pro anima uxoris ſue, & pro omnibus fidelibus animabus, in emendationem ſiquid prevaricaſſet in S. Stephani debito ſervitio: & ſic tradidit, ut nec aliquis Epiſcopus nec Abbas poteſtatem habeat ullo ingenio tollere de fratrum prebenda Deo & S. Stephano hic famulantium. Cuius delegationis teſtes ſunt nobiles, *Iſangrim de leſinpach, Gotebolt de Leſan, Guntpolt de Haganowa: de familia Pezili de Pallanhuſan, Mathuni & Penno de Heidolſingen, Willibolt de Zielishuſen, Adalpreht de Pettinprunnin, Gerolt de Wippinhuſan, etiam de noſtris Meginhart, Gerhart, Sigihart.*

Eppo nobilis tradidit ad altare ſancti Stephani tale predium quale in vico Holzhuſan poſſidebat, poſt vite ſue terminum cum omnibus ad illud pertinentibus, queſitis & inquirendis, perviis & inviis, pro omnibus fidelibus defunctis: ſperans per interceſſionem illorum omnium ſuorum peccatorum veniam conſecuturum, & in electorum numerari conſortium. Huius rei teſtes ſunt, *Aribo nobilis, de ſuis ſervientibus Wolfoldus: de familia autem noſtra Aribo, Adalpreht, Oudalgrim.*

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus qualiter *Bozanenſis Comes Oudalricus* cum *conſenſu & complacito cunctorum comprovincialium ad ſuum preſidatum pertinentium*, tali ſervicio abrenuncians quale annua-

annualiter habiturus erat de poſſeſſionibus ſancti Stephani, tradidit cum *manibus ſuorum ſummorum ſuffraganeorum*, ſcilicet *Vitonis*, *Waltonis*, *Stephani*, *Dietmari*, *Gnannilonis Pluſidaris*, ad altare eiusdem ſancti Stephani predicti ſervitii debitum; perſolvens illis compatriotis, ut ibi mos eſt, *pluſide redemptionem idem convivium*, quo nullus ſucceſſorum ſuorum aditum poſſit habere ad requirendum prelibatum ſervitium. Cuius traditionis teſtes ſunt iſti *filius ipſius Comitis Fridericus*, *Utto*, *Walto*, *Stephanus*, *Dietmar*, *Gnannilo pluſidaris*, *Lanzo*, *Rudolf*, *Gotſchalk de illa ipſa provincia*; *de noſtris autem Ortwin*, *Petto*, *Wolfker*, *Pezili*, *Gerhoh*, *Williprekt*.

Ernuſt Comes de Otinpurg delegavit in manus ſui militis, *Goteboldi* ſcilicet *nobilis* viri, ſuum predium apud Truchtheringin, duas partes eiusdem predii delegandum ſancte Marie, tertiam partem S. Stephano, quam traditionem fecit ita ipſe Gotebolt ut ſibi delegata eſt, pro anima eiusdem Comitis Ernuſt & omnium ſuorum parentum. Tradidit itaque ſancto Stephano partem eiusdem predii in Truchteringin pro remedio anime eiusdem Comitis Ernuſt, & ſue uxoris, & omnium parentum ſuorum, cunctorumque fidelium: eo pacto, ut quotannis in ſuo anniverſario aliquot pauperes hic elemoſinarientur, & ut fratres ſupra ſuum ſtatutum utcunque conſolentur. Si autem aliquis Abbas id ipſum predium preſtiterit alicui, proximus heres eiusdem Ernuſt ſolvat altari unum Bizanzium, & habeat predium. Cuius legationis teſtes ſunt *nobiles Arnolt de Skirin & eius filius Chounrad*, *& ipſe delegator Gotepold & eius frater Herrant de Leran*, *Goteſfalch de Morpach*, *Eppo de Nennpach*, *Guntpolt de Engilſtorff*, *Adalram de Pacha*: *de familia*, *Pezili*, *Fritilo*, *Geruuich*, *Dietpolt*, *Meginhart*, *Liutpreht*.

Erchanger Abbas dedit in legitimum concambium *Eberhardo de Razinhovan* tres curtiferas in Ratiſpona; & ipſe Eberhardus

teſtibus per aurem tractis ſtabilivit, de nobilibus: *Werinheri & iterum Werinheri: de familia Pernhart, Izzo &c.*

Noverint omnes Chriſtiani preſentes & futuri, quod in temporibus Epiſcopi Meginvuardi & Abbatis Erchangeri, *Pernhardo Skyrenſe* Monaſterii ſancti Stephani advocato, Iudita ex Epiſcopio data eſt in concambium cum omnibus liberis ſuis tunc temporis natis & poſtmodum ex ea naſcendis ad altare S. Stephani: & econtra data eſt quedam Luizza, cum ſua poſteritate ex Abbatia in Epiſcopium, eodem Epiſcopo Meginvuardo id precipiente, & *Pernhardo* advocato hoc concambium legitima comutatione faciente & ſubſcriptis teſtibus ſtabiliente. Quorum teſtes ſunt nobiles *Diemar de Huſan, Goteſcalch de Marhpach, Gotepolt & eius frater Herrant de Leran, Adalram de Pacharn, Pernhart de Erphenprunnin, Oudalrich de Tannarn, Guntpolt de Haganouuva: de familia iſti Fritilo de Suanehiltedorf, Pezili de Iſſandorf, Adalpreht de Petinprunn, Sigihart de Heidolſſingan, Geruuich de Miltaha, Arnolt de Papfisdorf, Wolfolt de Lohchirchin, Meginhart de Dietrichesdorf, Gerhart & eius filius Dietpolt de Wippinhuſin, & Vettingenſes Adalpreht, Sigihart, Wolfheri, Heriger, Adalger & Willibolt.*

Non minori notitia condatur, quod quidam vir vocabulo *Lantpreht*, per manum advocati ſui *Sigihardi* tradidit ad altare S. Stephani tale predium, quale habuit apud villam Giſilingin, eiusdem altaris ſervitoribus perpetuo poſſidendum. Huius traditionis teſtes ſunt nobiles *Reginheri, Gebahart, Perht. de familia, Altman, Ratheri, Maganpreht.*

Noverint omnes Chriſtiani, quod quedam nobilis matrona nomine Richizza tradidit ad altare ſancti Stephani, absque omni contradictione, duas vineas apud Pornchovan proxime villam ſitas, & ad easdem vineas excolendas, in unoquoque arabili campo tria iugera

iugera agri, & quatuor iugera ſilve & duo iugera pratorum, & unum hominem nomine Heimonem; qui Heimo, ſi non placeat Abbati in vinitorem, ſolvat quotannis V. denarios eidem altari & liber maneat ubi velit. Quam traditionem fecit eadem Domina pro anima patris & matris ſue, ac pro anima Mariti ſui & ſuimet ipſius, cunctorumque fidelium: eo pacto ut ipſa & eius coniux habeant easdem vineas ad ſuum vivere, & poſt illorum finem ſerviant fratribus. Ea firmitate ut nullus Abbas habeat poteſtatem eas preſtare cuiquam in beneficium; & ſi fecerit proximus heres eiusdem Richize ponat unum Bizanzium ſuper altare, & habeat vineas hereditario iure. Cuius teſtes ſunt nobiles *Pernhart de Erphenprunnen*, *Oudalrich & eius Germanus Adelpero de Eigilſtorf*, *Gotebolt & eius filius Oudalrich de Rota*, *Rahauuin de Sunninpach*, *Hartwich de Pettinochouan*: *de familia*, *Oudalrich de Ouſtin*, *Gebehart de Dietrichſtorf*.

Num. VI. Sub Abbate Pabone. 1097 - 1114.

Marchquart nobilis homo ex petitione *Tragapotonis* ſui fratris tradidit ad altare S. Stephani III. mancipia ſcilicet Gezin & eius filium Fridericum, & eius filiam Gotelindam pro V. denariis annualiter ſolvendis. Cuius teſtes ſunt nobiles *Guntpolt de Haganowa*, *Oulrich de Iannarn*, *Heinrich de Ieſinpach*, *Outachar & Goteſcalh de Mochingen*: *de familia*, *Adalpreht & filius eius Goteſcalch de Petinprunnin*, *Wolfkoz de Rampah*, *quam traditionem ſuſcepit Pabo Abbas*, *& Oudalricus Advocatus ſine cuiusque refragatione.*

Quedam nobilis matrona nomine *Gertrud de Herrenhuſin* tradidit absque omni contradictione tale predium, quale habuit apud Longishart ad altare S. Stephani, eo pacto ut edituus id ipſum predium habeat ad ſuum privatum, ut ipſe edituus ex uſu eiusdem predii altare cum lumine per annum provideat, & in an-

Digitized by Google

niverſario eiusdem Gertrudis fratribus ſervitium ex hoc tribuat, & pauperes cum eleinoſina conſoletur. Quam traditionem fecit pro anima ſua & pro anima mariti ſui *Hoholdi*: ea lege ſiquis Abbas id ipſum predium alicui in beneficium tribuat, ut eius proximus heres ſolvat unum Bizancium eidem altari & hereditario iure predium poſſideat. Cum predio tradidit eidem altari quinque mancipia ad legitimum cenſum, id eſt quinque denarios, annualiter ſolvendum. Cuius rei teſtes ſunt: *Liberi*, *Heinricus de Otmareshart*, *Pernhart de Rorigmos*, *Eberhart de Herrenhuſen*, *Adalpero de Outinhovan*, *Altman de Siginpurg*, *Timo de Tanna*: *de famila*, *Hartwig & Roudolf de Richoltesdorf*, *Willipolt de Tietishuſan*, *Werinheri de Gozzingen*, *Volohart de Hartchirchin*, *Heinrich de Ismanningen*, *Herrich de Mochingin*, *Altman de Heidolfingin*, *Hezil de Pouhſlagin*, *Tagini de Otphteshovan*, *Heinrich de Pirchiliprunnin*, *Madalger de Abbateſtorf*, *Meginhart de Dietrichiſtorf*, *Hartwig Firouga*.

Perhtoldus Comes & eius patruus *Chonradus de Iagobesberg* tradiderunt ſuam hereditariam ancillam Diemout in manum *Eberaronis* nobilis hominis *de Sprinchinpach*, tradendum eam quo ipſa petiſſet; que cum nuberet ſancti Stephani ſervo, *Williboldo de Thermuſſa*, & filios & filias ab eo conciperet & genuiſſet, rogavit Dominos ſuos, ut preciperent eam cum ſuis liberis ad altare ſancti Stephani Friſinge: excipiens ſuum primogenitum filium Gebehardum. Tunc ex iuſſu Dominorum ſcilicet *Perhtoldi Comitis* & eius patrui Chounradi tradidit cum liberis ad altare ſancti Stephani idem delegator Eberaro ad ſervitium legitimi ſervientis. *Pabone Abbate & Oudalrico Advocato* hanc traditionem ſuſcipientibus. Cuius teſtes ſunt nobiles, *Guntpolt de Haganouwa*, *Oudalrich & frater eius Adalpero de Tannarin*, *Pernhart de Erphinprunn*, *Heinrich de Gieſinpach*, *Tagini de Lieran*: *de familia autem Meginhart*, *& eius filii Gebehart & Elbwin de Dietrichsdorf*, *Pezili & Waltheri & Adalpreht de Vettingin*.

Huius

Huius Diemudis filia Chriſtina nomine genuit duas filias Giſilam & Adelhaidam vocitatas, que pretio dato impetraverunt, ut ius haberent ovie ſue; eo pacto, ut annuatim *Karitativum munus* perſolvant; quarum tamen poſteri matrum non ſequentur legem, ſed continuum impendent ſervitium. Acta ſunt hec ſub Domino *Sigemaro* Abbate, & Geroldo prepoſituram adminiſtrante. T. h. r. ſ. *Wahto & Reginfrid fratres, Gebehardus quoque de Hunprehteshnſen.*

Quedam nobilis mulier Wazila vocata tradidit ad altare ſancti Stephani ancillam ſuam & omnem poſteritatem ipſius pro V. denariis annualiter ſolvendis absque omni contradictione. Cuius teſtes ſunt, *Meginhart & eius filius de Detriſtorf, Adalpret de Pettinprun, Altrich de Peclinhun, Adalpret de Nettingin, Gerolt de Wipphuns.*

Num. VII. Sub Abbate Meginhardo. 1116. - 1138.

Notum ſit preſentibus & futuris, qualiter *Heinricus Dux Bauvariorum frater Welfonis* rogatu ac conſenſu Domini *Wolfſtrigel de Bouren*, decimas ſex hobarum, quibus apud Gourchingen eundem inbeneficiavit: pro remedio anime ſue ſuper altare ſancti Quirini ſanctique Stephani in predicto poſito loco potenti manu dederit. Huius rei teſtes ſunt, *Riwinus & frater eius Habart de Bouren* &c.

Wernherus de Haveshuſen renuncians ſeculo cum filio & filia tradidit ad altare ſancti Stephani quicquid hereditario iure in Hakeshuſen poſſederat, poteſtativis manibus absque ulla contraditione.

Venerabili *Comiti Ottoni* Meginhardus & fratres S. Stephani devotum orationis obſequium. Notum vobis facimus, quod

 nos

nos cum fratribus noſtris cuidam homini Ou. & filio eius C. conceſſimus curtem noſtram ſitam Ratisponenſi urbe, ob cenſum XXX. denariorum. Eundem hominem & filium eius gratie veſtre commendamus, quatenus veſtra defenſione ſecurus permaneat.

In tempore advocati Ottonis audite omnes Chriſtiani, quod quidam homo ſtultus neſcio quis vocaris, paravit contentionem magnam propter Richershuſen, & illa contentio ſolvebatur per manum *advocati* & per manum Abbatis Meginhardi LX. denariis. Teſtes, *Counradus de Dachoua & eius filius*, *Otto de Moſin*, *Iſanrich de Lochkirchen*, *Wolfold de Wol foltesdorf.*

Simili modo *Sigihardus de Waltherescbirchen* converſus in Monaſterio ſancti Stephani, tradidit ad eiusdem martiris altare predium quod in eodem loco habebat hereditarium poteſtativa manu, contradictione nullius obſiſtente.

Eadem quoque hora *Kráft de Roubendorf* predium quod in eodem loco habebat tali conditione ad altare ſancti Stephani tradidit, ut ipſi usque ad obitum ſuum beneficiario iure maneat, niſi prius ultro dimittat, & ipſe annualiter ad cenſum inde numum perſolvat. He tres delegationes una die in preſentia Domini Ottonis Epiſcopi ſunt perpetrate, hisque teſtibus in eodem loco confirmate, *Engilberto Hallenſi Comite*, *Iſanrico de Lohckirchen*, *& filio eius Hainrico*, *Konrado de Haidolſingen*, *Altmanno de Haſalbach*, *Diepoldo de Wippenhuſen*, *Reginmaro de Unzichoven*, *Hainrico de Laimingen*, *Elpwino de Perchach*, *Ottone de Harda.*

Notum ſit omnibus Chriſtianis, qualiter quidam homo *Purchardus* nomine *de Wolfereshoven* delegavit hereditatem ſuam in manus *Adelberonis de Tuomprunnen* ſibi ſervandam & filius ſuis, quo Purchardo rebus excedente humanis, & liberis eius dividentibus

Digitized by Google

tibus ſibi hereditatem patris, predium ad Tazzenwanc devenit in partem Hachache, & Herburgis filiarum eiusdem Purchardi; que ambe ſeculo renunciare, & in Monaſterio ſancti Stephani Friſinge obedientie iugo colla ſubmittere geſtientes, rogaverunt predictum Alberonem, ut ſuam ſolvendo fidem, hereditatem que eis inter fratres ſuos obvenerat, delegaret in manus *Elpwini* qui erat de miniſterialibus ſancti Stephani: ea ratione, ut isdem Elpwin oportuno tempore eandem delegationem ad altare eiusdem martiris facere non moraretur; quod & ſic factum & quicquid eedem ſorores in Tazzenvanc habebant cum mancipiis ab Adelberone in manus Elpwini eſt delegatum. Cuius rei teſtes facti ſunt, predictus *Adelbero de Tumprunn*, *Adelpreht de Hegen*, *Erchinpreht de Sinnebach*, *& frater eius Markwart*, *Gerhart de Widenwanc*, *Reginger de Erichеſpach*, *Liutpolt de Choer*, *Iachan*, *Friderich de Salahach*, *Turinchart de Birboum*, *Hartman de Benzehoven*, *Swiker de Sekka*. Prefatus vero Elpwinus eandem delegationem ad altare ſancti Stephani fecit, predium ad Tazzenwanc fratribus inibi Deo ſervientibus perpetualiter ſtabiliens absque omni contradictione. Teſtes huius rei ſunt: *Meginzol de Altorf*, *Iſanricus de Lohchirchen*, *Roudolfus de Paſtperc*, *Gerwic de Roubendorf*, *Wernhere die Viehte*, *Engilmar de Herbirchirchen*, *Dietmar de Zielshuſen*, *Gotſcalc de Strazloh*, *Sigihart de Tirnshuſen*, *Gozwin de Hunpelon*, *Wolvoldus de Friſinga*.

Num. VIII. Sub Abbate Sigmaro, 1138. - 1147.

Adelbero de Wolvoldeſtorf in extremis ſuis, tradidit ad altare ſancti Stephani predium quod habuit in Patendorf pro ſalute anime ſue & omnium parentum ſuorum, & teſtes facti ſunt ibi, *Sigifridus eiusdem Adelberonis frater*, *Iſanricus de Lohchirchen & huius filius Hainricus* & alii multi. Poſtea vero *Wolfhardus* quidam frater *Adelberonis & Sigifridi*, quaſi iure hereditatis idem predium

 ſibi

ſibi vendicavit, & de his Abbatem Eccleſie prefati martiris *Sigmarum* nomine non modium infeſtavit, qui licet tam Abbate quam teſtibus ſibi contradicentibus ſpem iuris inde perdidit, XII. tamen ſiclos in preſentia Domini Ottonis ab eodem Abbate obtinuit: ita ut tam ipſe quam frarer ſuus Sigfrid iterato predium idem Eccleſie S. Stephani delegarent & ſiqua fortaſſis poſtea moleſtia inde a ſororibus eorum orietur, ipſi hanc per ſemetipſos ſedarent & de his Abbatem & fratres ſuos ulterius non inquietarent. Huius traditionis & conditionis teſtes facti ſunt, *Engilbertus Hallenſis Comes*, *Otto de Staine*, *Adelbero de Starcholdeshoven*, *Willihart de Götprehteshoven*, *Roudolfus de Paſtperc*, *Routlant de Pubinhuſen*, *Iſanrich filius Iſanrici de Lohchirchen*, *Konrat de Pubinhuſen*.

Notum ſit omnibus Chriſtianis, quod quidam liber homo *Perhtoldus* nomine *de Saiffieden* rogatu fratris ſui *Adilberonis* Monachicam vitam in extremis ad ſanctum Stephanum profitentis, tradidit ad eiusdem martiris altare molendinum unum in loco qui Sempte dicitur pro ſalute fratris ac ſui ipſius & omnium parentum ſuorum. Hii ſunt teſtes, *Willihalm de Riſen*, *Oudalricus de Funſingen*, *Herbort de Tatingen*, *Reginpreht de Iſemanningen*, *Liuthere Hainrich*, *Pernhart*, *Wichman de Iſemanningen*; *converſi noſtri Hainricus Gerwich*.

Quidam canonicus ſancti Andree Oudalricus nomine converſus in Monaſterio ſancti Michaelis & ſancti Stephani tradidit illuc predium quod hereditarium in Pacchen poſſederat, a fratribus inibi Deo ſervientibus perpetualiter habendum. Cuius rei teſtes ſunt hii, *Walchoun de Maginpach & famulus eius Adilpreht*, *Purchart de Tuckingen*, *Altman de Friſingen & filius eius Oudalſcalch*, *Konradus Meginhalm filius de Friſigen*; *converſi noſtri Sigifrit*, *Roediger*, *Mahtun*, *Geroldus*, *Hunger*.

Frideri-

Digitized by Google

Fridericus quidam de Wolfpach, delegavit prediolum ſuum in manus cuiusdam *Oudalrici de Chiemperc*, ſibi ſervandum aut dandum quo ipſe rogaret: quo poſtea infirmante rogavit eundem Oudalricum prediolum ſuum ad altare ſancti Stephani delegare, & non multo poſt occiſo eodem Friderico, Oudalricus, Friderici memor delegavit idem prediolum in Wolfpach ſitum ad altare ſancti Stephani: eo pacto, ut patri eiusdem Friderici ad vitam ſuam maneat, & ipſe inde X. numos annuatim ſolvat, Teſtes ſunt, *Konradus de Wolfpach*, *frater eiusdem Friderici*, *Karolus de Aiterbach*, *Hainrich*, *& frater eius Dietmar de Kiemperc*, *Sigrif de Tutelendor*, *Werinherus de Kiemperc.*

Noverint omnes Chriſtiani, qualiter concambium factum ſit inter Ottonem Friſingenſium preſulem & Abbatem ſancti Stephani Sigmarum, coram advocato eiusdem loci *Ottone Palatino Comite* ad quem idem negotium taliter pertinebat. Curtem quippe ad Goldenhuſen idem Comes a maiori Eccleſia beneficiario iure poſſederat, quam eius petitione recepta predictus antiſtes Eccleſie ſancti Stephani cum pratis & ſilva tradidit, retraditamque ſibi a prefato Abbate unam curtem in Leren & armentarium unum Comiti in beneficium reſtituit. Huius comutationis teſtes facti ſunt hii, de nobilibus, *Gebehardus de Hittenburch*, *Altman de Siginburc*, *Megingoz de Prengungesdorf*: *de familia Iſanricus de Lochchirchen & filii eius Hainrich*, *Iſanrich*, *Altman de Haſalpach*, *Konradus de Haidolving & frater eius Fritelo*, *Sigifrit de Wilhack*, *Sigifrit de Wolvoldeſtorf*, *Gerwich de Roubendorf*, *Ruu'ant de Bubinhuſen*. *De Miniſterialibus Palatini Comitis Werinhart de Metenbach*, *Adalhart de Priſingen*. *Gerwic de Kamera*, *& fratres eius Adalolt & Oudalrich*, *Hainrich de Wolvoldeſtorf & filius eius Hainricus*.

Mahtilt

Mahtilt de Roubendorf, & altera ejusdem nominis filia de miniſterialibus, impetraverunt cum amicis ſuis ab Epiſcopo Ottone ut delegarentur ad altare ſancte Marie in cripta, cum omni poſteritate ſua ad cenſum V. denariorum annuatim ſolvendorum. Hec delegatio facta eſt per manum, *Iſanrici de Lohchirchen*. Teſtes autem facti ſunt hii, *Iſanricus Kamerarius qui & delegator & filii eius Hainricus & Iſanricus*, *Konradus de Haidolving & huius ſororius Sigrifrit de Wilbach*, *Gerolt de Iſemanning*, *Conrad de Percehoven*, *Wolfhere*, *Gerwic de Roubendorf*, *Wernhere de Wlenbach*, *Sigifrit de Wolvoldeſtorf*, & *Engilwart de Friſingen*, *Hiltprant de Adelhereshuſen*. Huis *Mathilde maritus Hainricus* nomine legitimus ſervus *Roitberti de Tounneshuſen* traditus eſt ab eodem Routberto eiusdem Hainrici petitione ad altare ſancti Stephani legitime illuc ſerviturus. Teſtes de nobilibus, ipſe *Routpreht*, *Liutoldus de Haganowa*, *Wolfitrigil de Haimprehteshoven*, *de Miniſterialibus*, *Diepolt de Wippenhuſen*, *de noſtris Elpwin de Perchach*, *Gebehart de Hunprehteshuſen*, *Pernhart de Nertingen*.

Iſanricus de Dachsmoutingen ex miniſterialibus ſancte Marie tradidit ad altare ſancti Stephani poteſtativis manibus nullo contradicente, predium in Laibingen, pro anima fratris ſui *Roudigeri* nuper occiſi, & pro ſua ſalute & omnium parentum ſuorum: teſtes, *Werinherus de Viehte*, *Engilpreht de Alburch*, *Gerolt de Ouerbach*, *Aſerich de Kemenaten*, *Pilgrim de Filzhaim*, *Oudalrich de Ibach*, *Dietmar de Vilſa*, *Bernhart de Nertingen*.

Quedam mulier de familia ſancte Marie cum viro ſuo Eberhardo converſa in Monaſterio ſancti Michaelis & ſancti Stephani, tradidit ad eorundem altare per manum *Ortolfi de Perge* absque omni contradictione predium quod in Hakeshuſen habebat hereditarium, cum pratis & filius & mancipiis: oblatis etiam

ad

ad idem altare duobus filiis ad Monachicum ordinem nutriendis. Hec ut credantur hii teſtes exhibeantur, *Ludwic de Haidolwingen*, *Eberhart de Varnoldeshuſen*, *Engilmar de Maſſenhauſen*, *Konrat de Horskenhoven*, *Iſangrim & frater eius Wolfhart de Horskenhofen*, *Hainrich de Wolvoldesſtorf*, *Richer de Paccharn*, *Sigihart de Haidolfingen*, *Gerunc de Obernhuſen*, *Oulrich de Erphenprunnen*, *Tagino de Wiehtkirchen*, *Pilgrim de Zellenhuſen*, *Ekkepreht de Perge*, *Wolfhere*, *Engilwart*, *Hartwic de Friſingen*.

Engildie de Pacchen, ex miniſtralibus ſancte Marie, tradidit predium ſuum quod habuit hereditarium in Riechenſtorf, filio ſuo Ariboni, abſque omni contradictione, & hii teſtes ſunt, ipſe pater *Engildie*, *Roudolfus & frater eius Rutlant de Pubinhuſen*, *Engildie & Adalwart de Rotinpach*, *Kounrat*, *Adilpreht*, *Friderich de Veringen*. Isdem vero *Aribo* ad extrema perductus, delegavit in manus *Roudolfi & Rutlandi de Pubinhuſen*, ſervandum per eos Eccleſie ſancti Stephani aut tradendum ad altare eiusdem Eccleſie, dum ſcilicet cuidam *Hainrico de Lokchirchen*, XII. talenta reddentur, ipſe enim hac conditione, eandem curtem ab Aribone pro XII. talentis ſuſceperat: delegationis autem huius teſtes ſunt, *Engildie de Pachorn* & ceteri qui ſupra. Mox vero Aribo ſeculo renuncians ad Eccleſiam ſancti Stephani monaſticam profeſſus eſt vitam, quo defuncto permiſſo *Hainrici de Lohchirchen* ad petitionem Abbatis de S. S. *Rutlandus de Pubenhuſen* delegavit predium idem in manus *Konradi de Haidolfingen* ea fide, qua & ipſe ab Aribone ſuſceperat. Teſtes, *Adalpero de Starcholdeshofen*, *Iſanrich de Lohkirchen & filius eius Hainricus*, *& Iſanrich*, *Fritelo de Suamhiltorf*, *Sigifrit de Wolwaldeſtorf*, *Hiltprant de Adelhereshuſen*.

Noverint omnes, quod Sigimarus Abbas XII. talentorum *Hainrici de Lohchirchen* debitor exiſtens, dedit ei quatuor; pro reliquis

liquis octo dedit cuidam clerico nomine Arnoldo predium unum in Iſemanningen, ſcilicet ut isdem Arnolt octo talentorum debitor exiſteret predicti Hainrici, & delegatum eſt predium idem in manus *Gerwici de Rut* coram Ottone Epiſcopo & *Ottone Palatino* Comite cum predictis teſtibus. Tandem in quodam placito coram Domino Ottone Epiſcopo & Ottone Palatino Comite qui advocatus Eccleſie ſancti Stephani, delegatum eſt idem predium a *Konrado de Haidolvingen* ad predictam Eccleſiam, Advocato ſuſcipiente illud, & Epiſcopo anathematizante omnes qui aliquam violentiam de eo facere preſumpſerint. Que quo credantur, per teſtes hos roborantur, *Adalbero de Starcholdeshofen Eberh. de Walda*, *Ruprekt de Tunneshuſen*, *Iſanrich de Lohchirchen & filius eius Hainrich*, *Iſanrich*, *Konrat de Haidolfingen & frater eius Fritelo*, *Engeldie de Pacchen*, *pater Aribonis*, *Gerwic de Rubendorf*, *Diepolt de Wippenhuſen*, *Engilmar de Herbirgekirchen*, *Sigifrid de Wolvoldeſtorf*, *Sigboto de Marzilingen*, *Sigiboto de Perge*, *Hainrich de Hunpeln*, *Gerwich de Kamera*, *& frater eius Oulrich*, *Wernhart de Metenpach*, *Wernhere de Wibah*, *Witelo de Wartenperc*, *Conrat & frater eius Gerwic de Horskenhoven*, *Walther de Asken*, *Gebehart de Hunprehtesh*, *Hilprant*, *& frater eius Hainrich de Adelhereshouſen.*

Rupertus de Purcrane in extremis ſuis ſeculo renuntians, tradidit ad altare ſancti Michaelis & ſancti Stephani per manum cognati ſui *Hainr. de Lohchirchen*, tale predium quale habuit in loco qui dicitur Adelgiſingen, pro remedio anime ſue, absque omni contradictione. Teſtes ſi poſcas hic ſcriptos eſſe cognoſcas, *Adilbero de Starcholdeshofen*, *Iſanrich de Lohchirchen & filius eius Hainricus & Iſanrich*, *Konrat de Haidolvingen & frater eius Fritelo de Suamhiltorf*, *Sigfrit de Wolvoldeſtorf*, *Hiltprant de Adelhereshuſen*

Nove-

Noverit omnis Eccleſia qualiter venerabilis clericus *Richere* nomine, tradidit predium quod ipſe habuit ad Hortilshuſen ad altare ſancti Stephani, in beneficium fratribus inibi Deo ſervientibus ſine omni contradictione per manum Alberici. Huius rei teſtes ſunt, *Altman de Haſelbach*, *Gotſcalch de Petenbrunnen*, *Wolfhere de Ianſtorf*, *Iſanhart de Miltahe*, *Dietpolt frater eius*, *Ortolf* &c.

Noverit omnis fidelium populus, qualiter quidam *Adiloch de Dorrinpach* pro ſuſceptione filie ſue Richardis nomine in Monaſterium noſtrum, quoddam pratum in confinio Asheringen ad altare ſancti Stephani tradidit: ita duntaxat ſi ab *Adalberone de Richershuſen* a quo in beneficio acceperat, proprietatis iure impetrare potuiſſet; quod ſi non poſſet, ſtatuit nobis pro pignore curiam ſuam Maſſenhuſen, quoadusque VI. talenta nobis perſolveret. Teſtes ſunt, *Iſinrich de Lochkirchen*, *Adilolt & frater eius Ruodolf*, *Friderich Adiloch de Gutehinhuſen*, *Adilpret de Haga*, *Eberhart de Werde*, *Eberhart*, *Ekaſto*, *Fritilo de Iſmaniggen & frater eius Konrat de Pircha*.

Quidam *Hainricus de Otershuſen* tradidit per manum *Oudalrici nobilis viri de Giebingen* ad altare ſancti Michaelis & ſancti Stephani, quicquid in eodem loco habebat, poteſtativis manibus, absque omni contradictione pro ſua ſalute parentumque ſuorum & pro omnibus debitoribus ſuis: hac ſcilicet conditione ut ipſi ad vitam ſuam remaneat, nec prius ultra dimittat. Hanc delegationem ſuſcepit Otto Friſingenſis Epiſcopus cum Abbate Sigmaro, abhibitis his teſtibus: prefatus *Hainricus de Oſtershuſen*, *Oudalricus de Giebing qui & delegator*, *Iſanricus de Lohchirchen*, *Altman de Haſalpach & filius eius Sigehardus*, *Grim. de Wieren*, *Sefrit de Wihſen*, *Herbort de Erlhuſen*, *Wernhart filius Gerwici de Kamera*, *Hainricus de Perchach*. Mortuo autem predicto Heinrico filiis eius de predio

Digitized by Google

contentionem moventibus, Dominus Rapoto Abbas ſancti Stephani dedit eisdem filiis ſuis XIII. talenta ut abdicarent & abdicaverunt. Teſtes, *Counradus Dux & filius eius de Dacowe, Volmarus frater eius Witilep, Pilgerim, Heinricus & fratres eius de Otershuſen, Amelpreht de Orterhuſen, Sigefridus Cocus.*

Adalbertus de Haga tradidit ad altare ſancti Stephani predium quod habuit hereditarium in loco qui dicitur Milendorf absque omni contradictione, pro ſua ſalute & omnium parentum ſuorum & omnium debitorum ſuorum: ea ratione ut ad elemoſinariam domum ſerviat. Teſtes idem *Adilbertus, Baldwin de Germaringen, Hereman de Haga, Reginpertus de Nertingen, Perhtolt Adalhoh, Chonrat de Vettingen, Perhtolt de Adelhereſh. & frater eius Wolfhart.*

Craft de Rubendorf tradidit ad altare ſancti Stephani predium ſuum in Rubendorf: hac ratione ut ipſi ad vitam maneat ſicut ſupra invenitur. Poſtea vero hoc pacto ſe ex integro abdicavit, conventus ab Abbate Sigmaro XX. ſiclis. Tradiderat quoque ad idem altare beneficium, quod in predicto loco ab Epiſcopo habebat, pro quo beneficio dum quidam *Gerwic de Rubendorf* contenderet, muneratus ab Abbate Sigmaro talento abdicavit ſe omni iure de eodem beneficio; in manus Domini Ottonis Epiſcopo delegatum eſt idem predium fratribus ſancti Stephani. Teſtes qui hoc audierunt & viderunt hi ſunt, *Hainricus de Prunnen, Engilmar de Maſſinhuſen, Konrat & frater eius Routlant de Pubinhuſen, Yſanrich filius Iſanrici de Lohchirchen, Conrat de Pubinhuſen, Arnolt, Diemar de Zielhuſen, Pernhart de Leren, Arnolt Buccheſuch de Friſingen,*

Nove-

Noverit religioſa cunctorum fidelium induſtria qualiter quidam Friſingenſis Eccleſie miniſterialis *Iſinrich* dictus predia ſua que in eodem loco Pietendorf dicto, hereditario iure poſſederat Eccleſie ſancti Stephani contradidit. Nec non & cetera que in eodem loco cum adiacentibus curtiferis beneficiario iure poſſederat, Otto tunc temporis eiusdem Eccleſie preſul rogatu eiusdem, Eccleſie indulſit cum omnibus mancipiis eisdem poſſeſſionibus attributis: ea conditione, ut clementer, ſicut in eius dominio fuerant aſueta, cum eis agatur. Huius rei teſtes ſunt hi: *Iſanricus de Lohchirchen & filius eius Heinricus*, *Adelbertus de Haga*, *Mathuni de Marcilingen*, *Paldwinus de Germaringen*, *Heinricus de Herdishuſen*, *Adelbertus de Hirzpach*, *Gotefridus de Haga*, *Arnoldus de Giegilshuſen*, *Walchuon de Maginpach*, *Eppo de Wintpokingen*, *Wolvoldus de Friſingen*, *Bernhardus de Leren.*

Omnium fidelum notitie pateas, quod quidam *Regimarus* Friſingenſis Eeclefie miniſterialis predia que in his locis videlicet Vorſingen, Touminingen, Pouterichestorf libere poſſederat, ad altare ſancti Stephani poteſtativa manu tradidit cum uxore ſua nomine *Benedicta* ſecum inibi converſa. Cuius traditionis hi teſtes fuerunt, *Iſanricus de Pitendorf*, *Mathuni de Macilingen*, *Werinherus de Wolinpach*, *Engilmarus & frater eius Erinpertus de Heribirchirchen*, *Wintherus & Lantfridus de Tanne*, *Dietmarus nobilis de Filchaim*, *Adelpertus de Hirzpach*, *Gerolt de Nertingen: de familia Elbwinus de Perchach*, *Gebehardus de Houmbrechtſthuſin*, *Reginpoto de Aſſolterbach.*

Omnibus Eccleſie fidelibus notum eſſe cupimus, qualiter quidam *Roudigerus de Cholbach* predia ſua duo ſita Cholbach & Piſliz, que ſibi & patruo ſuo *Engildio* nomine, ſine diviſione communia erant, mortuo autem patruo traditione ipſius ſingula-

 riter

riter ipſe ex toto poſſederat; ad altare ſancti Stephani propria *& uxoris ſue Judite* manu, pro ſua ac omnium parentum ſuorum ſeu debitorum ſalute delegavit: eo pacto, ut eo mortuo ſive uxore ſua prius defuncta tota illa pars, quam ſibi patruus ſuus moriens donaverat, quamque predictus Roudigerus uxori ſue nec in deſponſatione nec poſtea umquam dederat, ſue ſtatim ſepulture ſive uxoris atque fraternitatis obtentu ad ius Monaſterii ſupradicti martiris pertineret, altera autem pars alteri eorum cui longior vita conceſſa fuerit usque ad obitum remaneret, niſi aut ſponte ſua dimitteret. Teſtes, *Gerwic de Rubendorf*, *Dietpolt & filius eius ſenior eiusdem nominis de Wippenhuſen*, *Arnolt & frater eius Chonrat de Utenpurch*, *Ruodigerus predictus de Cholpach & vir eius Conrat*, *Karolo*, *Engilmar Gerlohe & Heinricus de Horskenhoven*, *Reginmarus & Oudalricus & alius Oudalrich de S. Vito Friſinge*, *Engilmarus de Birchirchen*, *Ditmar de Wintpozzingen*, *de noſtris Wolhart*. Inter mancipia autem predictas poſſeſſiones pertinentia huiusmodi conditionis facta eſt differentia, ut alia eorum cenſum V. numorum annuatim perſolverent. Poſt mortem huius Rudigeri & uxoris & filie eius, quia nos obtinuimus eadem predia, quidam ſui ſervi Hainrich & frater eius Oudalrich, habebant conditionem cuiusdam partis, quam ab eo in beneficium acceperant, quam nos eis dimiſſimus ad cenſum quatuor numorum, ad vitam eorum. Teſtes, *Elſo & frater eius Gelfrat de Cholpach*, *Engilmar de Maſſinhuſin*, *Ekkehart*, *Adilpreht*, *Heripato de eadem Villa*.

Sciat unverſalis Eccleſia; quod quidam miniſterialium ſancte Marie Friſingenſis *Mathuni dictus de Marcilingen* predium quod in eadem Villa & ad Perchoven legitimo iure poſſederat, cum coniuge ſua ſeculo renuncians ad altare ſancti Stephani poteſtativa manu contradidit. Cuius rei teſtes ſunt, *Iſinrich & filius eius Heinrich de Lohckirchen*, *Iſinricus de Pitendorf*, *Gerwicus de Rubendorf*,

dorf, *Heinrich de Iſmanningen*, *Chunrad filius eiusdem Math. Wolfoldus de Friſingen.*

Item *Adalgoz de Louterpach* agrum in villa Oulſtorf ſitum ſibi defixum fratribus ſancti Stephani contradit, perpetim ab eis habendum, niſi redimeretur talento: teſtes qui ſupra. Item predictus Mathuni permittente venerabili Ottone tunc temporis Friſinnenſium Epiſcopo, molendinum in Marcilingen ſitum, quod a maiore Eccleſia beneficiario iure poſſederat, ad altare S. Stephani cum predio ſui iuris delegavit.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus tam futuris quam preſentibus, qualiter quidam miniſterialis ſancte Marie *Willibolt* nomine de *Wippenhuſen*, tradidit ad altare ſancti Stephani protomartyris Chriſti curtiferum apud Rihkerespach, eo tenore, quod ipſe curtiferum in beneficiciali iure poſſideret; obeunte autem illo filius eius *Gerolt* aliud curtiferum in Liutperhteshuſen, ſuper idem altare contradidit, ea conplacitatione, quod ipſe cum duobus ſucceſſoribus ſuis, filio ſcilicet ſuo ac nepote, predictum curtiferum in Wippenhuſen absque omni ſervitio poſſideret. Defuncto vero Geroldo filius eius *Dietpolt* tradidit ad predictum altare duo proprietatis ſue curtifera, unum apud Iſenmaningen, & alterum apud Truhteringen, & molendinum unum apud Vetingen, quod ipſe ab Epiſcopo in beneficium habebat, & ab ipſo donari ad prenominatum altare impetravit, & ſic tandem maximo labore pretexatum curtiferum apud Wippenhuſen in proprietatem ſibi commutavit. Hec conplacitatio facta eſt, anno Incarnationis Dominice MCXLI. preſente & hanc complacitationem confirmante Domino Ottone venerabilis huius ſedis Epiſcopo, & Sigimaro predicti protomartyris Abbate. Huius rei teſtes ſunt de nobilibus *Heinricus Comes de Wolfratehuſen*, *Berichtolt Comes de Tieroles*, *Perinhart de Wilheim*,

Digitized by Google

Wilheim, *Marachwart & frater eius Otacher de Mohingen*, *Berihtolt de Yſelendorf*, *Rutperht de Frichendorf*, *Wolftrigil de Heimperhteshuſen*: *de familia ſancte Marie Yſenrich Camerarius & filius eius Heinrich*, *Waltman & frater eius Rudolf de Paſtperch*, *Chunrat & Ludowich de Heidolſingen*, *Gerwich*, *Fritilo de Unzinch*, *Altman de Haſelpach*, *Wolfheri & Sigifrit de Wolfoltesdorf*, *Goteſcalh de Petenprunn*, *Lieder & filius eius Engilwan de Akidorf*, *Engildio & filius eius Aribo de Paha*, *Eberhart & filius eius Herbort de Hag*, *Wolfhart de Pachen*, *Einwich & frater eius Heinrich de Hitenſ. Chuonrat de Veringpach*, *Fritilo de Gugenb. Chuonrat de Pub. Aribo & filius eius Werinch de Humperhtesh. Dietmar & Uodalſcolch*, *& Sigiboto de Zielesh. Dietpolt de Sindesh. Sigiboto de Marzilingen*, *Adalperht*, *Rorſpato*, *Iſengrim de Pub.*

Notum ſit omnibus futuris quam preſentibus, qualiter quidam *Willipoldus* nomine Friſingenſis Eccleſie miniſterialis converſus in Monaſterio ſancti Stephani, tradidit ad eiusdem martiris altare predium quale habit in loco qui dicitur Wachraimen, pro remedio anime ſue, ſuorumque parentum atque omnium fidelium defunctorum a fratribus inibi Deo ſervientibus perpetim habendum, ſine cuiusquam contradictione, poteſtativis manibus culti & inculti, queſiti, inquiſiti. Huius traditionis hii tracti ſunt teſtes, *Heribort eiusdem Williboldi filius*, *Sigihart de Paccharn & eius filius Sigihart & duo milites eius Oudalrilh & Gerolt*, *Kounradus de Haidolvingen*, *item Konrat de Perchoven de Friſinga.*

Quidam duo Germani unus vocabulo *Adilpreht* & alter *Volcmar* vocatus cum matre ſua nomine *Irmengard* converſi in Monaſterio ſepe dicti S. martiris Stephani, predium quod hereditario iure poſſederant in loco qui dicitur Perge, ſine aliqua contradictione ad eiusdem martiris altare tradiderunt poteſtativis manibus

ſus, Eccleſiam cum dote ad eandem pertinente, quicquid in eodem loco poſſederant. Teſtes hi ſunt effecti, *Iſanrich de Lohchirchen*, *Aribo de Paccharn*, *Eberhart de Hangentenhaimen*, *Sigihart de Paccharen*, *Sigifrit de Wilbach*, *Megingoz de Riede*, *Oudilrich de Geren*, *Fritel de Iſemanningen*, *Goteſcalc de Pettenprunne*, *Friderich de Vaterſteten*.

Item cunctis innoteſcat fidelibus, qualiter quedam femina *Perhta* nomine libera *de Vriemoringen* in manu viri ſui *Marchwardi* de familia ſancti Stephani, delegavit eiusdem loci predium ad altare memorati martiris, interdicta omni contradictione, poteſtativis manibus adhibitis teſtibus ſubtraſcriptis, quod videlicet predium a Domino Sigimaro eiusdem loci Abbate ita recepit ut ipſa cum omni poſteritate ſua annuatim cenſum V. numorum ad altare ſancti Stephani de *propriis ſuis* perſolvant. Cuius rei teſtes ſunt per aurem tracti, *Adelpreht de Haga*, *Walchon & Altman de Giſenhuſen*, *Arnolt de Zielhuſen*, *Walchon de Maginpach*, *converſi noſtri Mathun*, *Hainrich*, *Roudiger*.

Simili modo cunctis pie viventibus innoteſcat, qualiter in diebus Ottonis Eccleſie Friſingenſium venerandi preſulis, devotus fratrum ſancti Stephani Sigimarus Abbas predium a quodam viro de *Indechoven*, *Eberhardo* nomine, ſeptem talentis & uno equo qui valere unum talentum videbatur conparavit, ſitum in loco qui dicitur Adilprehtesbergen, absque ulla contradictione poteſtativa manu. Huius rei teſtes ſunt hii, *Herrebort de Abbatiſtorf*, *iſdem Eberhardus & Egilolf & Hainrich de Indechoven*.

Qidam vir nobilis *de Pruele* ad extrema veniens *Aribo* nomine, delegavit per manum *Adelberti de Hurlpach* duo mancipia quorum hec ſunt nomina Chonradus & uxor eius Adelhait ad altare

ſancti Stephani, pro remedio anime ſue ac parentum ſuorum & omnium fidelium defunctorum, ad cenſum V. numorum cum omni poſteritate eorum ſingulis annis perſolvendum. Hi ſunt teſtes predictus *Adelpreht de Huripach*, *Eppo de Pruele*, *Hartman de Pruele*, *Werdolf de Pruele*, *Herrant de Pruele*, *Reginpolt de Pruele.*

Ea ratione cunctis fidelibus pateat, qualiter quedam femina Irmingart nomine rogatu duarum filiarum ſuarum in Monaſterio ſancti Stephani converſarum, tradidit ad eiusdem martiris altare predium quod in loco Muſſin dicto poſſederat per manum *Adalberti Ludemarſtorf*, *regalis clientele*, absque omni contradictione poteſtativis manibus. Teſtes hi ſunt contracti, *Adelbertus de Ludimarſtorf*, *eiusdem predii delegator*, *Adalpreht de Hourlpach*, *Oudilrich de Staine*, *Gotfrid de Werda*. *Walchoun & Ekkahart de Staine Regimar & Mathun de Friſinga*, *Gotfrit & Gebehart de Friſinga.*

Eppo de Mammandorf tradidit predium quod habuit in loco qui dicitur Toullinperc, ad altare ſancti Stephani pro remedio anime ſue omniumque fidelium defunctorum absque omni contradictione, quicquid in eodem loco poſſederat. His teſtibus per aurem tractis, *Wolfhere de Wolvoldeſtorf*, *Loudwic de Haidolvingen*, *Hainrich de Herehershuſin*, *Hainrich de Hypeln*, *Adalhart & Engildie de Rotinpach*, *Starfrit de Arimoltingen*, *Eribo de Pacharn*, *Wernhere de Grimundeſpach*, *Diepoldus de Pillungiſtorf*, *Hainrich de Hadaricheſtorf*: *de familia Elpwinus de Perchach*, *Gebehart de Humprehteshuſen*, *Wilrich de Zollingen*, *converſi noſtri Hunger*. *Roudiger*, *Reginpreht de familia.*

Roudiger de Pacchenhuſen cum coniuge ſua *Halica* converſus in Monaſterio ſancti Stephani tradidit ad altare eiusdem martyris predia que in his locis, ſcilicet Pacchenhuſen, Pechingen, Nenin-

pach hereditario iure poſſederat, pro remedio anime ſue omnium que fidelium defunctorum poteſtativis manibus absque omni exceptione. Teſtes hi ſunt, *Gerwich de Roubendorf*, *Walchoun de Chriminingen*, *Oudalrichen de Mazelpach*, *Diepolt de Wippehuſen*: *Hainrich de Tanhuſen*, *Vernhere de Viehte*, *Ainwich de Hittenvurte*, *Wolfhere & Gerolt de Friſinga*: *de familia Elpwin de Perchach*, *Herrich de Ouſten*. Pro his prediis fecit nobis werram eiusdem Rudigeri ſoror, eo mortuo; quam ſolvimus dimiſſo ei uno predio apud Neninpach & datis triginta numis. Teſtes, *Otto Wildgrave Comes*, *Wolfhart de Horskenhoven*, *Gerwich de Kamere*, *Arnolt de Outenpurch & filius eius Khunrat*, *Ekkehart de Paichenhuſen*, *Adilhart de Rothenpach*, *Elpwin de Perhehach*, *Perhtolt*, *Chunrat de Chamere*, *Rudiger*, *Ruother de Adilherthuſen*, *Perchtolt de Uihchirchen*.

Noverit univerſalis Eccleſia qualiter quedam femina Adalhait nomine converſa in Monaſterio ſancti Stephani, cum viro ſuo nomine *Erchenberto*, tradidit ad eiusdem martiris altare predium quod habuit in loco qui dicitur Humpelen, absque ulla exceptione quicquid inibi poſſederat, culti & inculti, poteſtativis manibus absque ulla contradictione. Hi ſunt teſtes, *Roudiger de Dahſmoutingen Avunculus mulieris eiusdem*, *Richer eiusdem mulieris frater*, *Richer & eius frater Hartwicus de Friſinga*, *Erchenpertus maritus eius cum ea converſus & huius frater Liupolt*.

Item noſcat univerſorum induſtria, qualiter quedam mulier *de Guotechenhuſen*, *Perhta* nomine pro ſalute anime ſue, ac viri ſui *Adeloldi* & duarum filiarum ſuarum Adelheidis & Richenze, in Monaſterio ſancti Stephani converſarum, delegavit prediolum, quod legitime poſſederat in loco qui dicitur Dietherſperge ad predicti martiris altare, nihil excipiens poteſtativa manu contradictione nullius obſiſtente. Teſtes autem hi ſunt, per aurem tracti,

cti, *Adelolt eiusdem Perhte maritus Marchwardus de Mochen*, *Hainrich de Perchach.*

Iterum notum ſit omnibus quod quedam mulier *Hiltipurg* nomine ad remedium anime ſue ac filie ſue Irmingart omnium parentum ſuorum, prediolum in loco, qui dicitur Eberſpach, poteſtativa manu tradidit ad altare ſancti Stephani, in quo predicta filia eius Chriſto ſervitura ſeculo renunciavit ſine ulla exceptione nullo contradicente. Quam traditionem hisce teſtibus ſtabiliunt, *Roudolf de Urſenhoven eiusdem mulieris Maritus*, *Eppo de Wilpach*, *Gerolt de Iſemanningen*, *Sigebot de Chirchtorf*, *Oudalrich de Tutelendorf*.

Notum ſit omnibus Chriſtianis, quod Dominus Sefridus Parochianus de Slegilſpac predium, quod habuit apud Alprehtesperge ad altare ſancti Stephani de Poteſtatinis manibus delegavit. Hec delegatio facta eſt pro remedio anime eiusdem Sefridi & ſuorum parentum & omnium fidelium defunctorum: hoc modo ut ſiquis Abbas in beneficium dederit, cum Symone Iuda communionem in fine habeat. Huius rei teſtes ſunt, *Altman de Haſelpach*, *Walchon de Haſelbach*, *Oudalrich de Harthuſen*, *Conrad de Haidolvingen*, *Willibolt de Zielshuſen*, *Pilgrim de Zellenhuſen*, *Regimar de Purin*, *Wolvolt de Owa*, *Tamo de Aiterpach*, *Hainrich de Zollingen*, *Hainrich*, *Elpwin de Perchach*, *Wiſilo de Hunprehtesh*, *Adilpret*, *Sigbolt de Vettingen*.

Haimo de Tannarin legitimus ſerviens ex familia ſancti Stephani tradidit ad altare eius quale habuit poteſtative predium apud Tannaren, atque omni contradictione pro remedio anime ſue omniumque parentum ſuorum. Teſtes, *Wilibolt de Roubendorf*, *Iſanhart de Miltaha*, *Wolfhere de Ianisdorf*, *Hainrich & Elpwinn de Perchach*, *Reginprecht de Nertingen*, *Wolfolt de Wunprechtsdorf*.

Pro

Digitized by Google

Pro cenſu V. nummorum *Sigifridi de Utingen*. Teſtes ſunt, *Otto Palatinus Comes & frater eius Fridericus*, *Chunradus iudex de Wartinperc*, *Adilhardus de Priſingen*, *Gotefridus Pincerna*, *Pertoldus de Eſchelbach*: *alia vice Liutoldus & filius eius Liutoldus de Hagenowe*, *Gebolfus de Eſchelbac*, *Otto Scraheut*: *de familia Chuonrat*, *Heribort*, *Gelfradus*.

Notum ſit omnibus qualiter *Herrandus de Alphereſtorf* miniſterialis ſancte Marie, cum filio ſuo Iſinhardo tradiderint in eodem loco proprietatis ſue predium ad altare ſancti Stephani, ſic ut ſi idem Iſinhardus non conſorte ſua uxoretur, vel ſine herede defungetur predium idem ad ſanctum Stephanum reſpiciat. Teſtes huius rei ſunt, *Altmannus de Haidolſingen*, *Sighardus de Miltaha*, *Conradus de Haidolſing & frater eius Fritilo de Haidolſingen*, *Hainrich de Echoven & frater eius Conradus*, *Elpwin de Echach*.

Intimamus vobis qui Deo & ſancto Stephano famulamini, quod *Conradus de Tering* cum uxore ſua *Gnanniwib* benignam nobis exhibens voluntatem largus ſemper erga nos extitit: Cuius beneficia cum ſint quam plurima, hec tamen ſunt potiora; ſcilicet XII. talentis predium ad Gunzinhuſin emit & predium ad Tirnhuſen, ad Wacrain unam curtem, & duas huobas. Idem quoque ſollicitus pro anima ſua exiſtens, plenam fraternitatem a nobis ſuſcepit & ſepulturam ubicunque obierit: liberum etiam introitum converſionis in loco noſtro. Ipſe quoque rogavit, ut bona ſua que ſparſim nobis contulit in unum locum redigerentur, qui nominatim ſue largitioni aſcriberetur, ad ſui memoriam comendandam: cuius petitioni *Sigmarus* Abbas aſſenſum prebuit & prefatum predium ad Wacrain eius munificentie ſpecialiter aſſignandum decrevit.

Digitized by Google

Altmannus de Haſalbach & filius eius *Sigihardus* fecerunt delegationem ad Eccleſiam ſancti Stephani, ſic ut ſi idem Sigihardus ſine herede obierit predium eorum in Haidolvingen ad eandem Eccleſiam pertineat: ſi uxorem abſque liberis habuerit, ipſi donec vivat ſerviat, poſt ad ſanctum Stephanum pertineat. Cuius rei teſtes ſunt, *Oudalrich de Endilhuſen*, *Gotſcalc de Petenprunn*, *Arnolt de Zielshuſen*, *Pilgrim de Zellenhuſen*, *Hainrich de Haimhauſen*, *Gotpolt de Leſenpach & frater eius Hainrich & Adilbero*, *Hainrich de Wihſe*: *Konrad & Oudalrich filii prefati Altmani*, *Hadamar & Eberhart de Haſelbach*, *Oudalſchalc de Licingen*, *Pertolt*, *Adilhoh de Uettingen*.

Starfrit de Iſemannen tradidit ad ſanctum Stephanum predium ſuum, ſi ipſe non fuerit reverſus de via hieroſolimitana, & in beneficium debet dari cuidam fratri eius dum vivit. Teſtes, *Conrat de Horskenh. & frater eius Gerwic*, *Roudolf de Kamera*, *Adelolt de Marpach*, *Hainrich de Herdiſch*. *Gebehart de Humprehtishuſen*, *Richolf de Perchach*.

Noverint omnes Chriſtiani, quod Azala de familia ſancte Marie tradidit ad altare ſancti Stephani tale predium quale habuit in loco qui dicitur Wikinhuſen, pro remedio anime ſue omnium que parentum ſuorum. Eo pacto ut ſiquis Abbas illud inde auferat, vel in beneficium preſtiterit, proximus heres redimat predium ab altari V. denariis. Teſtes, *Gerolt de Wippenhuſ. Gotſchalch de Petenprunn*, *Wolvolt de Wolvoldeſtorf*, *Elpwin de Perchach*, *Reginpertus de Nertingen*; *Adalper*, *Richeri*, *Oulſcalc*, *Mazili de Friſingen*.

Omnibus Chriſti fidelibus innoteſcat, qualiter quidam Geroldus de familia ſancte Marie converſus in Monaſterio ſancti Stephani

phani tradidit predium ſuum quod habuit in villula que dicitur Rora iuxta fluvium Ilminam, ſupra altare prenominati martiris per manum *Hoholdi* nobilis viri *de Wolmotſaha*, pro anima patris & matris ſue ac ipſius omniumque fidelium defunctorum. Teſtes, *Pertoldus de Wolmotſaha frater eiusdem Hoholdi*, *Sigahart de Riede*, *Adilbertus Teginpach*, *Goteſcalchus de Petenpruunen & filius eius Gozwin*, *Diepolt de Wippenhuſen Roudolf de Pubinhuſen*, *Gerwic de Rubendorf Eberhart Grinthaimen*, *Fritel de Grouba & eius famulus Prumwart.*

Quidam *Herricus de Perchach* tradidit ex petitione ſuorum parentum tria mancipia cum eorum filiis ad altare ſancti Stephani: eo pacto *ut cum ad XII.* annos *pervenirent*, quotannis V. nnmos ad idem altare perſolverent, & omnis eorum poſteritas. Teſtes, *Willibolt de Roubendorf & eius filius Gerwich*, *Iſanhart de Miltaha*, *Wolfhere de Maminſtorf*, *Diepolt de Wippinhuſen & eius frater Gerolt de Sindeshuſin*, *Elpwin de Perchach.*

Marquuart quotidianus operator S. Stephani & *eius uxor Pertha de Honingen*, ut ipſe cenſualis exiſteret, tradiderunt ad altare ſancti Stephani ſuum ſervum Marquardum pro V. denariis quotannis perſolvendis; ſi unum annum negligit in altero emendet, ſi duos, ſi non emendat, in quarto anno cogatur ad quotidianum ſervitium. Teſtes, *Gerolt de Wippenhuſen*, *Tammo de Aiterbach*, *Otmar de Moringen.*

Domina *Adilhait Comiſſa de Lubnoua* delegavit ancillam Hizilam in manus militis ſui *Hezilini de Tale*, tradendam ad altare ſancti Stephani pro cenſu V. numorum annualiter perſolvendo, ſi unum annum neglexerit, in altero emendet. Teſtes, ipſe *Hezil & cognatus eius Perhtolt de Etiling*, *Hainrich de Wolwoltſtorf*, *Aribo de Holtoltshuſin*, *Gerwic de Rubendorf.*

Notum

Digitized by Google

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus, quuliter quedam mulier *Irmengart* nomine *de Luitprehtesdorf* filia *Engilrici* tradidit ſe ad altare S. Stephani cum duobus pueris *Pertholdo* & Mathilde: eo tenore ut annuatim cenſum V. numorum perſolvat. H. r. t. f. *Friderich de Celle*, *Pilgrim de Tierenshauſen*, *Degenhardus de Tellenhuſin*, *Gebehart de Humprehteshuſin*, *Oudilbrecht de Piettendorf*, *Raffolt & Winter de Luitprehtesdorf*, *Sigehart & Elpwin de Perchaoh*.

Quidam nobilis homo *Wolftrigil de Teiſten* tradidit S. Stephano per manum *Aribonis de Proule*, tale predium quale habuit apud Mittenolagen, pro remedio anime ſue & parentum ſuorum Teſtes, *Megingoz de Altorf*, *Hainrich de Ortenburc*, *Carolo de Aſterbach & frater eius Dietrich*, *Roupertus de Fricchendorf*, *Friderich de Pruckperc*, *Adalhart de Priſingen*, *Heinrich de Gundingen*, *Perhtolt de Orten*, *Conrat de Perge*, *Rudiger de Tolilbach*, *Fritel de Haidolvingen*, *Hugo de Chirchtorf*.

Notum ſit omnibus, qualiter quidam nomine *Gerloch de Pecchingen* in extremis ſuis tradidit cum conſenſu uxoris ſue *Hailice* ad altare ſancti Stephani quicquid in predicto loco proprium habebat, excepta una particula ſilve pro ſua ſuorumque parentum ſalute & omnium fidelium defunctorum: hac ratione ut uxori ſue maneat, quoad vivat, niſi ultro dimittat. Teſtes, *Gerwicus de Rubindorf*, *Carolus de Horskenhoven*, *Wernhere de Hunprehtsh*, *Trutlieb de Gunzinhuſen*.

Sub eisdem teſtibus facta eſt delegatio predii de Gunzinhuſen hoc modo: Abbas Sigmarus emit predium de Gunzenhuſen XII. talentis a fratribus Blancſtetenſis Eccleſie, quod predium delegavit advocatus eorum *Gerhardus Comes de Chreygilingen Eberhardo de Aſſolterbach*, qui erat de miniſterialibus ſancti Stephani. Idem

Idem *Comes Gerhardus*, *Eberhardus de Funzingen*, *Wernhere de Nieteſtorf*, *Wirnt. de Obernaiſten & frater eius Adelbero & frater eius Regimar*, *Hartnit miniſterialis Gerhardi Comitis*, *Poſtea prefatus Eberhardus* fecit eandem delegationem ad altare ſancti Stephani cum teſtibus ſupra ſcriptis ad illum predium de Pechingen.

Sigifridus de Muldorf tradidit ad altare ſancti Stephani, pro remedio anime ſue parentumque ſuorum & omnium fidelium defunctorum, mancipia hec ad V. numos, cum omni poſteritate eorum, Diemout hanc ſolam ad unum numum, Adalhait, Mathildam &c. Teſtes, *Friderich de Muldorf frater Sigifridi*, *Megingoz de Prengungeſtorf*, *Adalgoz de Luterbach*, *item Adalgoz de Luterbach Carolus de Horskenh*, *Pilgrim de Ebertſpach*, *Conradus & Sigihart & Hainrich de Friſingen*, *Uto de Blancſteten*, *Luitpertus de Ouſti.*

Gotſcalc de Petenprunn delegavit eiusdem loci predium in manus *Fritilonis de Suanihiltorf* de manibus *Altmani de Haſalpach*, hac ratione ut ſi ipſe reverſus non fuerit, delegetur per eum Eccleſie ſancti Stephani pro anima fratris ſui *Adilberti* in flumine ſubmerſi, & in beneficium concedatur *Eberaroni* fratri eius dum vivat. Teſtes, ipſe *Gotſcalch*, *Altman de Haſilpach & filius eius Sigihardus*, *Hainrich de Prunn*, *Regimar de Unzichoven*, *Arnolt de Zielhuſen*, *Hainrich de Wihſe*, *Hartwic de Marcilingen.*

Roudiger de Veltmochingen hac ratione delegavit predia ſua ad altare ſancti Stephani ut ſi ipſe reverſus non fuerit pertineant eodem. Teſtes, ipſe *R. Eberhart de Veltmochingen*, *Witigous & frater eius Egilolf & Sigihart*, *Bernhart de Veltmoching.*

Quidam ex miniſterialibus Auguſtenſis Eccleſie nomine ...... delegavit in manus *Adilgozi de Seekke* conminiſterialis ſui

 predio-

prediolum ſuum in Gozisſtorf, ſervandum per eum Eccleſie ſancti Stephani ſi ſine herede obierit: fecit hoc cum conſenſu uxoris ſue cum his teſtibus, *Gerbolt de Seekke frater eiusdem Adilgozzi*, *Hainrich de Wihſe*, *Witigous de Veltmocking*, *Perhtolt Ádilhoch*, *Conrat de Vetting*.

Noverint cuncti fideles *Gebehardum Comitem de Sultzpach* quendam virum *Gotti* nominatum, quem ipſe in beneficium acceperat, ipſum itidem prenominatum virum beneficaſſe Domino Sigm. Abbati & huic Monaſterio usque ad ſuimet obitum; illius beneficii aſtipulatores facti ſunt hii, *Gebehardus de Untenburch*, *Altman de Sigenburch*, *Kounradus de Biburch*, *Erchinbreth de Haninbach*, *Otto de Chambe cum duobus filiis ſuis*, *Reginbot*, *Kounradus de Voheburc*.

Hailica de Jorze tradidit ad altare ſancti Stephani II. mancipia Luikardam cum filio ſuo Purchardo cum omni poſteritate eorum, ad V. numos pro anima viri ſui *Virintonis* nuper defuncti. Teſtes, *Engilmar de Maſſinhuſin*, *Wolvolt de Wolvoldeſtorf*, *Altum de Wolfpach*, *Engildie de Rotinpach*.

Enza libera mulier de Jorze petivit ſe delegari ad altare ſancti Stephani per manus *Adalberti* nobilis viri *de Jorze* ad cenſum V. numorum. Teſtes, idem *Adalbertus*, *Altman de Haſalpach*, *Sigihard de Haidolvingen*, *Teginhardus de Friſingen*.

Quidam nomine *Oudalſchalch* miniſterialis ſancti Stephani converſus in Monaſterio eius, tradidit ad altare eius proprietatis ſue predium in loco qui dicitur Holza, absque omni contradictore, cum mancipiis Bertha & filia eius Liukarda cum poſteritate ſua ad cenſum V. denariorum. Teſtes, *Wolfhere de Welvoldiſtorf* *Gerwich de Rubindorf & filius eius Friderich*, *Kounradus*, *Gunzo de Hors-*

Horskenh. Adalgoz de Seekka & frater eius Swiker, *Conradus filius Arni de Igilingen.*

Quidam de *Veltmochingen* nomine *Gerolt*, tradidit ad altare ſancti Stephani predium quod in predicto loco habebat proprium, cum aſſenſu Domini ſui *Gerhardi Comitis de Cregilingen* absque omni contradictione pro ſua & omnium parentum ſuorum ſalute, omniumque fidelium defunctorum. Huius rei teſtes ſunt, *Wernheri de Viete*, *Megingoz de Prengungiſtorf*, *Fritilo de Iſemanningen*, *Gerwicus de Rubindorf.*

Notum ſit omnibus qualiter quidam *Chuono* miniſterialis Aichſtetenſis Eccleſie tradidit in Monaſterium ſancti Stephani filiam ſuam ad Dei ſervitium nutriendam, ad cuius adminiculum delegavit in manus *Regilonis* conminiſterialis ſui predium in Moreſebach, ſervandum per eum Eccleſie ſancti Stephani. Poſtea vero isdem Chuono werram de eodem predio cepit movere & in ſuum ius repetere: Cuius motioni ſubvenit Abbas ſancti Stephani, Sigimarus nomine dans eidem Chunoni ſex talenta, ut ſe cum filio ſuo *Merbotone* abdicaret iniuſta vendicatione, & ſic in quodam placito in loco qui dicitur Adalsloch coram *Gerhardo Comite* advocato Eiſtetenſis Eccleſie, cum aſſenſu filii ſui *Merbotonis* delegavit idem predium de manibus Regilonis in manus *Oudalrici de Pemmensvelt* miniſterialis ſui, ſervandum Eccleſie ſancti Stephani aut faciendum de eo quicquid Abbati & fratribus eiusdem Eccleſie placuerit. Que quo credantur per teſtes hos roborantur, *Gerhardus Comes de Cregilingen*, *Chouno cum filio ſuo Merbotone de Luipoldeshoven*, *Regil & frater eius Friderich de Pechtal*, *Chono & frater eius Hainrich de Luipoldeshoven*, *Iſunc de Wetſtete*, *Hetzel & Wicfrit de Puſſinhaimen*, *Wirint de Obernachſteten*, *Hartwic de Pemmensvelt*, *Hainricus de Gaimershaimen*, *Oudalſchalck de Aihſtete*, *Hainrich de*

Digitized by Google

de Egwin, *Swiker de Wattenhoven*, *Hettel de Itenhaimen*, *Adalhoh de Emmendorf*, *Merboto de Pechtal*, *Conrat de Tolnſtaine*, *Conrat rufus de Puriperc*, *Gozpreht de Otingen*, *Perenger de Egwin*, *Sighart de Mecchelloch*, *Teginhart de Egwin*, *Sigifrit de Pholeſpiunt*.

Notum ſit qualiter Roudolfus clericus fecit contentionem pro predio Richenſtorf iuxta Veringen ſitum, quod frater ſuus *Aribo de Pacchorn* dederat Deo & ſancto Stephano, ſicut ſupra invenitur & hanc conditionem ſolvit Otto Epiſcopus & Sigimarus, dans eidem R. dimidium talentum, & ipſe fecit eandem delegationem ad altare ſancti Stephani quam & frater antea. Teſtes, *Wolfhere de Wolvoldeſtorf*, *Albuun de Gartensh*. *Hainrich de Wihſe*, *Gotfrit de Friſingen Cellararius Epiſcopi*, *Baldwin de Friſingen*.

Noverint Chriſti fideles, eo tempore quo veri regis ut credimus edicto, Chriſtianorum militia per univerſam terram in expeditionem katholice defenſionis cum ſigno fidei transmarinas deſtinata eſt regiones; miniſterialis quidam ſancte Marie *Hainricus* nomine *de Prunnen* eodem peregrinari diſponens, tradidit ad altare ſancti Michaelis & ſancti Stephani proprietatis ſue predia in his locis Prunnen, Tuſilau, Gramaſprunen, Echmoutingen, Sewen cum mancipiis pro ſua ſuorumque ſalute, & omnium fidelium defunctorum. Fecit hoc per manum *Sigihardi de Haidolvingen*, hac ratione ut interim dum ipſe ſit in via, ſerviant eadem predia fratribus ſancti Stephani & ſolvant pecuniam triginta talentorum, quas ab eisdem fratribus predictus H. in eodem negotio acceperat. Si reverſus fuerit, excepto uno prediolo in Ehmutingen, quod ad integrum dedit, reliqua manebunt ſibi ad ſuum vivere niſi ultro dimittat; & ipſe pro teſtimonio ad cenſum dabit ſingulis annis V. numos: illud predium ad Tuſilin non per manum Sigihardi, immo per ſe ipſum dedit. Huius rei teſtes facti ſunt, ipſe *Hainrich*

de

Digitized by Google

de Prunnen, *Hainrich de Lohenchirchen & frater eius Iſanrich*, *Altman de Haſelbach*, *Sigifrit de Wilbach*, *Fritil de Suanehiltorf*, *Wernheri de Viehte*, *Eberhart de Hunpeln*, *Roudolf de Urſinhuſen & frater eius Oudalrich*, *Dietrich de Ehmuotingin*, *Ortwin de Prunnen*, *Sigehart qui & delegator de Haidolvingen*, *Otto de Prunnen*, *Wernhart de Wittingen*, *Wolfkoz de Ubermuſſe*, *Arnolt*, *Baldwin de Friſingen*, *Hadamar de Haſalpach*.

Eadem tempeſtate *Ekkehardus de Zorngoltingeu* tradidit per manum *Routlandi de Pubinhuſen*, predium ſuum ad Sunderſtorf Deo & ſancto Stephano, videlicet pro ſalute anime ſue & ad reconciliandum ſe fratribus ſancti Stephani a quibus ipſe antea quatuor talenta mutuo acceperat & non reddiderat; & notum ſit quia Abbas Sigmarus eiusdem Eccleſie ad adminiculum profectionis ſue & propter idem predium tunc ſex ſiclos dedit, & cuidam Roberto de *Opentichel* dimidium talentum cui idem predium beneficiatum erat. Teſtes, *Adilbero de Prucca*, *Sigifrit de Wilbach*, *Folchart de Pigarten*, *Roudolf de Urſenhuſen*, *Sigboto de Marcil*. *Eberhart de Werda*, *Aimwich de Elhpach*, *Dietrich de Struztorf*, *Pero de Tagolvingen*, *Gerwic de Roubendorf*, *Wolfhere de Perchoven*, *Routland de Pubinhuſin qui & delegator*, *Gotfrit cellarius Epiſcopi de Friſinga*.

Quidam Clericus nomine Eppo Presbyter, tradidit ad altare ſancti Stephani proprietatis ſue predium in Pillingiſtorf absque omni contradictione, pro ſua filiique ſui Diepoldi nuper occiſi ſalute & pro omnibus debitoribus ſuis. Fecit hoc per manum Diepoldi de Wippenhuſen & per manum *Herborti de Abbatiſtorf*. Traditioni per Diepoldum aderant teſtes, ipſe *Diepolt de Wippenh. filius ſuus Diepoldus*, *Hainrich de Lohchirchen*, *Richere de Friſinga*, *Hainrich de Perchach*, *Haiarich de Adalherishuſen*, *Otto de Prunnin* Traditioni per Herbortum aderant teſtes, ipſe *Herbort de Abba-*

batiſtorf, *Diepolt de Wippenhuſen*, *Karolus de Horskenh*. *Sigihard de Haidolvingen*.

Notum ſit qualiter Abbas Sigmarus emit predium unum in loco qui dicitur Wacraine ab *Engilramo de Aigalshaimen & uxore eius* nomine *Berthen* & filiis eorum iure perpetuo: & idem Engilr. delegavit hoc in manus *Routperti de Geppenhaimen*, tradendum per eum quocunque fratres ſancti Stephani peterent, & iuravit quod ſuum proprium eſſet & ſi eis aliqua violentia inde ab aliquo inferretur, ipſe eos abſolveret, aut melius predium reſtitueret. Cuius rei teſtes ſunt: *Lantperht de Haſſinhaimen & filius eius Bernhart*, *Uto de Arbinshaimen & frater eius Konradus*, *Sigboto de Walda*, *Liutolt de Haſſinhaimen*, *Wernhere de Agoilshaimen*. Poſtea idem Routpertus in curia regis Conradi Ratiſpone delegavit predium idem in manus *Konradi de Haidolvingen* rogatu Abbatis Sigmari: ea ratione qua & ipſe prius ſuſceperat. Teſtes, *Adilbertus de Hengin*, *Tuorinchardus de Pirboum*, *Reginger de Erichespach*, *Fritzel de Unzichoven*, *Routlant de Pubinhuſen*. Idem ego Conradus feci eandem delegationem ad altare ſancti Stephani rogatu Abbatis ſub his teſtibus, *Roudolfus de Paſtperc*, *Iſanrich de Lohchirchen*, *Wernhere de Viehte*, *Sigihart de Haidolvingen*, *Routlant de Pubinhauſen*, *Engilwan de Ahedorf*.

Quidam miniſterialis ſancte Marie *Fritilo* nomine *de Suanikiltorf* emit predium unum in loco qui dicitur Wachraine a Canonicis ſancte Andree decem talentis, & ſuſcepit idem predium ab eis per manum advocati eorum *Conradi Comitis de Dachowe* ſibi hereditario iure habendum, vel dandum quocunque vellet. Cuius rei teſtes ſunt, *Conradus de Haidolvingen*, *Luipolt de Friſingen*, *Gerwart de Paccharen*, *Perhtolt Pehaim de Friſingen*, *Hiltprant de Adilherishuſen*, *Hainricus & Pertoldus miniſteriales de Rota*, *Hainrich Pe-*

zil

zil de Friſingen. Poſtea cum idem Fritilo filiam ſuam Gerbirgam Deo ſervituram in Monaſterium ſancti Stephani dedit, ad eius altare idem predium in Wachraine perpetualiter ibi tenendum contradidit poteſtativis manibus absque omni contradictione. Teſtes, *Konradus de Haidolwingen eiusdem Fritilonis frater, Hainrich de Lohchirchen & frater eius Iſanrich, Altman de Haſilbach, Sigfrit de Wilbach, Reginmar & Fritilo de Unzichoven, Ortolfus & Sighart de Haidolwingen, Hainrich & frater eius Conrat de Perchuſen, Eberhart de Hunpeln, Dietrich de Ehmoutingen, Ortwin & Otto de Prunnen, Wernhart de Wttingen, Arnolt, Baldwin de Friſingen.*

Notum ſit qualiter *Lodwicus de Furelholze* cum *uxore ſua Gerbirga* tradiderit ad altare ſancti Stephani predium unum quod habebant in loco qui dicitur Scampach, ut ipſius maneat ad ſuum obitum, niſi prius ultro dimitant, pro ſe & pro omnibus debitoribus ſuis, ſine ullius contradictione; ſingulis annis dabunt ad cenſum modium ſiliginis & dinchils & modium hordei & modium avene. Teſtes idem *Lodwicus, Meginhardus de Gotzingen, Roudolfus de Guotichenhauſen, Diepolt de Wippenhauſen, Conrad de Paccharn, Wolfhere de Berchuſen, Liutpreht de Ouſti, Ortwin, Pernhart, Pezili de Vettingen.*

Adilbertus de Adilingen & uxor eius *Irmingart* tradiderunt ad altare ſancti Stephani proprietatis ſue predium in loco qui dicitur Ruota pro ſe & pro omnibus debitoribus ſuis. Teſtes, *Eberhart de Ehmuotingeu & filius eius Dietricus, Gerolt de Prunnen, Gebolf de Adilingen.*

Notum ſit omnibus qualiter *Roudolfus de Pubinhuſen* fecerit iniuriam Eccleſie ſancti Stephani, iniuſte vendicans ſibi predium in Hortilhuſen, quod usque ad ſua tempora Eccleſia prefata ſemper

per

per libere poſſederat: ſed hanc iniuriam ſolvit Abbas Sigmarus hoc modo, dedit namque eidem R. predium unum in Suabingen & econtra Ruodolſus dedit Abbati quatuor talenta & abdicavit ſe iniuſta vendicatione una cum ſanguineo ſuo *Oudalrico de Hortilk.* & delegatum eſt idem predium ad altare S. Stephani per mamanus *Getwici de Rubendorf & Routlandi de Pubinkuſen*, coram Ottone Epiſcopo, ſuſcipiente illud Gruobe ſine omni contradictione. Poſt vitam illorum tradiderunt uſui perpetuo, niſi ultro antea dimiſerint *Adaska* ſi ſine heredibus obierint aut diſtinctu Dei antea dimiſerint. Huius rei teſtes exſtiterunt idem traditores, *Aſcwin de Lengindorf*, *Gebolf de Phrumeringen*, *Perhtolt de Raina*, *Altum de Sikkenkuſen*, *Aleginhalm de Hehingin*, *Eberar de Pettenprunnen Gerolt de Friſingen.*

Eadem vice ſupradictus *Gebolf de Phrumeringen* tradidit predium quod habuit in eadem villa ad altare ſepedicti martiris, ſi ſine herede vitam finierit aut ultro vivens dimiſerit; & ad teſtimonium huius rei ſpopondit ſe dare decem numos ad cenſum annuatim in feſtivitate predicta perſolvendum. Huius rei teſtes ſunt qui ut ſupra.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus quod cognati *Adilgozi de Luterbach* acceptis X. talentor. numis abdicaverint ſe querimonie, quam habebant de predio quod idem Adilgoz huic loco tradidit. Et huius ſententie teſtes ſunt hii, *Ekerich de Moſa*, *Perhtolt de Oudalren*, *Adilpreht de Lutmanisdorf & frater eius Agil de Harlant*, *Heinrich de Stoudach.*

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus, quod quidam *Sifridus de Votingen* tradidit predium unum in Renenbach huic Monaſterio Tradidit autem in manus delegatoris Domini *Conradi de Wartinpere* dele-

delegandum quo delegatio ſinat & cedat precibus Abbatis & fratrum: que pactio & delegatio facta eſt préſente advocato noſtro *O. Palatino Comite* & fratre eius Domino *Friderico*. Teſtes, *Oudalricus de Lohchuſen*, *Pertoldus de Praitinprunnin*, *Ortolfus de Tegrinwanc*, *Adilhardus de Priſingen*, *Hainricus de Jorze & frater eius Hartlip*, *Rudigerus de Lintach*, *Hainrich de Wolvoldeſtorf*, *Gotefridus Pincerna de Zulsdorf*, *Stier Fridericus*, *ipſe Sifridus de Vetingen Rahewinus de Perchach*.

Notum ſit omnibus qualiter predium ad Hortilshofen Eccleſia S. Stephani ſemper tenuerit proprium, & usque ad hec tempora ab eius poſſeſſione nunquam ſit alienatum; ſed quia iam Domini Roudolfi iniuſta vendicatione turbatur, qui ſibi predium idem a parentibus ſuis ceſſiſſe teſtatur, quod iuris in eo parentes eius habuerint hoc modo veraciter declaratur. *Aribo* quidam *de Hortilsh.* cum patre ſuo *Irminfrido* & cum eodem ad Eccleſiam ſancti Stephani pertinuit; is Aribo duxit uxorem viduam quandam de *Pubinh.* matrem *Rutlandi*, ex qua ſuſcepit filium nomine *Wolfkoz*; poſt eius ortum numerata inter eos conſanquinitate diviſi ſunt ab invicem, & mulier reverſa eſt Pubinh. ad filium ſuum Rutlandum: & hac affinitate avie ſue, Dominus Roudolfus ſe predio noſtro adiunxit. Defuncto vero Aribone, filius eius Wolfkoz qui utique ſancti Stephani non erat, idem predium ſibi quaſi ex iure patris uſurpavit; ſed reſiſtente ſibi Erchangero Abbate controverſia proceſſit, ut ab amicis Abbatis illi pes abſcideretur, quod propter ſe factum Abbas indoluit, & predicto viro conpatiens, ei predium idem cum decima una in Riemen ad ſuum vivere conceſſit. Poſt mortem vero eius, cum filius eius *Aribo* ſimiliter ad Eccleſiam ſancti Stephani non pertineret, predium idem nulla prorſus ratione potuit detinere, donec coram Epiſcopo Hainrico & *Ottone Palatino Comite* communi deliberatum eſt conſilio ut

prefatus Aribo acciperet uxorem de familia ſancti Stephani, filiam ſcilicet *Reginberti de Nertingen*, ex qua ſuſcepit filium, cum quo matre defuncta, ſe ad Monaſterium ſancti Stephani contulit; in cuius dominium ſic absque ulla contradictione predictus locus conceſſit, donec ad adventum Iſangrimi Monachi ſanquineorum illius cepit nobis violentia adverſari.

Memoriale ſit omnibus Chriſti fidelibus quod pie memorie Otto Friſingenſis venerabilis Epiſcopus conparavit predium apud Pabenrieth ſitum, iuxta Mamendorf, a quodam presbitero nomine Oudalrico de miniſterialibus Domini *Welfonis*, eiusdem Welfonis permiſſione, quod & delegare fecit idem presbiter fideiuſſorem ſuum *Eberhardum de Frichindorf* in manu *Heinrici de Lohchirchen*, rogatu predicti Epiſcopi tradendum ad elemoſinariam domum Wihenſteven, in ſuſtentationem & ſolatium pauperum pro remedio anime ſue & parentum ſuorum & omnium fidelium defunctorum, ac perpetua & ſolita firmatione ſtabilivit. His teſtibus, *Chuonradus de Dachowe*, *Pernhart de Rute*, *Liutolt de Hagenouwe*, *Oudalrick de Wicherhoven*, *Meginhart & frater eius de Meiſa*, *Oudalrich de Gisbingen*, *Waltman & filius eius Waltman & frater eius Waltman de Paſtperch*, *Adilbertus de Hage*, *Ruodolf & Gerwich de Pubinhuſin*, *Hartwick de Richolfeſtorf*, *Pilgrim de Ecenhuſen*, *Amelbertus*, *Heinricus de Oterhuſen*, *Engilmarus de Meſſinhuſen*.

Compertum ſit tam preſentibus quam futuris quod *Fridericus de Wolfpach* miniſteriaiis ſancte Marie Friſinge, tradidit ad altare ſancti Stephani tale predium quale habuit in eodem vico, pro remedio anime ſue & parentum ſuorum, ea conditione ut poſt obitum ſuum & filii ſui *Chounradi* & uxoris ſue *Wihpurge* & unius filii eorum *Friderici* perpetua proprietate firmetur. Huius rei teſtes ſunt, *Liutolt nobilis de Haginouwa & Arnolt*, *Karolus & frater*

Digitized by Google

ter eius Dietricus & filius eius Adalram de Ettirbach, Oudalrich, Dietmar, Heinrich de Chiemperch, Gerwich de Chamera, Chunrat de Wolfpahc, Wolfkoz de Piberpach, Elwin de Perchach, Willipolt de Adilherishuſen.

Relationi tam futurorum quam preſencium ſcribimus, qualiter *Engilmarus de Gunzenhuſen & filius eius Engilmarus* pulſam contentionis predii cuiusdam apud Hegrinhuſin & decimarum culture in Adelhershoven abdicaverint pro ſalute animarum ſuarum; facta traditione ſuper altare ſancti Stephani, hac conditione firmata talento & dimidio, tracti ſunt per aures *Gerwich, Richere de Horſchehoven, predictus Engilmarus & filius eius Engilmarus, Meginhalm de Ehingen, Fridrichole Pallenhuſen.*

Cognitioni fidelium perpetualiter annotamus quod quidam miniſterialis ſancte Marie *de Horſchenhövin Engilmarus* cognomine & uxor eius *Chriſtina* & filius eius *Karolus* tradidit partem predii ſui, quod ſitum eſt in eadem villa ſuper altare ſancti Stephani pro remedio animarum ſuarum & parentum ſuorum & quoddam novale pro talento ſtabili iure fratribus inibi ſerviendum. Huius rei teſtes exſtiterunt, *Iſingrim & Richere, Marchwart & predictus puer Karolus de Horſchenhoven, Oudalrich de Peingen, Chunrat, Perhtolt & Chunrath de Hegelingen, Liuthere, Willibolt de Adilhershuſen, Oudalrich de Friſinga.*

Quidam de familia ſancte Marie *Oudalſcalh* nomine de Izilingen & *Sigboto* filius fratris eius, tradiderunt ſuper altare ſancti Stephani tale predium quale habuerunt in eadem villa pro decem Siclis argenti, pro ſalute animarum ſuarum & parentum ſuorum, poteſtativa manu perpetuo poſſidendum, & hoc idem *Odalſcalchus* recepit in beneficium pro quinque numis, annuatim reddendis.

 Huic

Huic rei teſtes adhibiti ſunt, *Perhtolt de Eſchilpach*, *Magins de Walde*, *Sizhard de Haidolſingen*, *Meginhart de Cellenhuſin*, *Wolfhart de Rudolvingen*, *Engilmarus & Friderich de Pallenhuſin.*

Notum ſit omnibus in Chriſto fidelibus, qualiter quidam Parochianus de Veltmochingen nomine Heribort tradidit ad altare ſancti Stephani tale predium quale habuit apud Veltmochingen pro remedio anime ſue & parentum ſuorum. Huius rei teſtes ſunt, *Engilwan de Ahedorf*, *Rieder de Amelgeringen*, *Fritilo & frater eius Sigehardus de Iſemaningen*, *Wernher de Perchuſen*, *Gerolt de Ubermuſſe*: *de familio Gerwich*, *Haimo*, *Wolfdie.*

Cognoſcant omnes in Chriſtum credentes quod Diepolt de Wippenhuſen *& filius ipſius eiusdem* nominis, occupaverunt decimas Monaſterii ſancti Stephani in eadem Parochia: quam diſſenſionem abdicaverunt, & tradiderunt partem predii eo tenore, ut filiam ſuam Gerbirgen communi & regulari vite in Monaſterio ſepedicti Martiris manciparent. Huius rei teſtes extiterunt, *Heinrich de Lokchirchen*, *Fritilo & Goteſcalch de Iſmeningen*, *Friderich de Vaterſteten*, *Elbwin de Perchach*, *Ortwin de Ouuſte*, *Waltrich de Friſinga*, *idem Dietpolt & filius eius Dietpolt.*

Notum ſit omnibus veritatem que Chriſtus eſt indagantibus, qualiter *Otto Palatinus de Wittilineſpach & filius eius Fridericus* tradiderunt ſuper altare ſancti Stephani curiam ſitam in viculo qui dicitur Sindoltingen, pro remedio animarum ſuarum & omnium debitorum ſuorum poteſtativa manu, ſine omni contradictione, & ipſi cum ſubſcriptis teſtes effecti ſunt, *Otto de Moſin*, *Piligrimus de Wolmutſahe*, *Oudalrich de Chelhaim*, *Wernhere de Volchratiſtorf*, *Richer de Phrunpack & Waltrich de Friſinga.*

Notum

Notum fieri cupimus omnibus viventibus *Iſenricum de Pitendorf & fratrem Albricum de Prule*, *Domino Wernhero de Vuecheringen* & filiis ſuis ſex ſolidos dediſſe hoc pacto, ut Vuillibirgin de Ounental que in ſervicio eius erat & ipſius liberos ſex ad altare ſancti Stephani traderet, quod & fecit prius accipiens a muliere ipſa duos boves & duas vaccas: tradidit autem eam ad altare ſancti Stephani cum conſenſu filiorum ſuorum coram his teſtibus, *Leo de Elehbach*, *Ditmar de Elchbach*, *Gerwicus de ſancto Vi o*, *Pertoldus de Vetingen*, *Chunrædus de Elſendorf*, *Iſinricus de Pitendorf frater Albricus de Prule*.

Noverint omnes filii Eccleſie preſentes & poſteri, qualiter quidam *Oulricus de Peingen* & uxor eius *Friderun de Giebingen* predium ſuum quod habebant ſitum in loco Anthalmingen, in manus *Eberhardus de Phephingen* delegaverint, ut ipſe ſuper altare ſancti Stephani pro animabus ſuis delegaret. Cuius rei teſtes facti ſunt, *Willihalm de Pouch & filius eius Willihalm*, *Hoholth & filius eiusdem nominis de Tegirnwach*, *Chonrat Kurra & filius eius eiusdem nominis de Kirchtorf*, *Gotfridus de Adalhartesham & filius eius Liutholt*, *Reginholt de Arnowe*, *Herman de Groube*, *Dietrich de Paldingen*, *Chounrath de Giebingen*, *Heinrich de Walde*, *Sifrit de Tegirnwach*, *Ekkart ſervus eiusdem*. Poſt hec predictus *Eberhart de Pheſingen* eandem fecit delegationem ad altare ſancti Stephani, hoc modo ut predicta Fridrun quam diu vixerit V. denarios pro annuo cenſu inde perſolvat, niſi ſponte ſua ante dimiſerit; ad quod iſti teſtes ſunt adhibiti, *Hoholt de Tegrinwac. predictus Eberhart de Phephingen*, *Wolfer de Wolfolteſtorf*, *Purchardus de Uſinhoven*, *Friderich de Giebingen*.

Notum ſit preſentibus & poſteris, qualiter quidam *Iſanhart de Alpherſtorf* controverſiam quandam de alio predio diſſolvens, predium Umbdorf ſitum cum uxore filiisque ſuis ad altare ſancti Ste-

 phani

phani perpetuo iure poſſidendum tradiderit. Cuius rei teſtes hi ſunt, *Hoholt de Tegrinwac*, *Heinrich de Giſilbach*, *Heinrich de Perhach*, *Heinrich de Adilhershuſen*, *Herrant de Alpherſtorf & filius eius Iſinhart ſupradictus & Wolfhart de Perchach.*

Quidam *Gotepoldus de Legindorf* cum filiis ſuis tradidit ad altare ſancti Stephani, per manum *Wolfkeri* fideiuſſoris ſui de *Phephingen* predium quoddam quod eſt ſitum Giſilpach, tali conditione ut quam diu viveret datis ſingulis annis XXX. argenteis poſſideret, poſt ſuam vero vitam ad predictum locum pertineret. Teſtes ſunt predictus *Gotpolt & filii eius Magins & Perhtoldus*, *Aſcuin Gebolf de Lengindorf*, *Wolker de Phephingen ipſe eſt qui delegavit*, *Walchun de Oſterndorf*, *Oudalrich de Gſilinpach*, *Heinrich de Chugeleren*, *Marqwart de Vurtarin*, *Friderich de Ringolſtorf*, *Reginmar de Friſingen.*

Noverint omnes fidelium populi, quod *Durinhart de Pirpoum* & uxor eius *Judita* cum filiis ſuis, coram rege, & advocato noſtro Ottone Palatino Comite abdicationem fecerunt, de predio noſtro Vazinwanch de quo contendebant: hoc pacto ut ſuſciperentur in Monaſterio noſtro due filie eorum, addiderunt que nobis houbam unam Winden, cum ſedecim mancipiis. Cuius rei teſtes ſunt, *Oudalrich de Steine*, *Altman de Siginpach*, *Wernher de Labere*, *Reginnolt do Otelingen*, *Werinher de Giebeſtorf*, *Adilpreht de Prennungeshoven*, *Perhtolt de Tumprunnen*, *Adilpreht de Steine Gotefrid de Erlingeshoven*, *Engilhart de Luterpach*, *Reginger de Eringespach*, *Herman de Hiſſelden*, *Herman Cropf de Wizzinpach*, *& Oudalrich frater eius*, *Heinrich de Stophe*, *Conrad de Werde*, *Ruolant de Aittenvelt*, *Hartman de Pancinhoven & Turinchart frater eius & filius eius Hart. Pertolt de Raske*, *Oudalrich Prouchel de Nennenperch*, *Scrutolf de Bilbeſahe*, *Liutolt de Grimtelach*, *Heinrich de Papenheim.*

Gebolf

Digitized by Google

Gebolf de Phrumarin predium ſuum quod habebat in eodem loco ſitum ad altare ſancti Stephani pro ſua omniumque parentum ſuorum ſalute poteſtativa manu delegavit: poſtea vero tribus ſororibus ſuis contradicentibus, ſingulis earum pro parte ſua VII. ſolidi dati ſunt, ut de hoc abdicationem facerent, quod ita factum eſt. Teſtes, *Oſric de Strusdorf*, *Adilpero de Galingenne & frater eius Wolfſtrigil*, *Adilpero & Pernolt de Pruckke*, *Gerhart & frater eius Otto de Tale*, *Eberhart de Prantenperc*, *Friderich & frater eius Adilo de Azzlingen*, *Rudolf de Perloh*, *Heinrich de Pretten*, *Roudiger de Urſinhuſen*, *Diethart de Truhteringen*, *Hoholt & filius eius Hoholt de Tegrinwach*, *Eskrich de Cheminaten de Luitingen*, *Adilbert de Inningen*, *Volchozt de Himildruttingen*, *Sigifrid de Phrumaren*, *Otto de Rietpach*.

Num. IX. Sub Abbate Gunthero. 1147. - 1156.

Fidelium Eccleſie innoteſcat memorie, qualiter quidam nobilis homo *Tragboto* nomine proprietatis ſue in Sallendorff predium ad altare ſancti Stephani delegaverit; quod poſtmodum filius fratris ſui *Gebeno de Unſingen* violentie manu invaſerat, ſed querimonie fratrum ſancti Stephani vix tandem hoc effecerint, quod ipſe cum uxore ſua in placito noſtri advocati Friderici Pliningen, predicto martiri ius ſuum recognoſcens abdicavit: ita duntaxat ut ad vitam ſuam ſolus ipſe poſſideret. Teſtes, *Gebehart & Richere de Hohenpach*, *Adilbero de Pruckke*, *Gotſchalk de Heiginingen*, *Hoholt de Tegrinwach*, *Wernher de Gepinhaim*, *Lampertus de Heſſinhaim*, *Gotfrid de Adilhartishaim*, *Dietrich de Sliwingen*, *Herchinfrid de Ponſteten*, *Heinrich Kopf & filius eius Sifrit & Africh frater eius de Strusdorf*, *Sifrid de Riediggen*, *Rengimar de Namdeshaim*.

Iuvenis quidam Roudigerus nomine converſationis gratia ad Monaſterium iſtud ſecum, unacum matre ſua Mahthilde nominata,

Digitized by Google

minata, ad altare ſancti Stephani obtulit quod in loco Grimintingen proprietatis iure prediolum habuit. Teſtes, *Hoholt & filius eius Hoholt*, *Otto de Riethpach*, *Utto de Suindahe*, *Gotſcalch de Phephingen*, *Ekkehart de Lengindorf*, *Ruodolf & frater eius Sigihart de Sentlingen*, *Diemar de Giſlingen*, *Eppo de Dorffen*, *Ekkehart de Ratispona*, *Dietmar de Phefingen*, *Oulrich de Suindahe*.

Univerſalis Chriſti Eccleſia habeat memoria, qualitet quidam *Rapoto de Frideprechteshoven* predium ſuum Puoch ſitum delegavit in manus avunculi ſui *Adilberti de Bremingeshoven*, per eum delegandum ad altare ſancti Stephani pro remedio anime ſue ac omnium parentum ſuorum. Predictus vero Adilbertus hanc traditionem faciens & predium predictum & omnem que tunc inerat ſubſtantiam & mancipia, in placito advocati noſtri Friderici in Friſinga coram Abbate Gunthero ſalva fide ſua delegavit. Teſtes, *Wolfram de Dorrinberch*, *Adilbertus de quo iam diximus*, *Iſinrich de Purcharain*, *Heinrich Choph*, *Gerwich de Chamere*, *Sifrid de Wartperch*, *Berhtolt de Eſchilpach*, *Sigihart de Pacharn*, *Hartunc de Ubingen*, *Konrat*, *Wernher de Wartperch*, *Reginmar de Nandinishaim*, *Fritilo de Govgenhuſin*, *Macilo*, *Hertwic*, *Engilwan*, *Richer de Friſingen*, *Sigihart de Haidolwingen*, *Pilgrim de Cellenhuſen*.

Noverit omnis fidelium populus qualiter Dominus Wichmanus Prepoſitus de ſancto Andrea, egritudinis moleſtia devictus, profeſſionemque monaſticam in Monaſterio faciens ad altare ſancti Stephani ſecum obtulerit tale predium quale habuit in loco Holzen, delegans id ſub horum teſtimonio quorum hec ſunt nomina, *Konradus de Haidolphingen frater ipſius*, *Fritilo de Unzinchoven*, *Gotpolt & Ekkehart de Lengindorf*, *Willibolth de Giſilbach*, *Sifrit de Walde*, *Elwin de Perchach*, & alii quam plures.

Qui-

Quidam *Pero de Aſche* filium ſuum adhuc puerulum Deo offerens regulariter in hoc Monaſterio & ſe ipſum, ita ut uterque eorum filius ſub Monachi, pater vero ſub fratris lege & nomine, ſub Abbatis imperio Deo militaret, predium ſuum in predicto loco ſitum per manum fideiuſſoris ſui *Williboldi de Giſilpach* ad altare ſancti Stephani delegavit. Cuius rei teſtes ſunt, *Willibolt de Giſilbach qui traditor, Perchtolth de Friſinga.*

Notum ſit omnibus tam futuris quam preſentibus qualiter *Perhta de Gutihehuſen* tale predium, quale habuit in loco qui dicitur Hezinhuſin pro ſuſceptione filie ſue Irmingarde, Monaſterio ſancti Stephani ad altare eiusdem martiris delegavit. Huius rei teſtes ſunt, *Waltman & filius eius Walthman de Paſtperch, Hainrich de Lokchirchen, Pernhart de Leren, Reudolf de Gittenhuſen, Gerwic de Chamer, Gerwic de Horſchenhovin, Richer, Wolfhart de Horskenhovin, Arnolth, Richer de Ountinpurch, Elbwin de Perchach.*

Peringerus quidam *de Lenginvelt* tradidit huic Monaſterio proprietatis ſue hominem, nomine Heinricum, in manus ipſius advocati noſtri *Ottonis palatini Comitis* ſub teſtimonio horum pro tribus ſolidis: *Heinricus de Wolvoldeſtorf, Gerwicus de Horskenhoven, Rahewinus de Perchach, Luotherus de Ride, Riginbertus Kelfrat.*

Notum ſit omnibus Chriſtianis quod quidam *Heinricus de Pietendorf* de familia exiſtens ſancti Stephani, proprietatis ſue predium quod in eodem loco hereditario iure poſſidebat, per manum Oudilberti cognati ſui pro ſalute anime ſue ac omnium parentum ſuorum ad altare predicti martiris tradidit: eo pacto ut quam diu ipſe viveret XII. denarios ſingulis annis inde perſolveret, mox autem ut mortuus fuerit, etiam ſi heredem haberet, ad ſepedictum altare proprie pertineret. Cui rei teſtes fuerunt, *Oudilbertus qui & traditor, Hainricus de Pietendorf.*

Digitized by Google

Omnium fidelium Eccleſie innoteſcat memorie, quod fratres de ſancto Stephano a quodam *Routperto Ratiſpone* vinadatore XV. talentis conparaverunt vineam, e vicino eiusdem urbis ultra Danubium in loco qui dicitur Malhtal poſitam; predictus autem venditor ille convocato fideiuſſore ſuo *Arbone* nuncupato de *Maingoltingen*, in cuius manu fideiuſſionis iure ſtetit vinea illa, de fide ſua & veritate cepit eum una cum filiis ſuis admonere, quatenus prefatam vineam ad locum ſancti Stephani delegaret. Delegavit ergo Aribo vineam prout amicus ſuus exoraverat, delegationemque illam ſupradicti fratres receperunt. Teſtes, *Ludewich, Sigboto, Sefrit Prepoſitus de Stouphe, Aribo de Manigoltingen, Gebehart de Guelbe, Karilo de Cidelaren, Cumpolt de Sunichingen, idem Routpreht & filius eius Rudiger de Ratiſpona, Elbruwin de Umbelesdorf, Megingoz de Pouhelen.*

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus qualiter *Hainricus de Lokchirchen* quedam predia que ſita ſunt, unum *Adilgiſingen*, alterum Purne que in ſuam ſibi fidem delegata ſuſceperat ad ſervandum ea ad miniſterium fratrum ſancti Stephani, ad ſupradicti martiris memoriam delegavit. Teſtes idem *Hainricus de Lokchirchen, Roudolfus filius Roud. de Paſtperch, Counrat & Fritilo de Haidilvingen, Gozot & Wernhart de Suindach, Adilbertus de Haga, Roudolfus de Vatirſtetin, Herewic de Rotingen, Gerwic de Haimenhuſin, Pernhart de Veringen, Hainrich de Adilherishuſen, Hainrich de Perchach, Arnolt & Counrat de Friſinga, Wolfhart de Perchach.*

Quedam miniſterialis femina ſancti Stephani *Aua* nomine hereditariam ſuam poſſeſſionem qualem habuit Haſelbach conmutavit Domino Gunthero huius loci Abbati, pro alio predio quod ſitum eſt Waltinheven & pro duobus talentis & LX. nummis, & in

Digitized by Google

in manum *Ortwini de Fettingen* conſortis ſui, cum filiis ſuis delegavit, ut ipſum ad altare ante predicti martiris delegaret: quam delegationem fecit ille ſub teſtibus quos ſubnotavimus, *Oudalrich de Pratenwiden*, *Ekkehart de Lengisdorf*, *Reginboto de Paccharen*, *Oudalrich Hello de Urolſingin*, *Heinrich de Hokke*, *Hainrich Hunt de Eſchilbach*, *Wiltrich de Pouiemprun*.

Sigifridus de Wartenberg prediolum quoddam apud Herlingeshoven, quod a quodam *Richero de Horskenhoven* & uxore ſua nomine *Halika* pro V. talentis ab eo ſibi commodatis in vadimonium acceperat, cum manu *Counradi Comitis de Valaige* cuius miniſterialis predicti Richeri uxor exſtitit, ad quam etiam prediolum illud pertinuit, ad altare ſancti Stephani, pro ſua ac omnium ſuorum ſalute parentum, coram Epiſcopo Ottone tradidit: eo pacto ut fratres inibi Deo ſervientes proprietatis vice illud obtinerent, quoad usque quinque talentis ab eis ſolveretur, & ſi interim ipſe Sigifridus ab hoc ſeculo migraret, quidquid de ſuis rebus vel bubus predio tunc temporis ineſſe contingeret, totum in uſum predictorum fratrum cederet, & adhuc pecuniam de redemptione ſperarent. Huius rei teſtes ſunt, *Purchart de Moſpurch*, *Otto de Moſen*, *Deginhart de Seſelth*, *Oudalr. de Lochuſen*, *Oudal. de Giebingen*, *Gebeno de Funſingen*, *Dietrich de Dorſin*, *Oudalrich de Holzhuſin*, *Dietrich de Haitinkain*, *Sigifrit de Giſilingen*, *Ainwich de Hittenfurth*, *Oeſerich de Struzdorf*, *Oudalr. de Chelehaim*, *Etich de Witilinesbach*. *Roudolf & frater eius Gerwic de Pugenhuſin*, *Hartwich de Euchenchoſin*, *Adiloch de Dorinbach*, *Arnold de Outenburch*, *Gerwic de Horſchenhophin*, *Hainrich de Perchach*.

Noverit cunctorum fidelium religioſa induſtria, qualiter quidam Sigehardus dictus ſeculo renuntians, tradidit ad altare ſancti Stephani per manus delegatoris ſui *Dietpoldi de Wippenhuſen*

 tale

tale predium quale habuit apud Zizilingen. Hoc ipſum predium eadem hora Eppo Parochianus de Mochingen patruus ipſius Sigehardi in beneficium accepit. Huius rei teſtes ſunt iſti, *Dietpolt de Wippenhuſen*, *Hartwic & filius eius Hartwic*, *Reginhalm*, *Arnolt filius Waltrici de Friſinga*, *Reginmarus de ſancto Vito*, *Counradus de Riede.*

Noverit omnis fidelium Eccleſia quod quedam femina *Judita de Touſkirchen* nomine, filiam ſuam adhuc iuvenculam ſub regularis vite diſciplina ſponſam Chriſto nutriendam offerens in Monaſterio ſancti Stephani, ad exteriora vite eius neceſſaria, ad miniſteria quoque fratrum eiusdem Monaſterii, una cum filio ſuo *Heinrico* predium quod ſuum erat, in loco qui dicitur Touſchirchen deputavit, ſed quia in fideiuſſoris ſui manu conſtitit, ob hanc cauſam ab ea delegari non potuit, ſed ab eodem fideiuſſore ſuo in manum *Waltrici de Pocinprunnen* per eum predicto Monaſterio delegari impetravit. Teſtes hi, *Heinrich de Touſchirchen*, *ipſe eſt de quo ſupra diximus*, *Willibolt de Giſilbach*, *Ekkehart de Lengindorf*, *Ortolf de Roubelsdorf*, *Heinricus de Eskilpach*, *Engilwan de Prunnen.* Poſtea predictus *Waltrich de Puciprunnen* delegavit ipſum predium in manus *Chunonis iunioris de Snatiſe* per eum ſervandum ad miniſterium fratrum ſancti Stephani. Huius rei ſunt hi facti teſtes, *Wolfherus de Tegrennwach*, *Wernher de Geppenhaim*, *Eberhart de Stainpach*, *Otto de Phrumepach*, *Gebeno de Funfingen*, *Dietricus de Haitinchaim*, *Dietricus de Dorfen*, *Dietricus de Sluvingen*, *Adalhart de Priſingen*, *Ainwicus de Hitenvurt*, *Ortolf de Roubelsdorf*, *Counradus de Strogen*, *Routpertus de Richenchirchen*, *Ekkehart de Lengindorf.*

Notum fieri cupimus cunctis viventibus qualiter duo germani *Otto & Sigifridus filii Heinrici Copf*, pro remedio anime ſue

fratris

fratriſque ſui tunc nuper occiſi *Hartnidi* tradiderunt per manus *Ottonis de Moſin* delegatoris ſui tale predium, quale habuerunt in loco qui dicitur Fricchenchoven. Huius rei teſtes ſunt iſti facti, *Otto de Moſin & filius eius Dietricus*, *Dietricus de Dorſen*, *Dietricus de Sluvingen*, *Dietricus de Haitinchaim*, *Pernhardus de Ruite & filius eius Pernhardus*, *Gebeno de Funfingen*, *Tegenhart de Sevelt*, *Walchuon de Stainbach*, *Eberhart de Maiſa*, *Sifridus de Wartenberch*, *Oudalricus de Holzhuſen*, *Hainricus de Lochkirchen*, *Sigifrid de Ridingen*, *Sigifridus de Viſilingen*, *Oudalric Sibenhar*, *Wernhardus de Horbach*.

Hoc quod hic ſcribimus notum fieri omnibus volumus, quedam videlicet mancipia ad altare ſancte Marie Friſinge pertinentia apud Lintin conſediſſe. His Otto ſenior palatinus Comes fuerat ab Epiſcopo inbeneficiatus, quibus & ipſe *Wernhardum de Stoufe* inbeneficiavit: ex his quedam in Monaſterio Admundenſi ſunt converſa, & ſola germana eorum Williburch in ſeculo remanſit. Hanc cum filiis ſuis interventu Admontenſis Abbatis & Abbatis Wihenſtevenſis predictus Wernherus Wernhardo retradidit, & item ille ſeniori palatino commiſit, qui & ipſe Epiſcopo eam retradidit, qui eam cum filiis ſuis ad altare ſancti Stephani ad annualem cenſum exſolvendum dedit. Teſtes *Otto Palatinus Comes*, *Chunradus Dux de Dachowe*, *Wernhardus de Stuophe*, *Deginhardus de Sevelt*, *Piligrimus de Wolmouteſahe*, *Dietricus de Dorſen*, *Dietricus de Sliwingen*, *Henricus de Lokchirchen*, *Waltman & frater eius Roudolfus de Paſtberch*, *Chunradus de Haidolfingen*, *Diepoldus de Wippenhuſen*, *Engilmar de Maſſenhuſen*, *Gerwicus de Chamer*, *Gerwicus de Horſchenhoven*, *Sigifridus de Wartenberch*, *Routlandus & frater eins Roudolfus de Pubenhuſen*, *Gerwicus de Pubenhuſen*, cum aliis multis.

Quidam frater Oudalricus ſancti Stephani qui fuit Camerarius fratrum ſancti Stephani in Wihenſteven, de officio fratrum ſuorum emit predium in Hurlebach de *Chuonrado de Iiereſtorf*, quod in manu *Gotefridi fuit de Chirchtorf*, qui ſervare debebit prefate Eccleſie ſancti Stephani. Teſtes ſunt de nobilibus, *Pilgrimus de Wolmuoteſah*, *Eberhardus de Frichindorf*, *Oudalricus de lapide ſive de Staine*, *Wolf
trigil de Sandoltishuſen*, *Heinricus de Emphinbach*, *Gebin de Mantelchirchen*, *Helmpreht de Muren*, *Rohe de Tollingen*, *Heinricus de Totinchaim*: *de miniſterialibus Oudalricus de Holzhuſen*, *Adelbero de Uove*, *Enwich de Hitenfurte*, *Manegolt de Wihſe*, *Chuonradus de Tegrinpach & filius eius Askerich de Humpreteshuſen*: *Herwicus de Werde*, *Wernherus de Fulenbach & filius eius Hartman*.

Folchmarus de Urſingen ſuſcepit in fidem ſuam quoddam predium in Urſingen a quodam *Rudigero & Gotefrido de Vohburch*, per eum obſervandum Novecelle apud Friſingam, pro ſuſceptione filie ſue, & hoc factum eſt in placito *Friderici Palatini Comitis Liutkirchen*: Petitione vero Prepoſiti fratrumque ſuorum idem Folchmarus delegavit idem predium in manum *alterius Volchmari ſui conſortis* apud Urſingen, ut obſervaret illud Monaſterio ſancti Stephani ad kameram ſororum perpetuo iure ſervandum. Teſtes, *Folchmarus predictus*, *Ruodigerus Husker*, *Pertoldus Celkrarius*, *Ruopertus Thelonearius & frater eius Adilbertus de Giſinvelt*, *Ruodigerus Roniger*, *Wernherus & filius eius Hartmanus & Wolfker de Fuolenbach*, *Wernhart de Hege*, *Heinrich de Riede*, *Wichmarus de Langenprukece*, *Marquardus de Urſingen & Hartmanus Preco*, *Fridericus & filius eius Pertoldus de Richkerishoven*, *Cuonradus de Ernuſteskademen*, *Hermanus de Ronennege*, *Magens de Walde*, *Liutmannus & frater eius Engilfrit de Urſingen*.

Fide-

Digitized by Google

Fidelium Eccleſie innoteſcat memorie qualiter inter ſe fratres de Monaſterio ſancti Stephani Friſinge, & de ſancto Lamperto Seuven, communi aſſenſu, eadem voluntate ut duo ad invicem predia commutarent, Adilgiſingen videlicet de parte fratrum ſancti Stephani, de parte vero fratrum S. Lamperti quicquid proprietatis haberet eorum Monaſterium in loco qui dicitur Rimen convenerunt, pactamque commutationem coram Ottone Palatino iuniore utriusque loci advocato, preſentibus ſuis Abbatibus Guntहero de ſancto Stephano, & Domino Heimone de ſancto Lamperto ſub teſtamento firmaverunt. Cuius rei teſtes ſunt, *Dietricus de Dorſen*, *Aribo de Piburch*, *Dietrich de Sliwingen*, *Pilgrim & frater eius Pertoldus de Wolmutſahe*, *Wernhard de Horbach*, *Eberhart de Stainbach*, *Otto de Holzen*, *Ainwich de Hitenvurt*, *Gerloch de Tuoingen*, *Brunne*, *Sifridus de Wartenperch*, *Counrad de Appatingen*, *Oudalrich Sibenhar*. Delegabant autem idem fratres de Seven cum Abbate ipſorum per manus advocati predicti Ottonis ſupra memoratum predium in Rimen in manus *Dietrici de Dorſen*, ut ipſe delegaret illud ad altare ſancti Stephani, quod & factum eſt ut teſtificantur ſubſcripti homines, *Dietrich qui & delegator*, *Chunrat de Haidolfingen*, *Waltman de Paſtperch*, *Iſenrich de Lochchirchen*, *Harwic de Cholfdorf*, *Rudolf & frater eius Friderich de Gutechenhuſen cognominati Chrebezz*, *Friderich de Hegelingen*, *Rudolf & frater eius Gerwich de Pubenhuſen*, *Fritelo de Haidolfingen*, *Gotfrid de Alprehteſperge*, *Megingoz de Riede*, *Ortolf de Rumelsdorf*.

Notum fieri cupimus omnibus preſentibus & futuris Chriſti fidelibus, quandam viduam, nomine *Chriſtinam* que uxor fuerat *Engilmari de Horskenhoven* poſt obitum eius ad Monaſterium ſancti Stephani cum filio & filia veniſſe, & illic ſub regularis vite diſciplina enutriendos Domino obtuliſſe; ad ipſorum vero exterioris vite neceſſaria, & fratrum inibi Deo ſervientium ſervicia predium quod

quod apud Horskenhoven habuit ad altare ſancti Stephani absque ulla contradictone tradidit: tali videlicet pacto, ut ſi quis Abbas vel aliqui fratres ipſum predium vendiderint vel pro alio conmutaverint, proximus heres illud libere poſſideat & cenſum aurei numi ad altare ſancti Stephani annuatim ponat. Huius rei teſtes ſunt iſti, *Eppo Parochianus de Mochingen*, *Chunradus de Haidilſingen*, *Arnoldus filius Waltrici de Friſinga & Heinrich ſororius eius*, *Reginmarus & filius eius Altmanus*, & *Fridericus de Stegen fratres.*

Noverint univerſi populi qualiter quedam libere conditionis mulier Hilta nomine ſe ſuamque omnem poſteritatis progeniem ſua ſponte ad altare ſancti Stephani ad V. denarios annuatim perſolvendos propria manu cenſualem tradiderit. Teſtes, *Engilſcalc de Pachar*, *Wernhere maritus eiusdem femine*: *de familia Skirenſi*, *Richkere & Hortolſhuſen*, *Haimo*, *Herman de Vetingen*, *Lantolt de Wickenhuſen*, *Perhtolt*, *Adilprekt*, *Perhtolt de Hernhuſen.*

In hac pagina ſcripta continentur univerſa beneficia, que pie memorie Dominus Pruno Epiſcopus Pabenberch impendit fratribus de Monaſterio S. Stephani: primum Abbati Sigmaro dedit V. talenta ad curiam Nuirenberch; VI. ad curiam Pabenberch, V. talenta miſit eidem Abbati ad Monaſterium per fratrem ſuum Hainricum, Ciphum argenteum & ſcutellam itidem argenteam & tapete, & cappam nigram deſubtus habentem mantellum criſeum & mulum miſit eidem Abbati. Abbati Gunthero qui poſt illum ſucceſſit, duas purpuras & IIII. talenta miſit: item per fratrem Albertum miſit duo talenta, per fratrem Veginmarum XIII. talenta; ſigillatim V. talenta pro vinea conparanda ea conditione miſit, ut in feſto ſancti Georii fratribus eiusdem Monaſterii videlicet ſancti Stephani potus daretur, poſt obitum autem eius in anniverſario die id ipſum perſolveretur. Predium dedit eo vivente

vente idem Epiſcopus & ſoror eius, quod venditum eſt XV. talentis, cum eisdem talentis redempta eſt curia Richersdorf.

Purchardus de Fiitzilingen paravit nobis werram de predio noſtro in Rubendorf que conpoſita eſt coram *Ottone Comite* advocato noſtro: traditis eidem Purchardo a fratribus ſancti Stephani tribus ſolidis, & eodem Purchardo abdicante ſe omni iure de eodem predio. Cuius rei teſtes ſunt, *Fridericus filius Palatini Comitis*, *Rupertus de Tunnesh*. *Liutolt de Haganowa*, *Karolus de Aiterbach*, *Gerwic de Kamer*, *Gerwic de Hörskenhofen*, *Adilolt de Kamer*, *Altman de Haſalbach*, *Hainrich de Enchendorf*, *Hainrich de Perchach*, *Hainrich de Wolvoldeſahe*, *Wolfhere de Wolvoldeſahe*, *Grimolt de Priſingen*, *Sigfrit filius Witil de Wartenperc*.

Eodem Purchardo contentionem movente pro eadem cauſa coram Domino Ottone Epiſcopo, ſententia *miniſterialium* abiudicata eſt omnis appellatio de eodem predio. Teſtes, *Englbertus Hallenſis Comes*, *Hartwic de Routa*, *Hainrich de Etilingen*, *Iſanricus de Lohchirchen & duo filii eius Hainrich*, *Iſanrich*, *Waltman de de Paſtperc & frater eius Roudolf*, *Altman de Haſalbach & filius eius Sigihardus*, *Ainwic de Hitenvurte*, *Hainrich de Hunpelen*, *Folchart de Pachan*, *Wolfhere de Perchuſen*, *Pero de Tagolvingen*, *Adalbertus de Haga*, *Arnolt de Zielshuſen*, *Baldwin de Zollingen*.

Omnibus pie viventibus innoteſcat, quod quidam regalis clientele *Adilgoz* dictus tale predium quale in villa Oltiſtorf legitime poſſedit pro ſalute anime ſue, & filii ſui Rahwini amore Monachicam vitam profitentis, Deo & ſancto Stephano delegavit, absque ulla exceptione a fratribus ſepedicti martiris poſſidendum, ſine ulla contradictione. Hi teſtes huius traditionis ſunt facti, *Iſanricus filius eius*, *Hainricus de Pergarin*, *& filius eius Hainricus*

rius, *Adelbero de Filzhaim*, *Eberhart de Aſolterbach*, *Konradus de Touchringen*.

Sciant omnes Eccleſie fideles quod quidam miniſterialis Friſingenſis Eccleſie Iſingrun vocatus, & in Monaſterio ſancti Stephani ad converſionem receptus illuc ſecum ad altare ſancti Stephani ſuum tam patrimonium quam beneficium totum quod habuit apud Pfaffenhoven, poteſtativa manu tradidit. Teſtes ſunt, *Haimo*, *Eberhart* &c.

Pie matris Eccleſie filii noverint univerſi qualiter ad petitionem Domini Guntheri Abbatis & fratrum ſancti Stephani Wihenſteven Dominus *Heinricus Comes de Wolfrateshuſen*, quandam famulam ſuam, ipſis ſe daturum ſpoponderit, & ſponſionem ipſam hoc modo perſolverit: cauſa ipſius ſponſionis predictus Abbas quendam Monachum Roudigerum dictum ad prefatum Comitem miſit, qui Comes coram miniſterialibus ſuis predictam mulierem cum omni poſteritate ſua ad altare ſancti Stephani delegandam, pro ſalute anime ſue & parentum ſuorum & omnium fidelium defunctorum, in manus ipſius Monachi tradidit, *quam delegationem ipſe Monachus absque omni contradictione* ad altare ſancti Stephani *fecit*, coram ſubſcriptis teſtibus, *Heinricus de Perchach*, *Elbouwinus de Perchac*, *Williboldus & filius eius Pernhardus de Adershuſen*.

Noverint omnes fideles Eccleſie qualiter quidam clericus Perhart de Pozan tradidit ad altare ſancti Stephani poteſtativa manu vineam ſuam, que ſita eſt in loco qui dicitur Chellare, pro ſua omniumque ſuorum commemoratione parentum. Huius rei teſtes ſunt, *Meginhart de Wettingen*, *Prouno de Muldorf*, *Perhtolt de Waltenhoven*.

Noverint

Noverint omnes in Chriſto credentes tam futuri quam preſentes qualiter ego Otto Dei gratia ſancte Friſingenſis Eccleſie Pontifex, rogatu Guntheri Abbatis de Wibenſteven & fratrum ſuorum, concambium patravi inter prelibatum cenobium & Epiſcopatum *Foreſtis* cuiusdam evidenter determinati pro tribus hubis in villa Marcellingen nuncupata & molendino & curtili in Pergenouhe, & pro decem & ſeptem mancipiis. Huiusmodi vero concambium utrumque recepit & confirmavit *Otto palatinus Comes ſenior & filius eius Otto* aliis quam pluribus ingenuis & miniſterialibus prelibate rei atteſtantibus, *Otto palatinus Comes & filius eius Otto, Chounrat de Dahhoue, Pilgrun de Wolmothſahe, Purchard de Moſeburch, Dieterich de Hattenrhaim, Karolo de Aiterbach, Eberhart de Frickendorf, Loutolt de Hagenove, Alton de Sigonburch, Sigfrid de Wartenberch, Hainrich de Lohkirchen, Ainwich de Hittenwourte, Dieterich de Dorfen, Kounrat & Loudewich de Haidolwingen, Oudalrich de Holcehuſen, Gerwich de Kamere, Gerwich de Horcſenhoven, Heinrich de Wolfoltesdorf, Gotebolt & frater eius Heinrich de Gieſenback, Roudolf & frater eius Gerwich de Bubenhuſen, Purchart de Fliziugen, Aribo & filius eius Aribo de Houmprehteshuſen, Waltrich & Perhtolt de Friſinga.*

Num. X. Abbate Raporone. 1156. - 1172.

Omnes noſſe cupimus ſancte religionis populos, qualiter *Guzwinnus - - - -* quidam Ratiſponenſis civitatis habitator tradidit Monaſterio ſancti Ssephani Wihenſteven quandam proprietatis ſue domum in Ratiſpona cum territorio cui eadem impoſita domus erat, tradidit autem hoc modo, rogando videlicet fideiuſſorem ſuum *Baldwinem* cognomine *Puterich* nepotem ſuum, ut eam domum cum territorio delegaret in manum filii ſui *Guozwini* per eum antedicto monaſterio perpetuo iure conſervandam, quod teſtamentum confirmatum eſt preſentia & auctoritate Domini Fri-

derici palatini Comitis, advocati prefati Monaſterii ante Eccleſiam daze Niderun munſture Ratiſpone ad curiam illam, quando diſcordia illa que fuit inter Heinricum Ducem Bavarie & Epiſcopum eiusdem civitatis Hartwicum pacificata eſt. Teſtes erant plurimi nobiles & electi, quorum pauca nomina iſtius teſtamenti ſcripture ſubſcripſimus, que ſunt huiusmodi, *Chunradus Comes de Ronigen*, *Purchart de Moſepurch*, *Adilbero de Starcholdeshoven*, *Otto de Askaim*, *Ruodolfus & filius eius Ruodolf de Paſtperch*, *Purchart Stislingeu*, *Sigefrid & frater eius Oſerich de Wartinperc*, *Sigefrid de Ridingen*, *Ruger & Heinricus de Lintahe*, *Heinricus Sibenhar*, *Baldwin Pitterich*, *Walther de Giſinvelt*.

Ekehardus de Lengendorf & mater eius Geppa dederunt nobis V. talenta ut ſibi concederetur ad vitam ſuam predium noſtrum in Richenchirchen, & pro teſtimonio ad cenſum V. denarios darent annuatim in Feſto ſancti Michaelis. Teſtes omnes fratres.

Noverint cuncti preſentes & futuri qualiter quidam *Reginhalm* nomine ex miniſterialibus vel ex familia ſancti Stephani converſus in Monaſterio eiusdem martiris cum uxore & filiis tradidit ad altare eiusdem ſancti quicquid hereditario vel empticio iure poſſederat apud Aſſolterpach; predium videlicet quod in eodem loco habuit, & Eccleſiam quam ibi conſtruxerat cum dote & cetera que circa eundem locum habuit. Fecit autem hoc per manum *Hainrici de Lohchirchen* ſine omni contradictione, in ipſius enim manus idem delegatum erat predium. Huius vero traditionis teſtes hii ſunt, ipſe *Hainrich qui & delegator*, *Oſrich & frater eius Sigifridus de Wartinperch*, *Oudalrich Sibenhar & filius eius Heinrich de Wartenperch*, *Dietrich de Sligingen*, *& Sigifridus de eodem Oudilrich de Puripach*, *Hainrich de Leren*, *Gebolf de Lengendorf*, *Khadehoch de Pachin*, *Paldwin de Skiren*, *Oudilrich de Werde*, *Wernhere de Wolfhersdorf*.

Item

Item notum ſit omnibus Chriſti fidelibus *Heinricum Comitem de Wolfratehuſen* in extremis ſuis delegaſſe predium quod habuit apud Wernolfingen III. videlicet huobas, cum decem mancipiis in manus *Oudilſchalchi* nobilis viri de *Uffildorf* ad tradendum ea ad altare ſancti Stephani pro remedio anime ſue & omnium parentum ſuorum, quam traditionem ipſe Oudalſcalcus poſtea ſicut rogatus fuerat fecit ſub his teſtibus, ipſe *Oudalſcalcus*, *Purchardus nobilis vir de Lobeſingen vel de Chefringen*, *Aribo de Studach prepoſitus eiusdem Comitis*, *Pernhart de Wolfratehuſen*, *Oudilrich de Nidergeltingen*, *Libart de Valeia*, *Pertol de Wachinſpach*, *Gerwich de Leren*, *Wolfhere de Jahinſtorf*, *Engilof de Iſmanningen*, *Gerwich de Khamere*, *Hainrich de Wolfoltcſtorf*, *Heinrich de Perchach: de familia Haimo*, *Otto*, *Adilpreth*, *Gotepolt*, *Timo*.

Notum ſit omnibus in Chriſto viventibus preſentibus quam futuris qualiter quedam mulier ex miniſterialibus ſancti Stephani protomartiris cum filiabus ſuis Adilhaide & Halicha, tale predium quale poſſederat hereditario apud Wolfeſtorf, eisdem teſtibus, inpignoravit partem illam quam ſolverat a fratre ſuo Oudalrico; ea conditione ut quicunque amicorum ſuorum velit ſolvere octo talentis hic debitor exiſtat. Huius rei teſtes ſunt, *Roudolf de Varnolteshuſen*, *Purchart de Poumgarten*, *Ruodolf de Fruntesbach & filius eius Ruodolf & Chuonrat*, *Arnolt iuvenis de Utenburch*, *Oudalrich & Wolfdorf frater eiusdem mulieris*, *Purchart de Luterpach*, *Wolvolt de Riede.*

Conperſum ſit tam futuris quam preſentibus qualiter *Waltmannus de Paſtperch*, delegavit tale predium quale habuit in loco qui dicitur Reine in manus fratris ſui *Roudolfi* delegandum ſuper altare ſancti Stephani Wihinſtevin (& hoc actum eſt coram Domino Ottone Epiſcopo) poſt obitum ſuum, vel ſi ultro vita co-

mite ſervire permiſerit, Deo & ſanctis eius ad communem uſum fratrum inibi degentium pro redemptione anime ſue & uxoris ſue *Mahthilde*, fidelium defunctorum. Huius rei per aures tracti nobiles viri *Fridericus de Pagin*, *Liutolt de Hagenowe*, *Ruodolf de Paſtperch & Waltman iunior & frater eius Friderich*, *Hainrich de Lohkirchen & frater eius Iſinrich*, *Sigihart de Pacharen*.

Noticie mutue in poſterum reponimus qualiter *Chriſtiana* de miniſterialibus ſancte Marie *Loupach* cum filia ſua Adilheide & filio *Heinrico* ſe ipſos obtulerunt cum predio quod habuerunt in predicta villa, ſub obedientiam Domini Rapotonis Abbatis Wihenſtevengenſis, ceterisque commanentibus ac deinceps Deo ſervientibus, in uſum perpetuum pro remedio animarum ſuarum & omnium parentum ſuorum absque omni contradictione. His teſtibus firmaverunt additis inſuper duobus famulis *Adalberto & Walthero*, *Poppo & Wichart de Louppach*, *Erkenbreth de Riede*.

Memorie omnium commendare duximus qualiter *Oſanna de Cacharn* cum filiis ſuis *Sigihardo & Sibotone* tradiderunt ad altare ſancti Stephani quoddam pratum apud Pullin & tria iugera agri in vinculo qui vocatur Pacharn, & dimidium manſum in eodem vico de allodio ſuo, cum ſorore ſua Oſanna quam ad communem vitam victuram inſtituebat. Huius rei teſtes exſtiterunt, *Heinrich de Lochkirn*, *Ruodolf de Gitichenhuſen*, *Hartwich de Richolversdorf*, *Sigihart de Veltmochingen*, *Hainrich de Perchach*, *Engilmar de Gunzenhuſen*.

Ad aures Abſentium diulgare cupimus qualiter *Heinricus de Pergarn*, quidam miniſterialis uxore ſua nomine *Judita* & filiis ſuis *Altuomone & Heinrico* tradidit ad altare ſancti Stephani tale predium quale poſſederat in predicto loco Pergarn pro ſalute anime

anime ſue & omnium parentum ſuorum poteſtativis manibus abſque omni contradictione in communem uſum ſui ſuorumque ſcilicet uxoris & filiorum & omnium ſub norma religionis conmanentium iure perpetuo poſſidendum. Huius traditionis teſtes extiterunt, *Iſinrich de Lochkirchen & filii eius Heinrich & Iſinrich, Wolfhere de Pacharn & filius eius Reginpoto, Ainwich de Hitinfourt, Adilger de Haſilpach, Ortolf de Rubelsdorf, Gerwich de Rubendorf, Dietpolt de Wippenhuſen, Engilwart & Wolfhere, Hartwic de Friſinga, & Elpwin de Perhchach.*

Notum fieri cupimus tam preſentibus quam futuris Dominum *Chounradum Ducem de Dachowe* predium ſuum apud Hachingen ſitum in manus *Counradi Comitis de Valaye* delegaſſe hoc pacto ut tertiam partem ipſius predii ad altare ſancti Stephani delegaret, ſi ipſe Dux in expedicione illa, quam cum rege Friderico iturus contra mediolanenſes erat obiret, & proximum heredem ipſius Ducis in ipſo predio ius advocati debere retinere denunciaret. Itaque ipſo Duce in eadem expedicione obeunte Comes Counradus fideiuſſor ipſius tertiam partem predicti predii ſancto Stephano delegavit & proximum heredem Ducis illic advocatum eſſe debere denunciavit. Teſtes, ipſe *Comes Counradus de Valaige, Arnoldus Comes de Dachowe, Counradus filius Ducis Counradi, Oudalricus de Lochuſen, Oudalricus de Wicfrideshuſen, Rudolfus de Mouſebach, Engilmarus de Guncenhuſen, Fritilo de Ismaningen, Siboto de Pacharn, Heinricus de Oſterhuſen, Amelbertus de Oterhuſen, Volmar & frater eius Witilip de Pelchaim, Pertoldus de Sulzmos, Maxilo, Pilgrim, Pecilo de Friſinga.*

Inquiſitioni tam futurorum quam preſencium tradimus *Irmingardim de Outerbach* filiolam ſuam in Monaſterio ſancti Stephani ſubſcripta oblatione Chriſto obtuliſſe ſponſam, *Volmarus de Palahaim*

tahaim filiorum ipſius Irmgardis exiſtens dimidiam hubam apud Otolveshuſen ſitam, quam ex beneficio Comitis *Arnoldi* filii illius habebant, ſancto Stephano delegavit, in preſentia Comitis *Arnoldi* cum licentia ipſius. Huius delegationis ſunt teſtes facti qui in priore delegatione predii Ducis Counradi ſunt ſcripti, Inſuper ipſa Irmingardis cum binis filiis abdicationem ipſius hube fecit.

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus ſpecialem amicum noſtrum *Mazilinum de Friſinga* ad altare ſancti Stephani obtuliſſe duodecim talenta hoc videlicet pacto ut decem pro vinea darentur & ſingulis annis dum vivit IIII. Lagane vini ſibi in teſtimoniam dentur. Siqua vero werra intervenerit, ut vinum habere non poſſit, libere absque omni contradictione curiam apud Agheringen obtinebit: firmitatem quoque noſtram *ante altare* accepit, & ut ſibi & uxori ſue prebenda apud nos detur, quando voluerint obtinebit, fuerunt autem ibi omnes poſiti & teſtes ſunt hi facti *Dominus Rapot Abbas*, *Oudal. Albricus*, *Rahewinus*, *Presbiteri & Monachi & Barbati.*

Notum ſit omnibus in Chriſtum credentibus qualiter *Konrat Comes de Phaleige* tradidit ad altare ſancti Stephani partim pro Dei amore partim pro tribus talentis monete Ratisponenſis nove & pro una Karada vini dimidiam hubam apud Otolteshuſen, & vinetum quoddam apud Pozen. Cuius rei teſtes ipſe *Kuonrat Comes de Phaleige*, *Heinricus & frater eius Hainrich de Haimenhuſen*, *Heinricus de Harenbach*, *Fipewinn de Perchach*, *Oudalricus & frater eius Eberhardus de Stalenchirchen*: *de familia ſancti Stephani Pertoldus*. Poſtea earundem fecit abdicationem rerum, uxor eius cum duobus filiis ſuis *Ottone & Konrado* apud Phaleiam ſuam *Urbem*, preſente legato fratrum monaſterii ſancti Stephani nomine Iſingrimo. Teſtes, *Konrat Comes uxor eius & ſupra memorati filii ſui Otto & Konrat*,

Konrat, *Oudalricus de Lochuſen*, *Adilbero de Pruke*, *Oudalricus de Hohenraine*, *Hartwic de Richolfeſtorf*, *Otto & Ruodolfus frater eius de Viſpach*, *Ruodolf de Tale*, *Heinricus de Richolfeſtorf*, *Eberhart de Agingen*, *Hartmut de Haimenhuſen Konrat de Perge*, *Pertold de Puoche*, *Oudalricus Liubreteſterf*, *Sigehard de Spilberge*.

Noverint omnes nunc viventes & poſt futuri populi, qualiter quidam *Richerus de Friſinga* pro redemptione cuiusdam predii quod ſitum eſt in loco qui dicitur Altheim, quod remiſit ei Dominus Rapoto pie memorie Abbas de Wihenſtephen, tradidit ad altare S. Stephani domum ſuam cum territorio omnique poſſeſſione ſua, quam habuit in Friſinga ad perpetuum miniſterium fratrum inibi Deo famulantium: eo pacto ut in beneficium ſibi ad ſuam uxorisque ſuæ vitam predicta domus & poſſeſſio remanerent, utque illi inde ſingulis annis XX. denarios ad feſtum S. Michaelis pro cenſu perſolverent. Teſtes, *Sigefridus*, *Otto & frater eius Sigefridus de Wartinperc*, *Rutlieb*, *Luipoldus de Chirchaim*, *Wolfoldus de Haha*, *Chunradus de Leren*, *Oudilricus de Ridingen*, *Pernhardus de Neufarn*, *Sigefridus de Cheleheim*, *Richerus de Friſinga*, *Perhtoldus de Lengendorf*.

Agnitum ſit omnibus Chriſtiane religionis fidelibus, qualiter ego *Adilbero de Gailingen* & uxor mea delegatorem noſtrum *Dietpoldum de Pergangel* in fide monuimus, ut in manum *Tagin de Vagin* reditus noſtros in villis Naters in alpibus, & Tiſenhoven, Ehmoutingen delegaret cenobio Wihenſtephen: poſtea cum iterum commoneret tradendos. Pro huiusmodi delegatione recepimus poſſeſſiones Monaſterii in villis Sewen & Ehmoutingen & caballum pro IIII. talentis, ea conditione ut nos omnibus libere utamur, & cum diem obierimus omnia ex integro in poteſtatem cedanr Monaſterii. Et hec eſt huiusmodi traditionis confirmatio,

 quod

quod confratres habent hodie de eis reditibus camerale beneficium, & lagenam vini, & poſſeſſionem in villa Tiſinhoven nuncupata. H. r. t. ſ. idem *Dietpolt qui & delegator de Perhgangel*, *Walther & filius eius Wolftrigil de Gailingen*, *Haimo & Eberhart de Perdiſtorf*, *Durinch de Hohinkirch*, *Pernhart & frater Iſanhart de Prunnen*, *Otto*, *Dietrich & Hainrich de Prunnen*, *Roudolf de Perlach*.

Noverint omnes future generationis, qualiter quidam nobilis homo *Purchart* nomine *de Moſiburch* propria uxorisque ſimul ſue manu, que dicta eſt *Benedicta*, tradidit ad altare ſancti Stephani unam proprietatis ſue curtem, in loco qui dicitur Maruis: cum mancipiis que inerant, partim pro remedio anime ſue omniumque parentum ſuorum, partim pro XII libris argenti que a fratribus Monaſterii antedicti martiris pro redemptione date ſunt: qui pro pignoris vice eandem curtem pro reddenda predicte pecunie quantitate obtinuerunt. Teſtes, *Purchart de Moſeburch*, *Konrat de Moſeburch*, *Wezil de Tolinbach*, *Heinrich de eodem*, *Wittigo de Zugilshaim*, *Gebeno de Otolteshuſen*, *Friderich de Muren*, *Pertolt de eodem*, *Dietmar de Zelle*, *Hartuwich de Dorripach*, *Rudiger de Leren*, *Roupertus de Wolſh*. *Heinrich de Voheburch*, *Sigiboto der Kamerare*.

Notum fieri cupimus cunctis in Chriſto fidelibus preſentibus ſcilicet & futuris, quendam *Waltherum* miniſterialem Brixinenſem vineam in loco qui dicitur Riche ad altare ſancti Stephani tradidiſſe. Huius poſt obitum, filius eius *Ludwicus* vineam ipſam in preſentia venerabilis Hartmanni Brixinenſis Epiſcopi coram clero & populo Domino noſtro Rapotoni Abbati & fratribus eius tradens confimavit: hoc pacto ut ſi quis ex poſteris eius vineam ipſam velit rehabere fratribus ſancti Stephani XXX. marcas reddat, Teſtes ſubſcripti, *Ludwicus qui & traditor de Brixien*, *Adilbertus de Brixen*, *Cuonradus Herſcaft de Moſeburch*, *Pertholdus Pochil*, *Heinricus de Foro*, *Ruodolfus de Wolfeſtorf*.

Notum

Notum fieri cupimus omnibus viventibus tam futuris quam preſentibus, Dominum *Arnoldum Comitem de Morit* curiam apud Winchil cum cultore ipſius qui Engilmannus dictus erat, cum uxore & filiis eius, & omnia in eo queſita & inquiſita, pro remedio anime ſue & germani ſui & uxoris ſue & omnium parentum ſuorum in manus Domini Rapotonis Abbatis tradidiſſe, ad altare nimirum ſancti Stephani delegandum: hoc tamen pacto ut fructum in ea habeat dum vivat, & fratribus ſancti Stephani ex ea cenſum perſolvat. Teſtes ſubſcripti idem *Arnoldus Comes qui & traditor, Adilbertus de Cluſe, Albanus de Puſenchaim, Willehalmus de Velturns, Cuonradus Herſcaft de Moſeburch, Rudigerus de Phunzen, Ruodiger & filius eius de Tenſe, Wolnant de Morit, Fridericus de Morit, Heinricus & Cuonradus de Flones, Wichmannus de Solven, Heinricus de Huſen.*

Notum fieri cupimus cunctis viventibus, *Eberhardum de Maiſahe* predium in eodem vico ad altare ſancti Stephani pro remedio anime *Heinrici de Meiſe*, ad petitionem patris illus *Hartwici*, qui predium illud eodem modo ſic illi poſuerat. Teſtes, *Eberhardus de Maiſahe, Liutoldus & Eberhardus frater eius de Hagnove, Eberhardus de Innechoven, Gebolfus de Suanibach, Dietmarus de Pruole, Hartwicus, Rapoto de Maiſahe.*

Noverint omnes fideles quod *Fridericus de Albichingen*, ad dominum dum migravit uxor eius *Adilhait*, predium apud Tal poſitum ad altare ſancti Stephani dedit. Teſtes, *Chuonradus & frater eius Sigboto de Vergenbach, Chuonrad item de Vergenbach, Gerwicus de Horsgenhoven.* Hoc ipſum predium Oudalricus Privignus ipſius Friderici, in cuius manibus poſitum erat, ad altare ſancti Stephani delegavit. Teſtes, *Oudalricus, Ruopartus de Flonſpovint, Heinricus de Wolfmoutesbach.*

Digitized by Google

Noverint omnes fideles Eccleſie qualiter *Arnoldus Comes de Dachowe* predium quoddam, quod a quodam *Tragbotone de Khamere*, & uxore & filiis eius qui miniſteriales erant predicti Comitis, alio predio redemerat, ad altare ſancti Stephani, poteſtativa manu pretio XL. & VI. & ſemis talentorum delegavit. Teſtes, *Arnoldus Comes de Dachowe*, *Egilof de Iginspach*, *Chunrad de Pipensried*, *Sigehart de Dachowe*, *Tragboto & Ulrich de Khamere*, *Chunrath de Ieſenpach*, *Hartnit de Partershuſen*, *Ascwin & Wolfolt de Gramelingen*, *Gerwicus de Horskenhoven*, *Hainrich*, *Luother*, *Rahewin de Perchach*, *Sigehart & Chunrat de Tal.*

Poſtremum filius eiusdem *Tracbotonis* nomine *Heinrich* & filia nomine *Gerbirch*, pro eodem predio infeſta interpellatione coram iudicibus nos agreſſi ſunt, denique numquam ſe illud abdicaſſe & ſe iniuſte ac ſine ratione de paterna hereditate eiici iugi querimonia commemorabant. Unde *conſultu iudicum ceterorumque maiorum*, quinque talenta pro abdicatione eiusdem predii ipſis duobus in preſentia *Arnoldi Comitis de Dachouwe* contulimus: hoc pacto ut nunquam deinceps neque de ipſis neque ipſorum poſteris vel propinquis aliquam calumpniam in ipſo predio patiamur. Huius rei teſtes ſunt, *Arnoldus Comes de Dachouwe*, *Agilolfus de Iginſpach*, *Ingram de Pacharen*, *Meinhardus de Pouchslage*, *Fridericus de Sigemarshuſen*, *Perhtoldus de Sulzenmos*, *Counradus de Outinburch*, *Heinrich de Luterbach*, *Sigihardus de Eſlingen*, *Purchardus & filius eius Perhtholdus de Rotpach*, *Dietmarus de Winden*, *Heinricus de Biugaren*, *Perhtoldus de Kemnaten*, *Witelep. & filius Konradus de Pelehaim*, *Grimoldus de Gotprehtishoven*, *Adilbertus de Waren*, *Haidenricus & frater eius Konradus de Pazzenhofen*, *Hartwicus Uſhuſen*, *Counradus de Vovehen*, *Counradus de Celle*, *Heinricus de Northofen*, *Altmann & Otto de Irigisbach.*

Qui-

Digitized by Google

Quidam ex miniſterialibus ſancte Marie Friſinge *Dietpret* nomine, tradidit ad altare ſancti Stephani hereditatis ſue quod habuit predium in loco qui dicitur Narrenhoven, poſt ſuam & unici filii ſui vitam, ex tunc a fratribus eidem ſancto martiri famulantibus perpetuo iure poſſidendum: eo pacto ut prediolum quoddam quod in Piſliz ſitum eſt cum duobus mancipiis, in beneficium illi ad vitam ſuam recompenſationis gratia remaneret, additoque inſuper eo dimidio talento. Teſtes, *Gerwich de Horskenhoven*, *Purchart & Engilmar de Stizzingen*, *Hainrich*, *Luther & Wolfhart de Perchach*, *Sigehart de Eberſpach*, *Ortwin de Ouſte*, *Luther de Adelhershuſen*, *Gebolf de Eskelpach*, *Ainwich de Waltenhofen*.

Sigifridus de Walde tradidit ad altare ſancti Stephani pro ſua anima & pro ſui patris ac matris animabus tria mancipia ad V. denarios, quorum hec ſunt nomina Hemma, Gerbirch, Chuonrat. Teſtes, *Chuonrat de Haidolwingen*, *Engilmar de Gunzinhuſen*, *Sigifrit & Chuonrat frater eius de Walde*, *Heinrich de Ganter*, *Goteſcalch de Albrehteſperc*, *Arnoldus Salewe de Friſinga*, *Peringer de Lengenvelt*.

Notum fieri cupimus omnibus hominibus fratres ſancti Stephani habuiſſe prediolum in Wikkehuſen, quod Dominus Rapoto Abbas Richero Nadilinc ad vitam ſuam conceſſit pro cenſu XXX. numorum annuatim.

Quidam noſtre fraternitatis beatus homo Wittigouwe dictus pro anima fratris ſui *Egilolfi*, dedit ad Monaſterium ſancti Stephani quedam bonorum ſuorum, eo pacto ut ſingulis annis Dominus Rapoto eiusdem Monaſterii tunc temporis Abbas quam diu ipſe viveret, poſtmodum autem ſucceſſor eius eadem ratione, fratribus in anniverſario predicti Egilolfi plenum ſervitium abs-

que potu perſolverent, potum vero ipſemet miniſtraret, niſi ſemel vel tot in futuro tempore *apiaria* preſtaret, unde totum ſervitium absque eius expenſione in reliquum de ſubſtantia Monaſterii conſtaret. Cuius rei pagina teſtes ſunt fratres univerſi.

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus, quendam *Udalricum de Abichingen* cum coniuge ſua *Adelheid*, quoddam predium ſuum inibi ſitum ad altare ſancti Stephani pro remedio animarum ſuarum & parentum ſuorum hoc modo delegaſſe: quatenus dum vivant hoc poſſideant & ſingulis annis ex eo fratribus cenſum offerant. Coram ſubſcriptis teſtibus, *Oudalr. & filii eius Udalrich & Friderich de Albichingen.*

Notum ſit tam preſentibus quam futuris quamdam mulierem nomine Hizilam cum filio ſuo *Engilſchalko de Veltmochingen* delegaſſe ad altare ſancti Stephani houbam unam, quam in eadem villa poſſederat, ac ſtatim poſt delegationem pro beneficio eam de Monaſterio recepiſſe. Hoc pacto ut ſingulis annis in feſto ſancti Viti cenſum unius denarii de ea pro iudicio ſolvendo, poſt obitum ipſius mulieris ad proprietatem Monaſterii, iam ſub teſtimonio a filio abdicata, absque omnium contradictione redeat.

Omnibus in Chriſtum credentibus notum eſſe cupimus, qualiter quidam miniſterialis ſancte Marie Friſingenſis *Heinricus de Gotprehteshoven* proprietatis ſue quod habuit predium in premiſſo ſitum loco, pro remedio anime ſue ac omnium parentum debitorumque ſuorum tradidit ad altare ſancti Stephani poſt vitam ſuam perpetuo iure poſſidendum; vel ſi illa interveniret ratio, quod filiam ſuam parvulam vellet inferre in Monaſterium vel ipſemet amore Dei introire in illud, eo die qua ille vel illa & ſimul cum illa ſuſcipietur ſtatim ad miniſtrandum eius ſtipendium corporale

pre-

Digitized by Google

prediċta poſſeſſio Monaſterio abſolveretur. Fecit autem hanc delegationem ea vel maxima cauſa, ut concederentur ſibi XII. ſolidi, quos ſi infra V. annos non retribueret poſt V. annos totius uſus poſſeſſionis ſingulis annis quamdiu pecuniam non redderet, fratribus remaneret, ſi autem ipſe ut dictum eſt veniret, reddere non cogeretur. Teſtes, *Goteſcalcus de Abrethſperch*, *ipſe Heinricus de Gotpretshoven*, *Waltricus*, *Richerus*, *Engilwan*, *Otto de Friſinga*, *Lutherus & Wolfhardus de Perhchach.*

Omnibus fidelibus notum eſſe cupimus, qualiter quidam *Iſinricus de Hasmoutingen* tradidit ad altare ſancti Stephani mancipia quedam, matrem nomine Chunigunden, cum filiis & filiabus ſuis cumque omni eorundem poſteritate; ſub ea conditione ut ſingulis annis V. denarios pro cenſu ad ſupradictum altare perſolverent, eo pacto, ut ſi ullus unquam Abbas ſancti Stephani ad aliud ſupra nominata mancipia ſervicium redigere, aut in beneficium alicui concedere voluerit, proximus heres Iſenrici proprietatis ea iure obtineat. Uxor autem eiusdem Iſenrici duo ex illis mancipia Ekephraten videlicet & Ophemiam ad vitam ſuam debet habere, & poſt eius obitum ad ſanctum Stephanum ut dictum eſt debet pertinere. Teſtes, *Iſinricus de Dasmoutingen*, *Aſchuvin de Oſterndorf*, *Heinricus de Haſilbach*, *Roudigerus de Sitinbach*, *Chuonradus de Verginbach*, *Adilpertus de Perindorf*, *Boldwin de Perchach.* Item aſſenſu & petitione predicte uxoris ſue, cuius rei teſtes ſunt qui & ſupra, idem Iſenrich tradidit ad altare ſancti Stephani omne proprietatis ſue predium in Dasmoutingen per manum fide iuſſoris ſui *Volkardi de Holzhuſen*, eo pacto ut ſtatim poſt ſuam & uxoris ſue vitam ſi ſine filiis obierint, ad miniſterium fratrum Deo inibi ſervientium pro remedio anime ſue omniumque parentum ſuorum, perpetuo iure remaneat; ſimiliter fiat ſi illi filii ſine filiis deceſſerint. Eodem die predictus Iſinricus per manum alterius fide

iuſſoris

Digitized by Google

iuſſoris ſui nomine *Ainwici de Hittenvurt* tradidit ad ante dictum altare tale predium quale habuit in loco qui dicitur Richinkirchen poſt ſuam vitam, ſive heredes ſive non haberet. Utriusque teſtamenti teſtes ſunt iſti, *Iſinricus de Dasmoutingen*, *Ainwicus de Hittinvurt*, *Sigihardus & frater eius Sigiboto de Pacharn*, *Chuonrad de Haſelbach*, *Oudalric. de Chinberch*, *Walchuon de Pomcarten*, *Gerwicus de Horskenhofen*, *Heinrich de Wolfoltesdorf*, *Heinrich de Peracha*, *Iſingrimus de Paſingen*, *Manigolt de Wiſen*, *Ortuwinus de Ouſten*, *Fridericus de Pallenhuſen*, *Richerus de Friſinga*, *Walchoun de Horskenhofen*, *Wolfradus Cent. de Haihſteten*.

Quidam nobilis homo *Eberhart* dictus *de Maiſaha* tradidit ad altare ſancti Stephani propria manu quoddam proprietatis ſue predium in loco Emmeheringen dicto ſitum, pro ſua uxorisque ſue anima ad miniſterium fratrum Deo inibi ſervientium. Teſtes, *Luitoldus & filius eius Luitoldus de Hagenowe & ipſe Eberhart de Maiſaha*, *Hartwicus de Richolfesdorf*, *Gotifrit & Sigifrit de Skiren*, *Gotefrit de Rotinbach*, *Dietmar de Proule*, *Chounrat de Tullinhuſen*, *Heinrich de Perahaim*, *Arnoldus de Haganowe*.

Eodem die *Luitoldus de Haganowe* tradidit ad idem altare pratum quoddam daze Praitenwiſen, recepit illud de manu Domini Rapotonis tunc temporis Abbatis usque ad mortem ſuam: hoc pacto ut tot annis pro cenſu unum denarium inde perſolveret in annunciatione ſancte Marie. Teſtes, qui & ſupra.

Dietpoldus quidam *de Sindeshuſin* per manum delegatoris ſui *Rudolfi de Pubinhuſen* tradidit ad altare ſancti Stephani poſt vitam quoddam proprietatis ſue prediolum in villa ſitum Ismaningen in preſentia advocati noſtri *Ottonis Palatini Comitis*. Teſtes, *Purchart de Moſeburch*, *Aribo de Biburch*, *Rudolfus de Pubinhuſen*, *Gotpolt de Gieſen*.

Digitized by Google

Gieſenpach, *Heinrich de Wolfoltesdorf*, *Dietpoldus* qui tradidit & alii quam plures.

Noverint omnes fideles Eccleſie, quod quidam Heinricus miniſterialis ſancte Marie maioris Eccleſie, ſponte nobis obtulit talem pro reddenda ſibi pecunia hereditatem, qualem habuit in loco qui dicitur Preiten, cum adiacente molendino, tandemque a nobis XII. talenta & equum recipiens delegavit nobis predictas poſſeſſiones in preſentia advocati noſtri *Ottonis Palatini Comitis*. Teſtes *Otto iunior frater Ottonis Palatini Comitis*, *Aribo de Biburch*, *Gerwich de Pubinhuſen*, *Oudalricus de Holzhuſen*, *Oudalrich de Purginbach*, *Gerwich de Kamere*, *Gerwich de Horskenhoven*, *Heinricus de Perchach*, *Heinricus de Pretten*.

Noverit omnis fidelium Eccleſia, qualiter Dominus Rapoto Abbas ſancti Stephani commutavit quoddam predium Holaren dictum, a venerabili Friſingenſis Eccleſie Epiſcopo Adilperto cum predio alio ſito in vico qui dicitur Timenhuſen. Erat autem hoc predium in Holaren Domino Ottoni Pallatino Comiti a Friſingenſi Epiſcopo beneficiali iure conceſſum, itemque illud Dominus Otto homini ſuo cuidam *Eberhardo de Frikendorf*, ſimiliter autem Eberhardus pro hominio cuidam *Dietpoldo de Sindeshuſin* item conceſſerat: ex quibus duorum in fine nominatorum aſſenſum de commutatione, mediante non modici pretii quantitate predictus Abbas obtinuit. Tandem in preſentia tam Epiſcopi Adilberti quam Ottonis Palatini Comitis utriusque Eccleſie advocati, & aſſenſu utriusque ſupra nominati hominis, concambium peractum eſt & teſtimonio plurimorum confirmatum. Teſtes, *Otto Palatinus Comes*, *Heinrich Comes de Scovenburch*, *Konrat Comes de Ronigen*, *Piligrim de Wolmoutſahe*, *Aribo de Biburch*, *Oudalſcalchus de Uſilndorf*, *Dietricus*, *Pernhart*, *Otto de Moſen*, *Luitolt & filius eius Lui-*

tolt de Haginowe, de Slunungen, Pertolt de Erphenbrunnen, Oudalrich de Purgibach, Konrat de Haidolvingen, Rudolf & frater eius Gerwich de Pubinhuſen, Engilmar de Gunzinhuſen, Arnolt Saluwe, Eberharde de Werde, Goteſcalchus de Gieſenbach, Heinrich de Wulfoltesdorf, Dietpolt de Sindeshuſen.

Quidam *Guntherus de Gieſenbach* tradidit ad altare ſancti Stephani proprietatis ſue predium, quale habuit in loco qui dicitur Dorfacheren, pro ſua omniumque ſuorum ſalute parentum, eo pacto ut quam diu viveret, illud V. inde cenſum denariorum annuatim perſolvendo poſſideret; utque illi & homini ſuo cuidam Gotſcalco de Herdinishuſen aliud prediolum quod ſitum eſt in Hecinhuſen a Monaſterio ad vitam utriusque per cenſum V. denariorum concederetur: ita duntaxat, ut Guntherus predictos denarios quam diu viveret perſolveret, eo mortuo Gotſcalcus ſingulis annis redderet; quo mortuo poſſeſſio ad monaſterium rediret, etiamſi heredes relinqueret. Teſtes, *Gotpoldus & frater eius Guntherus de Gieſenbach, Iſingrimus de Paſingen, Sigifridus Aitirſtein, Wernherus & frater eius Ainwicus de Perchuſen, Gotſcalcus & frater eius Ruodpertus de Herdinishuſen, Konrad der Paichinhuſare, Chounradus de Walde, Heinricus de Gourichen, Otto de Gieſenbach, Pertoldus, Haimo, Eberhardus de Vettingen.*

Notum eſſe volumus omnibus fidelibus, qualiter Dominus Rapoto iſtius Abbas congregationis emit a quodam Roudigero & filiis eius quoddam predium in Preciten, pro quinque talentis; idem vero Roudigerus una cum filio ſuo Heinrico delegavit antedictum predium ad altare ſancti Stephani. Cuius rei teſtes ſunt, *Heinrich de Preciten, Roudigerus de Engelheringen & filius eius Heinrich, Adilbero de Rikershoven, Otto de Haihilkoven, Oudalrich & Engilpolt de Friſinga, Ortwinus de Ouſte.*

Sciant

Digitized by Google

Sciant omnes Eccleſie fideles qualiter quidam Durinch, cum uxore & filiis ſuis, vendidit nobis omne predium ſuum quod habuit in loco Amaizperge, cum cultis & incultis, queſitis & non queſitis pro ſex & ſemis talentis, & delegavit per manum *Pertoldi Comitis de Andehſa*, cuius predicta uxor & filii miniſteriales erant, in preſentia advocati noſtri *Friderici Palatini Comitis*. Teſtes, *Pertoldus Comes de Andehs*, *Fridericus Palatinus Comes*, *Aribo de Tatindorf*, *Oudalſcalchus de Uſilindorf*, *Dietricus de Sluvingen*, *Hainricus de Scallenchaim*, *Oudalricus de Pupilingen*, *Pernhart & Gozwin frater eius de Kirchaim*, *Durinch & tres filii eius*, *Pernhart de Tal*, *Gerolt de Goutmetingen*, *Hainrich de Nordendorf*, *Gebehart de Eſchelbach*, *Dietricus de Goutmetingen*, *Eberhart de Purin*.

Duo fratres Oſricus & Sigifridus, licentia Dominorum ſuorum Palatinorum, delegaverunt ad altare ſancti Stephani predium ſitum in Haginperg quod antea pater eorum moriens illuc pro oblatione tradiderat. Teſtes, *Counradus de Roningen*, *Pilgrimus de Wolmoutſach*, *Aribo de Tatindorf*, *Oudalſchalchus de Ouſilindorf*, *Sigifridus & Oſricus*, *Oudalricus de Kelhaim*, *Oudalrich de Purgbach*, *Fridericus de Paſperg*, *Counradus de Haidolvingen*, *Arnoldus de Friſinga*, *Gotſchalchus de Albrechtesperge*, *Hartwicus de Friſinga*.

Noverit omnis multitudo credentium quod tres fratres *Sigfridus*, *Wimarus & Wernherus de Volchartesdorf*, tradiderunt huic monaſterio proprietatis ſue ſervum, nomine Rudigerum, pro VI. & ſemis talentis per manum *Ottonis Wildegravi* fideiuſſoris ſui. Eodem die uxor predicti *Sigfridi Gerbirch*, pro denominata quoque pecunia, tradidit ad altere ſancti Stephani uxorem antedicti Rudigeri Hadmout vocatam, cum filiis ſuis & cum fratre ſuo Lanzone, ea qua ſibi ſervierant conditione: annuente & petente eodem Ottone Wildegravo qui eadem mancipia Gerbirge

 tradi-

Digitized by Google

tradiderat. Teſtes, *Otto Comes*, *Sigfridus & frater eius Wimarus & Wernherus de Volchratesdorf*, *Rudigerus & filii eius Heinricus & Counradus de Adelhereshuſen*, *Lanzo de eadem villa*. Poſtea vero filii & filie Sigfridi & Gerbirge, eadem ſuo iuri mancipia abdicaverunt. Prime autem donationi ubi illa mancipia a Domino Ottone Gerbirge tradita ſunt hi teſtes interfuerunt, *Otto Wilddegrave*, *Ortolf de Friheim*, *Adilbertus de Incimoſe*, *Cuonradus de Wichſe*, *Oudalſcalchus filius Ottonis Wildegravi*, *Sigfridus Eiterſtein*, *Goteſcalchus de Eberolteſteten*.

Arnoldus Comes de Dachowe tradidit ad altare ſancti Stephani proprietatis ſue ſervum Purchardum pro X. ſolidis. Teſtes *Arnoldus de Dachowe*, *Oudalricus de Lochhuſen*, *Wergant de Lus*, *Oudalrich Puoch*, *Sighardus Naph. Heinr. de Varnolteshuſen*, *Gotefridus de Rotenbach*, *Tragboto de Camera*, *Purchardus de Flizingen*, *Dietmarus eius miles*, *Cuonr. de Paſingen*, *Heinrich de Mundiſteten*.

Scire rogamus omnes fideles populos pactionem noſtram, quam fecimus cum proviſoribus ſilve Friſingenſis Ecclefie. Illi namque ſingulis annis iuſtitiam ſuam unam ſpentam inportune a nobis exigebant, nec tamen nobis noſtram ſpentam ullatenus reddere volebant; tandem ordinante Domino *Ottone Palatino Comite*, preſente quoque Domino Adilberto Epiſcopo, auctoritate utriusque conſtitutio inter nos & illos huiusmodi facta & firmata eſt: ut nos illis annuatim dimidium talentum pro ſpenta in nativitate Domini daremus, & unusquisque nobis ſimiliter omnibus annis VI. arbores de maioribus perſolverent. Teſtes, *Cuno de Megilingen*, *Cuonradus de Roningen*, *Pilgrimus de Wolmouteshach*, *Aribo de Tatindorf*, *Oſricus de Wartinberc & Sigfridus*, *Oudalrich de Chelhaim*, *Hermannus Voux*, *Adilpero de Gueſenbach*, *Gerwicus de Camera*, *Gerwicus de Horſcenhoven*, *Heinricus de Wolvolteſtorf*, *Counrad de Haidolvingen*, *Engilmarus de Gunzenhuſen*, *Ruodolfus de Pubenhuſen*.

Notum

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus *Megingozum de Vihete* ſervum ſumm Pernhardum, in preſentia Altumonis prioris & fratrum ad altare ſancti Stephani delegaſſe, in cenſualem quinque numorum, coram ſubſcriptis teſtibus, Ipſe *Megingozus*, *Roudigerus de Lintach*, *Pertoldus de Wippenhuſen*, *Walchun de Pomgarten*, *Purchardus de Altolſdorf.*

Quidam *Sigifridus de Wilbach* ſororem ſuam introducens in Monaſterium virginum, ad providenda illi exteriora vite neceſſaria, tradidit ad altare ſancti Stephani per manum *Engilmari de Gunzenhuſen* predium quoddam ſitum in loco qui dicitur Narrenhowen. Teſtes, idem *Engelmarus, idem Sigifridus, Rudolfus Scobel, Adilbero de Rickkershoven*, *Paldwin de Perchach*, *Wolfrath*, *Adilbertus*, *Wolfherus & Baldwin frater eius*, *Pertoldus de Waltenhoven.*

Quod factum eſt concambium inter nos & *Ottonem Palatinum Comitem*, ſciant omnes quotquot audierunt. Commutavimus enim ab eo unum curtiferum in Ratiſpona, ſuper quod poſita erat domus cuiusdam Ottonis, quod idem palatinus Comes a Friſingenſi Eccleſia beneficiali donatione conceſſum habebat, cum tribus curtiferis, que ad poſſeſſionem Monaſterii pertinebant: annuente & agente Domino Adilperto venerabili tunc temporis predicte Eccleſie Epiſcopo. Teſtes, *Otto Palatinus Comes*, *Arnolt Comes de Dachowe*, *Pernhart de Moſen*, *Friderich de Paſtperc*, *Engilwan de Ahedorf*, *Gerwich de Pubenhuſin*, *Adilpertus Marſchalch*, *Sigfrit de Wartenperch*, *Oudalrich de Holzhuſen*, *Sigiharth Napf.*

Concambium quoddam quorundam prediorum inter fratres ſancti Stephani & *Waltmannum de Paſtperch*, ſine notitia advocati ſui factum eſt, quod propter inequalitatem conſtare non poterat: unde fratribus ſepe multumque reclamantibus, tandem reclamatio

 illa

Digitized by Google

illa huiusmodi exequatione conquievit. Tradidit enim prediƈtus Waltmannus ad altare ſanƈti Stephani quoddam predium, quod ſitum eſt in loco qui dicitur Gundoltesrain, & delegavit id ſua & manibus filiorum ſuorum *Waltmanni & Friderici*, in conſpeƈtu Ottonis Epiſcopi, in manus *Rudolfi de Paſtperch & Rudolfi Chrebeſci*; ea conditione ut ſibi & uxori ſue ad vitam ſuam predium idem reſervarent & poſt vitam utriusque ad ſupradiƈtum altare delegarent. Interim autem quam diu viverent arietem tot annis pro cenſu ad Monaſterium perſolverent. Teſtes, *Waltman & filii eius Waltmannus & Fridericus*, *Rudolfus & filius eius Rudolfus de Paſtperc*, *Adiloch & frater eius Rudolfus Chrebeſcen*, *Iſinricus de Purgraine*, *Rudolfus & Gerwic frater eius de Pubenhuſen*, *Engilmar de Gunzinhuſen*, *Dietpolt & filius eius Fritilo de Iſmanningen*, *Arnolt Saluve*.

Quidam *Tagino* nomine *de Giſilingen* in extremis conſtitutus, pro remedio anime ſue delegavit quendam ſervum ſuum in manus cuiusdam Arnoldi, tradendum ad altare ſanƈti Stephani protomartiris Wihenſteven ad cenſem V. denariorum annuatim perſolvendum. Cuius petitionem prefatus Arnoldus complens, parvo poſt interieƈto tempore delegavit idem mancipium ſuper aram memorati martiris tenore preſcripto.

Scire cupimus omnem fidelem populum, qualiter quidam Otto & uxor eius de Ratispona filiam ſuam parvulam adhuc introducentes in Monaſterium virginum, ad altare ſanƈti Stephani tradiderunt domum ſuam in Ratispona, omnemque ſubſtantiam ſuam quam tunc haberent & poſt acquiſituri eſſent; ſimulque Deo coram altari & fratribus voto ſe obligantes, ut altero eorum defunƈto, alter ad Monaſterium ſanƈti Stephani cum omni iam denominata ſubſtantia converſationis gratia continuo veniret. Receperunt autem eadem bona de manu Abbatis obedientiali iure, ut in

his

Digitized by Google

his interim laborarent quam diu viverent, unde ſubſiſterent & ſingulis annis duo talenta in feſto ſancti Emmeramni ad miniſterium fratrum inde perſolverent. Teſtes, *Adilpertus Zollo*, *Einwicus de Hittenvurte*, *Eckehardus de Lengendorf*, *Engilwan de Ahtdorf*, *Conradus de Haſelbach*, *Manegolt & frater eius Heinrich de Wiſe*, *Heinrich de Gotteprehteshoven*, *Rudolfus de Wolfesdorf*, *Chuonrad de Tazzenwanch*.

Quidam ex miniſterialibus Friſingenſis Eccleſie, Regimarus, ad converſationem veniens ad Monaſterium ſancti Stephani petivit a Domino Ottone venerabili eiusdem ſedis Epiſcopo tunc temporis, ut mancipia XVIII. quibus ab eadem inbeneficiatus erat Eccleſia, cum omni poſteritate ſua ad V. denarios tot annis perſolvendos, ſupradicto donaret Monaſterio. Cuius annuens petitioni predictus antiſtes preſentialiter eadem mancipia propriis manibus Monaſterio ſancti Stephani delegavit. Teſtes, *Heinrich de Prunnen*, *Heinrich Felix puer*, *Chounrat & Ludowicus de Haidolfingen*, *Sighart de Pacharn*, *Mazilo de Friſingen*.

Sciant omnes preſentes & futuri Chriſtiani populi, qualiter Dominus Otto Prepoſitus de Sancto Andrea Friſingenſi in extremis vitam agens, & in hoc Monaſterio ſeculo renuntians, delegavit per manum fratris ſui & fideiuſſoris *Pernhardi de Moſen* proprietatis ſue predium omne quod habuit, una cum molendino in loco qui dicitur Wrte, pro remedio anime ſue animarumque omnium parentum ſuorum. Teſtes, *Pernhardus de Moſen*, *Rapoto de Tegrinpach*, *Chuonradus de Vilſe*, *Ortolfus de Halinchaim*, *Heinricus de Holzhaim*, *Wergant de Maiſaha*, *Reginfrit & Starchant de Friſinga*.

Aſcwinus

Askwinus quidam laicus dictus eſt *de Lengendorf*, qui plenarie fraternitatis in hoc Monaſterio habens conſortium, & antequam noviſſimum vite exalaret ſpiritum, tradidit ad altare ſancti Stephani tale predium quale habuit in Rocholvingen pro remedio anime ſue, per manum *Heinrici* fideiuſſoris ſui *de Oſterndorf*. Teſtes, *Ekkehart de Lengindorf*, *Magines & Cotpolt & Perhtolt fratres de Lengindorf*, *Gebolf de Lengindorf*, *Heremannus de Tanne*, *Luitolt de Wintpozzingen*, *Wolfolt de Horbach*, *Gebehardus de Oſterndorf*, *Heinricus qui & delegavit de Oſterndorf*, *Otto de Nuzraine*, *Hartwicus de Euchenhoven*.

Noverint tam futuri quam preſentes, ad petiticionem Domini Rapotonis Abbatis *Engelmannum de Wincheln* unam vineam, portionem videlicet hereditatis ſue, in preſentia Domini ſui *Arnoldi comitis de Morith*, cum licentia ipſius in manus eiusdem Abbatis dediſſe ad altare nimirum ſancti Stephani delegandam. Teſtes *Oudalricus de Traſpis*, *Oudalrich & frater eius Wolnandus de Morith*, *Alban de Morith*, *Fridericus Prepoſitus de Grifenſtaine*, *Oudalſchalchus Cellarius*, *Heinricus de Wellenhaim*, *Heinricus de Griezen*, *Heiricus Friderici Prepoſiti filius*.

Univerſos Eccleſie fideles noſſe cupimus, qualiter *Gerwicus de Horskenhoven* tradidit ad altare ſancti Stephani omne proprietatis patrimonium quod habuit in eadem villa, annuente & preſentialiter id efficiente Domino ſuo *Friderico Palatino Comite*, ut ſtatim eo mortuo, ſive heredes haberet ſive non, ad predictum altare libere pertineret: eo pacto ut illi a fratribus ſancti Stephani concederetur ad vitam ſuam alia poſſeſſio, que ſita eſt in eadem villa, unde annuatim perſolveret pro cenſu talentum argenti. Dedit autem huius pacti conventionis gratia eisdem fratribus X. talen-

Digitized by Google

talenta. Teſtes ſunt, *Fridericus Palatinus Comes*, *Conno de Megilingen*, *Adilbero de Zazheringen*, *Wernhardus de Horbach*, *Cotpoldus de Giſenbach*, *Horſch*, *Eberhardus de Veltmouchingen*, *Wolfram do Utingen*, *Heinrich de Zülesdorf*, *Iſangrim de Lenginvelt*, *Oudalrich de Chamere*, *Otto de Gieſenbach.*

Quidem *Paldwinus de Zollingen* unacum filiis ſuis dedit & delegavit ad altare ſancti Stephani quandam ſilvam cum terra apud Riedam pro VI. ſolidis. Teſtes predictus *Paldwinus & filii eius Durinc*, *Adilber*, *Gotfridus*, *Perenger de Wecheringen*, *Meginhart de Walchounesbach*, *Pezilo Scurriph*, *Paldwinus de Perchach.*

Notum ſit omnibus tam preſentibus quam futuris, qualiter Dominus *Heinricus* frater predicti Ottonis prepoſiti abdicavit ſe quer monie, quam habuit de predicto predio Vurte in manu Domini *Ottonis Palatini Comitis* ſenioris, advocati noſtri, cui nos e contra ſeptem talenta intuitu eiusdem abdicationis dedimus. Teſtes, *Dietricus de Slibign*, *Wernherus*, *Otto*, *Oudalricus de Purginbach*, *Sigfridus de Wartenberch*, *Oſricus frater eius*, *Adlhardus de Priſingin*, *Sifrit de Riden*, *Engilwan de Haidorf*, *Heinricus Weſogel & cognatus eius Hello*, *Werner de Folcratesdorf*, *Counrat de Lochchirn.*

Noverint omnes Chriſtiani tam preſentes quam futuri, qualiter quidam de familia ſancte Marie Friſinge, nomine Pero cum uxore ſua eiusdem famile Bertha nomine, communi aſſenſu & voluntate tale predium quale poſſederunt in loco qui dicitur Pacharn, tradiderunt ad altare ſancti Stephani protomartiris Wihenſteven, poteſtativis manibus, nullo contradicente, ad recreandos pauperes ipſius Monaſterii Hoſpitali adventantes; ita ſi ipſe aliquando ſine heredibus remaneret.

Digitized by Google

Notum fieri cupimus tam ſuturis quam preſentibus, *Arnoldum de Friſinga* predium ſuum apud Cielhuſen, cum benecifio quo ibi fuerat inbeneficiatus, ex toto ad altare ſancti Stephani delegaſſe, receptis decem & octo talentis: teſtes, *Heinricus de Tegrinwach*, *Sighart de Paſingen*, *Hermannus Fuos*, *Sigfridus de Walde*, *Ekebrecht de Ridingen*, *Pernhardus de Vergen*, *Richerus Nadel*, *Cunradus de Friſinga*, *Otto*, *Eberwinus de Tegrinwach*.

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus, venerabilem Dominum Rapotonem Abbatem communi aſſenſu totius congregationis ſancti Stephani, triginta talenta argenti a quodam Gerlocho, familiari Eccleſie denominati martiris, hoc pacto accepiſſe: videlicet ut ipſe Gerlochus & uxor eius Perhta, filia quoque ipſius Halica, dum vivant predium quoddam predictorum fratrum in Gunzenhuſen, duas nimirum curias libere poſſideant; ipſis vero defunctis, ipſum predium in uſus fratrum predicti ſancti absque omni contradictione rurſus ut cedant: in teſtimonium vero huius pacti Gerloch, Pertha, Halica ſingulis annis ad altare ſancti Stephani cenſum quatuor numorum perſolvant. Preterea Mazilinus &Pertoldus Wuherare de Friſinga predictum predium a fratribus in delegationem receperunt, prefatis hominibus reſervandum ſecundum modum deſcripti pacti. Teſtes, *Amelbreth de Otershuſen*, *Heinrich de Haimenhuſen*, *Engelmar de Hernshuſen*, *Heinricus & frater eius Hartwicus de Wolfolſtorf*, *Chounradus de Hirzbach*, *Oudalricus de Kinberch*, *Walchoun de Poungarten*.

Cognitioni tam futurorum quam preſentium notum facimus cauſam ſubſcripte delegationis. *Adilbertus* quidam nobilis cognomine *Zol*, ad altare ſancti Stephani tradidit omne predium, quod habuit in Pettenbach queſitum & inquiſitum, cauſa anime ſue & parentum ſuorum. Teſtes ſunt, *Liutoldus de Hagenowe*, *Eberhardus*

dus de Maiſa, *Heinricus de Sitinbach*, *Pertoldus de Moringen*, *Oudalricus ab Eke*, *Chounradus de Huſen*, *Sigifridus de Pergen*, *Herrandus de Maiſa*, *Chounradus de Owe*, *Liutpreht de Owiſte*, *Heinrich Herzoge de Voheburch*.

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus, venerabilem Dominum Chunradum Auguſtenſem Epiſcopum Dominum Rapotonem Abbatem Chunrado & Haimone de Mammendorf in beneficiaſſe, huiusmodi cauſa que talis eſt: pater eorum dictus Rantwich fuit ex familia ſancti Stephani, ſed mater eorum Luiza, ex familia ſancte Marie Auguſtenſis Eccleſie fuit. Quocirca quia predicti Chunradus & Haimo ex Auguſtenſi familia fuerunt dato pretio ſexaginta numorum, quod prefatus Abbas ad altare S. Stephani eos in beneficium acquiſivit, obtinuerunt.

Delegationem quam ſcribimus notum fieri cupimus omnibus viventibus. Venerabilis Adilbertus Friſingenſis Epiſcopus altare ſancti Benedicti in feſto ſanctorum apoſtolorum Simonis & Iude conſecravit, & quidam Heinricus cognomine Muzau predio ſuo quod in Richolveshuſen habuit ipſum altare dotavit, in ſervicium fratrum ſancti Stephani: inveſtitura ipſius predii ex toto data. Teſtes, *Heinricus Felix puer*, *Routoldus & Chounradus de Hittenvurt*, *Gerwich de Horſchenhoven*, *Gotefrit Pincerna de Friſinga*, *Altman Camerarius*, *Wolferus Annonarius*, *Maxilinus de Priſinga*.

Pie matris Eccleſie filiis tam futuris quam preſentibus notum fieri cupimus delegationem ſubſcriptam. *Richerus de Althaim* in extremis poſitus predium ſuum quod in eadem villa habuit, in manus Richeri iudicis de Friſinga cognati ſui, & Hartwici patruelis ſui hoc modo delegavit; ut debito iure delegationis retento, ipſum predium uxori ſue *Richarde* ex qua filios non habuit, ad vi-

 tam

tam ſuam conſervarent, & poſt mortem ipſius Richarde ad altare ſancti Stephani delegarent, pro remedio anime ſue & omnium parentum ſuorum. Teſtes, *Hathmout de Haimenhuſen*, *Maxilinus de Friſinga*, *Perhtoldus Wucherer & filius eius Heinricus de Friſinga.*

Notum fieri cupimus omnibus Chriſtianis, qualiter quidam *Siboto* cum matre ſua *Oſanna de Pacharn* predium ſuum, quod in Richernkirchen habuerunt, Domino Rapotoni & fratribus ſancti Stephani pro XII. talentis oppoſuerunt. Poſtea delegator ipſius predii *Oudalſcalchus de Minigenhuſen*, rogatu dicti Sibotonis & matris ſue ipſum predium ad altare ſancti Stephani delegavit, hoc pacto ſi ipſe Siboto hoc non reſolveret datis XII. talentis. Teſtes, *Gerwicus de Horeſchenhoven*, *Fridericus de Kerſſe*, *Ortwin de Ouſte*, *Pater eius Liutbret de Pacharn*, *Rahewin de Percha.*

Religioſa congregatio totius Eccleſie noverit *Adilbertum de Mouſe* predium quod habuit in Sprachprucce fratribus ſancti Stephani in Wihenſteven vendidiſſe pro V. talentis. Teſtes idem *Adilbertus de Mouſſe*, *Tagene de Muſſe*, *Udalrich de Ozenbach*, *Rapoto de Virmulen*, *Kounrath de Ozenbach*, *Engilſcalch de Sprachprukke.*

Delegationem predii in Richmundesbach ad altare Crucis hoc modo factam, notum fieri cupimus omnibus viventibus. *Roudolfus de Wolfsdorf* in depoſitionis die filii ſui Roudolfi, pro remedio anime ſue & parentum ſuorum & omnium fidelium defunctorum, dictum predium ad altare ſancte Crucis delegavit, hoc pacto ut inveſtitura ipſius predii frueretur, quousque viveret, vel ſi quando vellet in congregatione ſuſciperetur. Teſtes *frater eiusdem Roudolfi Chounradus de Wolfsdorf.*

Pie

Digitized by Google

Pie matris Eccleſie filiis notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus, quendam Arnoldum in Hoſpitali pauperum ſancti Stephani receptum. Pro qua receptione & pro remedio anime ſue & parentum ſuorum & omnium fidelium defunctorum, tradidit ad altare ſancti Iacobi predium quod in Ouſte habuit per manus delegatoris ſui *Ottonis de Stainheringen*. Teſtes, *Otto de Stainheringen*, *Dietricus de Selwing*.

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus, qualiter Dominus Oudalſcalchus Parrochianus de Volcholteswanch *filiam ſuam* Willibirgam ex cotidiana ſervili conditione ad annualem cenſum quinque numorum ſingulis annis, hoc modo Domino Rapotoni Abbati duo talenta dedit; qui communi conſilio fratrum ſuorum predicte mulieri preſens ſcriptum deſcriptum dedit, ut cum omni poſteritate ſua in perpetuum cenſualis exiſtat *duodecimo anno* cenſum dans clauſtri cellerario. Si qua autem perſona in poſterikate illa cenſum tribus annis ſuperſederit, vel ſervus uxorem aliam quam ex familia aut in ante non duxerit, ſervilis cotidianus ammodo erit: ſi qua etiam perſona in predio clauſtri collocata fuerit, prout vult cenſum dabit, vel non dabit. In confirmatione autem huius deſcriptionis teſtes facti ſunt familiares qui ad placitum Domini Abbatis hoc anno in Zillingen convenerunt, ſed precipue iſti, *Heinricus de Percha*, *Rahewinus de Percha*, *Ortwinus de Ouſte*.

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus, quandam feminam Richinzam dictam in Monaſterio ſancti Stephani ad altare ſancte Crucis duo predia in Groube & in Aiche, per manum germani ſui *Ekehardi de Lengendorf* delegaſſe: conditione accepta pacti ſubſcripti, ipſa predia ad vitam ſuam habebit, ſi prius ultro non dimiſerit. Preterea duo predia in Giſlingen a fratribus

 ſancti

ſancti Stephani accepit, dans eis quatuor talenta; & duas Karradas vini & ſexaginta ulnas linei panni. Hec quatuor predia dicta ad vitam ſuam habebit, ſi ut diximus prius, ultro non dimiſerit, ſingulis annis ab eis dans cenſum fratribus dimidii talenti. Inſuper plenam fraternitatem accepit hoc modo, quandocunque velit intrare clauſtrum ſororum, recipiatur; ſi non intraverit, tamen honorifice defuncta apud nos ſepeliatur. Hec autem omnia confirmata ſunt illi laudatu Domini Rapotonis Abbatis & totius conventus. Teſtes, *Ekehardus de Lengindorf.*

Contigit autem eadem Richiza defuncta, quod *Otto de Swinchirchen* filius fratris eiusdem Richize & Heilca ſoror eius eadem predia, Gruobe videlicet & Aiche, quaſi hereditario iure ſibi vendicavit, & tam diu iniuſte detinuit, usque communi conſilio coram Abbate & fratribus eandem vendicationem idem Otto & ſoror eius Heilca iuſte abdicaverunt; ita tamen ut ipſi quoad usque ambe viverent, eadem predia continerent & inde cenſum trium ſolidorum Abbati & fratribus annuatim perſolverent. Teſtes, *Oudalrich prepoſitus de Iſene*, *Eberhart de Slierſe*, *Siboto Sconprot*, *Gotfridus de Steinchirchen & filius eius Sifridus*, *Otto de Swinchirchen*, *Heilca ſoror eius*, *Rupertus de Loupach*, *Fridericus de Loupach.*

Notitioni cunctorum hominum ſcripto tradimus, qualiter quidam ex familia S. Stephani, Paldwinus nomine qui beneficio tres houbas de monaſterio poſſederat, easdem houbas in manus Rapotonis Abbatis tali pacto reſignaverit: ut ſi ipſe aliquam alienam perſonom duxerit, que nec ſit libera nec de Monaſterii familia, prorſus eo beneficio dictata iuſtitia privetur: hac tamen interpoſita conditione, ut quam diu ipſe hoc non fecerit a nullo hominum aliam ob cauſam preſtitum ſibi beneficium minuatur, & inter-

interpelletur, ſiquidem pridem id adtemptare decreverat, ſcilicet ut alienam ducere uxorem: quo conperto Dominus Abbas pactum preſcriptum ſubire conpulit. Teſtes univerſi fratres & ex ſuis conſodalibus, *Aribo de Humprehtshuſen*, *Liutpret de Owiſt & filius eius Ortwinus*, *Friderich de Narrlenhoven.*

Sciant univerſi Eccleſie populi, quod Domines *Chounradus Comes de Valeie*, pro remedio anime occiſi fratris ſui Domini *Ottonis*, tradidit ad altare ſancti Stephani dimidiam houbam apud Mouren daz Intal, per manum miniſterialis ſui *Hartmodi de Heimenhouſen.* Teſtes ſunt idem *Hartmout*, *Heinricus*, *Rahewinus*, *Paldewinus de Perha*, *Rapot de Laberc.*

Duo homines fuerunt frater & ſoror, Erchanger & Gertrud, qui contentionem movebant de quodam predio noſtro, quod ſitum eſt apud Prunnen, affirmantes illud ſibi hereditario iure conpetere; ut reclamationem ſedaremus, dedimus illis XII. ſolidos & abdicaverunt, tam ipſi quam & filii eorum, & alia ſoror eorum Touta vocata. Huius rei teſtes, *Heinricus de Tutinkoven*, *Pernhart Wenke de Diengin*, *Albertus de eodem*, *Volmar de Erchenkoven*, *Pertholt de Diengen*, *Willehalm de Sundoltingen*, *Chounradus de Riſen*, *Sibot de Uſkirchen*, *Meingoz & Engilpreht de Gerhartingen*, *Albreht de Ardingen*, *Gebman*, *Heinrich*, *Pertolt*, *Warmutt de Diengen*, *Gebehart de Holzen*, *Ebermunt de Diengen*, *Erchanger de Purolvingen.*

Omnes fideles noſſe cupimus qualiter *Ainwicus de Hittenvurt* filiam ſuam Deo offerens in Monaſterium noſtrum, quoddam proprietatis ſue predium attribuit apud Wihſſe, & tam ipſe quam filii ſui *Roudolf & Kounrat* delegaverunt illud ad altare ſancti Stephani ad perpetuum fratrum ſervitium. Teſtes, idem *Anwicus*

cus & filii eius Roudolf & Kounrat, *Siboto de Pacharen*, *Albricus Pincerna Epiſcopi*, *Ortwin de Owiſt*, *Paldwin de Perchach*, *Liutpoldus de Tanſtet.*

Noverint omnes fideles Eccleſie, qualiter *Heinrich de Wolfolteſtorf* miniſterialis Domini *Ottonis Palatini Comitis*, predium quoddam apud Durrenhaidolfingen ſitum ab Abbate de Wihenſtephen Domino Rapotone VII. talentis conparavit: eo pacto ut ſibi illud ad vitam ſuam & duobus filiis *Lounrado & Heinrico* ſimiliter ad vitam utriusque remaneret, & poſt vitam illorum trium ad altare ſancti Stephani pro remedio anime ſue pertineret. Delegavit ergo illud predium ad altare ſupradicti Martiris, ea qua dictum eſt ratione, propria manu manibusque duorum filiorum ſupra nominatorum. Teſtes, *Adilbertus de Sundernhuſen*, *Gotſcalch de Albretſperge*, *Hainrich de Taune*, *Perhtolt de Richershuſen*, *Wernher de Frimundeſpach*, *Wolfher de Holzhuſen*, *Udilrech de Tuchingen*, *Heinrich & duo filii eius Konrat & Heinrich de Wolfoltersdorf.*

Notum fieri cupimus tam futuris quam preſentibus, Gerbirg in extremis poſitam ſervum ſuum Eberhardum in manus germani ſui Eberhardi delegaſſe, ad altare ſancti Stephani delegandum ad annualem cenſum quinque numorum: quam delegationem fecit idem Eberhardus. Delegavit etiam predictus Eberhardus eadem die predium predicte ſororis ſue, quod habuit apud Wolfstorf, quod moriens ſimiliter ad altare ſancti Stephani eundem fratrem ſuum ſoror illa delegare petivit. Teſtes ſunt, *Karolus de Jugilsdorf*, *Hermannus*, *Hainricus de Wolfſtorf*, *Hainricus de Friſinga.*

Quedam nobilis femina *Perhta* vocata *de Nenibach*, tradidit ad altare ſancti Stephani, una cum manu unici filii nomine Hainrich, tale predium quale habuit apud Hernhuſen, pro anima mariti

ſui

ſui *Goteboldi* in hoc Monaſterio ſepulturam habentis. Teſtes *Hainrich de Ubingen*, *Wirenth. Hainrich de Jorcen & Richerus & fratres eius Oudalrich & Otto*, *Hainrich de Haimhuſen*, *Rapoto & frater eius Gebehart de Meningen*, *Goteſcalchus de Herdishuſen*, *Ainwicus de Grimerhuſen*, *Ortwinus de Ouſten*, *Sigifridus de Walde*.

Omnibus Chriſti fidelibus notum fieri cupimus, qualiter *Wolfherus* quidam *de Tegrinbach* vir nobilis & ingenuus in extremis poſitus, proprietatis ſue molendinum unum in Swintkirchen & vineam cum dimidia houba, in manus cuiusdam conſimilis ingenui nomine *Heinrici de Voukelingen* delegaverit, huic Monaſterio pro remedio anime ſue in fide ſua tradendum, quod fecit coram preſentibus teſtibus, *Luitoldus & filius eius Luitoldus de Hagenhove*, *Dietricus de Moſen*, *Heinrich de Vohelingen*, *Kounrat & frater eius Pertoldus de Riſin*, *Fritel de Ismanningen*, *Dietpaldus de Wippenhouſen*, *Rapoto de Haidolfingen*, *Reginboto de Pachern*, *Aribo & Pertoldus de Unprehteshuſen*, *Rahewin & Paldewin de Perha*, *Sigefrit de Ridingen*, *Arnoldus de Hagenhove*, *Lintman de Ratiſpona*.

Poſteritati fidelium ſcripto pandimus, qualiter illuſtris *Comes Gerhardus de Kregelingen* in celebratione curie Wirzeburch acceptis octo talentis & carrada vini & coniugi ſue duabus aureis armillis a Domino Rapotone loci huius Abbate, reſignaverit in manus Adalperti venerabilis Friſingenſis Eccleſie antiſtitis beneficium decime, quale habuit in prediis noſtris Adelhershove & Holarn, huic loco perpetualiter donandum. Cuius petitioni venerandus idem preſul ſtatim annuit, & prenominatam decimam hereditario iure nobis & clauſtro contulit. Teſtes, *Volmarus de Wikershoven*, *Engelwannus de Pubenhuſen*: *Fritil & filius eius Arnoldus Adilpertus Marſchalch*, *Hainricus de Adelhershuſen*, *Goteſridus Pincerna*, *Wolfherus Hiſpar*, *Eppo Dinſtman*, *Altmannus Camerarius*,

Hainrich Planch, *Fridericus de Poumgart*, *Sigehardus Sleh.* *Oriwinus de Ouſte*, *Rahewinus*, *Paldewinus de Perch*, *Wolframus de Scalchuſen*, *Cuonradus de Wimershaim*, *Karolus de Obernpach*, *Oudalrich de Salha*, *Pruno de Prechtal*, *Engelſcalchc miniſterialis Comitis*, *Gozwinus de Khreglingen*, *Gotefridus de Denchindorf & frater eius Hainrich*; *Herman de Hohenſtat*, *Hartnith Dapifer*, *Eberhardus Pincerna.*

Omnium noticioni fidelium ſcribimus, qualiter filii *Hainrici de Perchach* abdicationem fecerunt predii inibi ſiti, quo patrem ſuum beneficiatum eſſe iniuſta contentione & direptione clauſtrum inveſtaverunt. Primum *Chuonrat* maior filiis fecit abdicationem in iſto Monaſterio preſente advocato noſtro *Ottone Palatino Comite* & fratribus ſuis, *Cuonrado Archiepiſcopo & Friderico Palatino*, hac conditione ut viginti talenta ſibi & fratribus ſuis conferrentur. Teſtes, *Oudalricus de Lochuſen*, *Pertoldus de Praitenprunnen*, *Ortolfus de Tegerenwach*, *Iſonricus de Pureran*, *Hainrich Felix puer*, *Counrat de Tegirinpach*, *Hartwicus de Friſinga*, *Cuonrad Avunculus puerorum*, *Eberhardus Chaſte*, *Hainricus de Wolfolteſtorf*, *Gotefridus de Zulsdorf*, *Rudegerus de Lintahe*, *Hartlip de Giſenbach*, *Fridericus Stir*, *Hainrich de Adelhereshuſen*, *Arnoldus de Welſingen.* Ceteri vero *filii Hainrich* abdicationem fecerunt tres ſimul in placito apud Miltahe, ſub teſtibus iſtis, *Hainrich de Jorze*, *Lutoldus*, *Adalbero*, *Lutoldus de Jorz*, *Cuonrat de Pachinhuſen*, *Oudalricus Munt*, *Gelfradus de Cholbach & filius eius Gelfradus de Horskenhoven*, *Hainrich de Adelhershuſen & ſoror eius de Aiterbach*, *Hainrich de Nertingen*, *Chuonrat Avunculus puerorum & ipſi quatuor fratres qui & abdicaverunt.*

Noverint omnes pie matris Eccleſie filii tam preſentes quam futuri, quod Dominus *Otto Palatinus Comes maior de Wartperch* Advocatus huius Eccleſie, pro remedio anime ſue & uxoris

ris ſue *Domine Agnetis* omniumque parentum ſuorum, tradidit ſuper aram ſancti Stephani protomartiris per manum delegatoris ſui Ottonis nobilis *viri de Moſen*, predium tale quale habuit in Hage ſororibus hoc in loco Deo famulantibus ipſo vivente ſpecialiter ad cameram ipſarum deſerviendum; poſt ipſius vero Comitis ex hac luce Domino vocante deceſſum, generaliter tam fratribus quam ſororibus, univerſe ſimul congregationi, annuatim in anniverſario ipſius depoſitionis die perpetualiter exinde ſervicium conſtituit perſolvendum. Teſtes huius delegationis, *Otto de Moſen*, *Perhtoldus de Erphenbrunnen*, *Chounradus iudex de Wartperch*, *Eberhardus de Perge*, *Siboto de Pachern*, *Arnoldus de Adelberge*, *Gotfridus de Inningen*, *Gebehard de Holzhouſen*, *Conradus de Aheim*, *Heinricus de Perhak.*

Num. XI. Sub Abbate Reinbotone. 1177. - 1182.

Quidam ex miniſterialibus ſancte Friſingenſis Eccleſie *Heinricus vocabulo de Norderndorf*, poſſederat predium in eodem viculo quod a patre ſuo, qui erat ex familia ſancti Stephani protomartiris, eiusdem Eccleſie proprium fuerat. Ipſe vero penuria ſibi incumbente, oppoſuerat illud cuidam *Ortolfo de Liuthartsdorf*; volens autem renunciare ſeculo, Monaſterio predicti martiris confeſſus eſt palam ſe illud memorato Ort. oppoſuiſſe pro VII. talentis & tribus ſolidis, a quo Dominus Reinboto Abbas & fratres Monaſterii huius ſolventes dederunt illi VII. talents; abdicationem primum publice facientibus filiis prefati *Heinrich*, ipſeque Monaſterii ingreſſus eſt. Teſtes, *Ortolfus de Luitharsdorf*, *Gebeholf de Eskelbach*, *Chuonradus de Eſchelbach*, *Heinricus & eius nepos Heinrich de Ubermuſſe*, *Engildieck de Witingen*, *Heinrich de Amaizperge*, *Arnoldus & frater Reinpertus de Aſche*, *Williboit de Phaphingen*, *Adilhardus de Steinhart*, *Pilgrimus de Steinhart*, *Heinrich Braſſe & Arnoldus de Riede*, *Rudigerus & frater eius Dietricus de Eberahe*,

Swikerus, *Chuonradi*, *Rudolphus de Norderendorff*, *Pertoldus filius ipſius Heinrich qui predium dedit*, *Adilhardus*, *Heinrich*, *Meginoldus de Werolvingen*.

Mulier quedam Willibirch, libere conditionis *Dietarium* S. Stephani accepit *Adilhardum*: ex ea tres filias genuit & duos filios quorum nomina ſunt, Sigifrit, Sigibot, Chunigunt, Luicart, Gotisdiu: mater autem ad altare ſancti Stephani ſe tradidit ad cenſum V. numorum, hoc pacto, ut filie ſue cenſuales quinque numorum tantum, non filii exiſtant, quod a Domino Reginbot Abbate & a fratribus obtinuit.

Quidam Adilbero tradidit ad altare ſancti Stephani tale proprietatis predium, quale habuit in loco daz demo durrin Haidolwingen, per manum fideiuſſoris ſui *Purchardi* nominati de *Stizingen* cui etiam idem Adilbero predictum predium pro duobus talentis antea depoſuerat: a quo nos illud tanto argento redemimus. Tradidit autem hoc pacto, ut quanto tempore viveret beneficii iure id poſſideret, datis inde ſingulis annis XXX. argenteis; quando vero a vita aut ab hac provincia quacunque neceſſitate decederet, noſtre ſtatim iuſtitie remaneret. Teſtes, *Purchart*, *Engilmar de Stizcingen*, *Chuonrat de Haſilbach*, *Altman de Dorindorf*, *Purchart*, *Chuonrad de Pomgarten*, *Goteſcalch de Pillungeſtorf*, *Chuonr. de eodem.* Poſtmodum filius ipſius *Sigifridus* per abdicationem ipſum predium ſancto Stephano ſtabilivit; recipiens caballum. Teſtes, *Egilolf de Iginſpach*, *Tragboto & filius eius Sigfridus de Kamere*, *Elſo & frater eius Gelphare de Cholbach*, *Sigfridus de Walde*, *Rapoto de Viermuole*, *Arnoldus & frater eius Heinricus de Nuringensdorf*.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus tam futuris quam preſentibus, quoniam quidam Plebanus Oudalſcalchus nomine de Volkol-

Digitized by Google

Volkoldeswanc tradidit ad altare ſancti Stephani protomartiris Wihenſteven omne proprietatis ſue patrimonium, quod poſſederat in loco qui dicitur Golznperge per manum fideiuſſoris ſui *Engilmari* vocabulo *Herbirchirchen;* inſuper & oppoſituram quandam, que ipſi ſtabat ſolidis decem in eodem loco ſitam: ipſe autem predium idem ad vivere ſuum perfruendum, & ſingulos annos in memoriam ad cenſum XII. denariorum perſolvendum in beneficium recepit a Domino Reginbotone eiusdem loci Abbate. Tradidit etiam nobis eodem die omnem facultatem ſuam, cum univerſa ſuppellectili ſua, quam habere viſus fuerit hora exitus ſui, tam in rebus mobilibus quam exiſtentibus, aut ſi forte prius ſaniori conſilio ſeculo renunciaverit aut ultro dimiſerit, abdicata omni poteſtate aliunde diſtribuendi excepto permiſſu & licentia Abbatis; cuncta ſpopondit nobis derelinquere perfruenda. Que traditio ne ullius poſteritatis eius ſucceſſione fraude ſeu violentia infringeretur, facta eſt coram Domino *Ottone Palatino Comite* maiori advocato huius loci; teſtes ſubſcripti, *Chuonrat de Moſeburch*, *Chuonrat de Dorinberch*, *Routpertus de Frichendorf*, *Heinrich de Jorze*, *Oudalrich & Ortolfus Haitenchaim*, *Engilſcalch de Varch*, *Gotfrit & frater Wichnandus de Zolſtorf*, *Hainrich Abngrutte*, *Ruodigerus de Tiufenbach*, *Albero*, *Engilmar de Herbirchirchen & filius eius Engilmar Altvin de Sikkenhuſen*, *Gotfrit de Holzhuſen*, *Cuonrat de Paickenhuſen*, *Giſolt de Muonichen*, *Piligrimus de Muonichen.*

Cunctorum notitioni fidelium ſcripto pandimus Dominum Reinbotonem Abbatem & fratres ſancti Stephani protomartiris Wihenſteven, emiſſe prediolum quoddam contiguum allodio ipſorum in Horſchenhoven, a quodam *Heinrico de Haimenhuſen* pro ſex talentis; & ipſe idem Heinrich ratam faciens illam traditionem iam dicti predii, donavit illud remota omni contradictione per manum Domini ſui *Chuonradi Comitis dę Valei*, cuius ipſe miniſteria-

 lis

Digitized by Google

ſis exſtabat, ſuper aram memorati martiris coram ſubſcriptis teſtibus, *Chuonrat Comes de Valei*, *Heinrich de Haimenhuſen*, *Chuonrat de Germarswanch*, *Chuonrad de Sulzrain*, *Rapoto de Hohenoe*, *Adilbertus de Wezzinsprunnen*.

Noverit univerſitas cunctorum tam preſentium quam futurorum, quod quidam nobilis homo *Liutoldus* nomine *de Hagenouwe*, pro remedio anime ſue & filiorum germanorum ſuorum totiusque parentele ſue ſalute & pro omnium fidelium defunctorum requie, tradidit ſuper aram ſancti Stephani protomartiris per manum *filii ſui Liutoldi*, totum predium ſuum quod habebat in vinculo Sewen nuncupato; tres videlicet curias quas partim conparaverat, partem ſibi a germano ſuo longe ante defuncto in hereditariam ſortem ſucceſſerant, & omne quidquid ibidem proprietatis iure poſſidebat, culta & inculta, cum exitibus & reditibus, omnia donavit in uſus fratrum Domino & memorato martiri perpetualiter hoc in loco famulantium. Tradidit autem tali conditionis tenore, ut poſt ipſius hac ex luce deceſſum, eo die quo corpus eius tumulandum fuerit, & deinceps ſingulis annis in anniverſario obitus ipſius die, tam fratribus quam ſororibus univerſe ſimul congregationi ad refectionem ſolempne ſervitium ex ſumptibus illius perſolveretur, ſed & haud diſſimili apparatu in annunciatione ſancte Marie annuatim etiam exinde aminiſtraretur. Emerat autem nobis pridem prediolum quoddam apud Pellenhuſen, pro IIII. talentis & vineam apud Studeshakker pro decem talentis, ad prefatum ſervicium ipſo adhuc vivente, in eodem tamen feſto annunciationis impendendum, quod non plenarie ſed mediocriter cum vino ſolummodo, & piſcibus exequendum iniciaverat. Ne autem ſupradicte traditionis pactio ullatenus in futurum evacuaretur, inſcriptione ſui *& imaginis ſue* quodquam ſactum eſt de pactione confirmari fratribus precabatur, ne ullius umquam in poſte-

poſterum Abbatis ſeu ſui cellerarii negligentia vel oblivionis in curia eternaliter omitteretur: pretaxata autem traditione largiter perpetrata, ipſe Liutoldus prelibatum predium a Domino Reinbotone Abbate ad cenſum XXX. denariorum in teſtimonium dandum recepit, ut ipſe ſumptibus illius quamdiu viveret potiretur & ſic demum illo viam univerſe carnis ingreſſo, in communem uſum Monaſterii recolligeretur. Sanctis collata ſit ut hec poſſeſſio rata, auribus hi tracti teſtes ſunt illico facti *Counradus Dux de Dachouwe*, *Liutoldus filius Liutoldi de Hagenouwe*, *Heinricus Felix puer*, *Gerwicus de Pubenhuſen*, *Fritil de Iſemanningen*, *Dietpoldus de Wippenhuſen*, *Engilmar de Gunzenhuſen*, *Counradus de Sandolteshuſen*, *Heinricus de Humbelen*, *Pernhardus de Jorce*, *Perngerus de Gartenshuſen*, *Hainricus & frater eius Hartwicus de Wolvoldeſtorf*, *Chounradus de Hirzpach*, *Counradus de Herdishuſen*, *Hartnit de Sigesmarshuſen*, *Diethoch de Geggenbiunt*, *Wichpoto Schorp*, *Otto de Gramelingen*, *Sifridus de Erphinbrunnen*, *Siboto de Holzhuſen*, *Counradus iudex de Friſinga*, *Arnoldus de Hagenoue*, *Siboto de Wippenhuſen*, *Otto Walch de Jorze*, *Gebolf de Eſchelbach*, *Oudalrich de Engilholmingen*.

Reginboto Abbas ſancti Stephani in Wihenſteven. Noverint omnes Chriſti fideles tam futuri quam preſentes, quia Mahthildis *Rogeri* militis *de Roſpach* violentia in ſervitutem redacta in placito Domini O. palatini maioris apud Zollingen habito, quod de familia ſancti Stephani & cenſualis conditionis V. denariorum eſſet evidentibus parentele ſue monſtravit indiciis, poſtmodum & ad nos cum prefatis cognatis & amicis ſuis deveniens, quod in preſentia Domini palatini egerit aparuit, humillime rogans ut conditionis ſue teſtimonium in ſcriptis a nobis reciperet. Cuius iuſtis poſtulationibus annuentes, ipſi cum filiis & filiabus & nepotibus ſuis ac omni poſteritate quod tributarie V. denariorum fuit conditionis

tionis recognoſcimus, & preſentis pagine teſtimonio ac ſigilli noſtri impreſſione confirmamus. Huius rei teſtes ſunt, *Ekkehardus de Swinchirchen*, *Heimo & Richpoldus frater eius Oudalrich & Richpoldus carrentarii*, *Meinhart & Oudalrich* & alii plures.

Quidam dilectus frater noſter Mazilinus Friſingenſis civis pro remedio anime ſue XXV. talenta fratribus huius loci dedit: hoc pacto ut cum ipſis talentis fratres predium emerent, de cuius ſumptu ipſi ſingulis annis in anniverſario ſuo defuncti ſervitium haberent. Itaque venerabilis Abbas Reginboto ipſa talenta & inſuper duo *Chuonrado de Greben* pro predio quod in Sewen habuit dedit, & ipſe ipſum predium coram Domino ſuo *Friderico* per miſſu eius in manus Domini *Ottonis Palatini Comitis* iunioris delegavit; delegandum ad altare ſancti Stephani, prius abdicatione facta uxoris & fide data ut filii ſui abdicationem facerent coram iſtis teſtibus, *Otto Palatinus iunior*, *Chunrat de Greben: Grimolt frater eius Walther de Vohburch*, *Sigfrit de Witliſpach & frater eius Perhtolt*, *Arnolt de Pirnpach*, *Arnolt de Uoſhuſen*, *Chunrat von Tanner*, *Wernart de Pucha*, *Heinrich de Ctufringin*, *Churrat de Pazinkoven*, *Paldewin von Waſen*, *Heinrich von Tanner*, *Ulrichus von Chelcheim*, *Pernhart von Gozolteshuſen*, *Riudiger de Lintha*, *Sifrit de Wilpach*, *Megingoz von Walchinbach*, *Heinricus Cancer*, *Ruotpertus Wolf.*

Heinricus de Wolfeſtorf prediolum quod in Laneſtorf habuit, poſt mortem ſuam fratribus ſancti Stephani ut libere haberent cum omnibus que in eo ipſo tempore eſſent deſignavit, preſentibus & annuentibus duobus filiis *Heinrico & Chunrado.* Teſtes, *Heinrich de Wolfeſtorf*, *& filii eius, Heinrich von Hunprehteshuſen*, *Oudalrich de Herdeshuſen.*

Nove-

Digitized by Google

Noverint cuncti fideles, qualiter quidam *Heinricus* cognomine *Wevogel* predium quod in Mazbach habuit in manus *Dietrici de Moſe* delegavit, delegandum ad altare ſancti Stephani pro remedio anime ſue & animarum parentum ſuorum, & omnium fidelium defunctorum. Hoc idem Dietricus fecit coram ſubſcriptis teſtibus. *Dietricus & eius frater Pernhart de Moſen, Heinrich & Eberhart frater eius de Ahaim, Oulrich von Falchingin, Hainrich de Switihalmingen, Egilolf de Moſin, Werner de Ahaim, Willibort de Ahaim, Rudger de Perge.*

Noverint omnes preſentes & futuri, qualiter quidam *Dietpreht* dictus predium ſuum quod in Narrenhoven habuit ad altare ſancti Stephani delegavit: hoc pacto ut filius ſuus Fridericus hoc ad vitam ſuam haberet, ſicut factum in precedenti libro habetur. Poſtea ipſe Fridericus ipſum predium fratribus ſancti Stephani libere dimiſit: hoc pacto ut ſingulis annis tres ſolidos quo usque viveret ab eis acciperet, coram his teſtibus, *Oudalrich de Wilbach, Erbo & Chuonrat de Winnehofen, Otto de Slibesheim, Friderich de Narrenhoven, Chunrat de Pacehinhuſen, Pernhart & eius fratres Eberhart & Heinrich von Adelhershuſen, Chunrat von Horſcenhoven, Heinrich, Gumpolt, Willibolt de Chienbereh, Richolf de Miltah.*

Duo germani *Manigolt & Heinrich de Wihſe* filios ſuos *C. & Ou.* ad altare ſancti Stephani ut Monachi fierent obtulerunt, & Heinrich partem prati dedit, Manigolt tria iugera. Teſtes, *Heinrich de Wiſe, Willibolt von Volcholtiswanc, Willibolt de Frimundispach, Ruodolfus ſervus prepoſiti, Chunrat de Wihſe, Oudalrich, Adelbero & Adelbero iunior, Engilbolt, Ruodolf, Gebehart, Adilbero de Wiſe.*

Quedam Matrona Haziga apud nos eſt defuncta: cuius frater Tragboto ad nos poſtea venit, & predium in Wezenescellen

len quod eadem matrona in manus eius delegaverat delegandum ad altare in cuius atrio ſepulturam haberet. Teſtes: *Tragboto delegator & filius eius Tragboto, Oudalrich de Pergen.*

Fratres huius loci ſub Domino Reginberto vineam in Studesacher a fratribus de Rore pro X. talentis emerunt: hec ipſa vinea confirmata eſt fratribus noſtris in preſentia Domini *Ottonis maioris Palatini Comitis* advocati noſtri, & in preſentia Domini *Altmanni de Abenſperc* advocati fratrum de Rore. Coram ſubſcriptis teſtibus, *Otto maior Palatinus, Dietricus Comes de Wazirburc, Altmannus de Abenſperc, Engilhardus de Adelenburc, Heinrich de Biburc, Cuonrat de Móſeburc, Wolfkanc de Etneſtat, Ratoldus de Reinpreſtorf, Cuonrat de Wartinberc, Ruodigerus de Sigihartingen, Oudalrich Revan. & frater eius de Lenginvelt.*

Pie matris Eccleſie filii omnes noverint *Adilberonem de Gailingin* cenſum X. numorum fratribus ſancti Stephani huius loci ſingulis annis de reditibus, quos ab eis ad vitam ſuam & ad vitam uxoris ſue habuit, perſolviſſe; uxor autem eius *Irmingart* poſt vitam eius predictum cenſum de ipſis prediis in Sewen & Hehmuotingen cum reddere nollet, fratres querimoniam coram iudice *Ducis & advocati Ottonis* moverunt & cenſum coram iudice & coram omnibus qui in placito fuerunt, reddere compulerunt. Teſtes, *Oudalricus iudex de Valchinberc, Albero de Prukke, Heinricus de Niurtingen, Adilbertus de eodem, Meinhardus de Purolvingen, Eberhardus de Werde, Waltmannus de Tale, Sigihardus de Evenchovin, Liebhart de Sewen, Gebolf de Ubermuſſe, Kuonrat de Eſcilpach, Engilpreht de eodem, Engildie de Witingin, Chuonrat de Puorin, Hartman de Sewen Prepoſitus ipſius.*

Eppo

Digitized by Google

Eppo quidam nobilis *de Weſterndorf* fratribus ſancti Stephani Wihenſtevin tradidit prediolum in Weſterdorf, quod prediolum Adilbertus Marſcalchus ab Abbate Rapotone pro V. ſolidis ad ſolam vitam ſuam accepit. Poſt vitam vero eius uxor ſua Gotsdiu prediolum hereditario iure dicens ſibi debere ſuccedere, werram fratribus intullit, que ita deciſa eſt: abdicationem ſuper altare ſancti Stephani fecit, & ut filii ſui ſimiliter facerent fidem dedit, & prediolum ad ſolam vitam ſuam in cenſum octo nummorum ſingulis annis dandum accepit. Teſtes abdicationis eius, *Pabo de Mazpach*, *Pillunc de Outingin*, *Peringer de Gartinshuſen*, *Wolfram gener ipſius Gotisdiu*, *Heinrich de Maybach.* Teſtes abdicationis filiorum que poſtea facta eſt, *Heinrich & Gebehardus de Oſterndorf*, *filii Gotisdiu Albertus*, *Fridericus.*

Notum fieri cupimus futuris & preſentibus concambium duorum prediorum inter fratres ſancti Stephani Wihenſteven & *Ottonem & uxorem eius Hiltigardam de Giſilbach* hoc modo factum: fratres predium in Giſilbach habuerunt, & predictus Otto & uxor eius unum in Althaim; iſta duo predia fratres & Otto & uxor eius commutaverunt, & ex verbo Domini *Sigifridi Coph*, cuius proprii fuerunt Otto & uxor eius, dicti predii delegationem fecerunt. Teſtes, *Ekkehardus de Swinchirchen*, *Rapoto de Putilpach, frater Oudalricus. Ipſe Otto*, *Hartwicus de Euchinchovin*, *Willihalm de Sindoltingen*, *Reginbertus de Tasmuotingen*, *Adilgerus de Aſch*, *Goppoldus de Stroge*, *Chuonrat de Althaim*, *Hiltbrant de Althaim.*

Cunctorum memorie fidelium ſcripto pandimus, fratres ſancti Stephani in Wihenſteven conparaſſe predium in loco Tuzzingen nuncupato, a quodam miniſteriali *Perktoldi Marchionis de Voheburc*, *Gotefrido* nomine *de Ilmaredorf*, pro XV. & ſemis talentis, quod predium queſitum & inquiſitum, cultum & incultum, re-

mota omni contradictione tradidit idem Gotfridus per manum fideiuſſoris ſui nomine *Perhtoldus de Richershoven*, cenobio ſancti Stephani ad cameram ſororum inibi Deo famulantium perpetualiter deſerviendum. Huius autem tradicio predii facta eſt in Giſinvelt in atrio Monaſterii, ſuſcipiente illud camerario prefatarum ſacrimonialium Sighardo vocabulo coram ſubſcriptis teſtibus, *Gotfridus de Illmarſtorf*, *Heinrich de Ruogoldingen*, *Wernherus de Feilwazhuſen*, *Dietmarus filius eius de Ambletiſtorf Munſter*, *Witeles de Metinbach*, *Perngerus de Giſinvelt Vorſtmaiſter*, *Marquardus de Urſingen & frater eius Arnoldus*, *Perhtoldus de Richerhovin*, *Wichmannus de Langinbruege*, *Wernhardus de Dorſtinen*, *Oudalrich de Heid*, *Gerung Dilmarsdorf*, *Friderich Hunt de Giſinvelt*. Poſtea vero parvo interiecto tempore, ne eadem traditio in futurum dolo vel fraude alicuius caſſetur, adductus eſt idem Pertholdus ad preſentiam Domini *Ottonis Ducis Bawarie advocati noſtri* in caſtrum ipſius *Wartinberch* & ibi coram ipſo publice confeſſus eſt. Cuius rei teſtes effecti ſunt, *Ortolf de Tegernwach*, *Dietricus de Moſen*, *Dietmarus de Wolmutſahe*, *Pertoldus de Eskilbach*, *Oudalrich de Frovenhuſen*, *Oudalrich de Purgenbach*, *Chuonrat de Tegerbach*, *Ulricus de Wetingen*.

Quidam Perhtoldus Ratisponenſis ex familia ſancti Stephani Wihenſteven, domum ſuam in territorio fundi predicti martiris poſitam in manus Gozwini delegavit, hoc pacto ut poſt mortem Perhtoldi dimidia pars ipſius domus libere deinceps ſemper fratribus ſancti Stephani ſervetur, altera pars uxori ſue Mathilde: ipſa autem ſi Pertholdum ſupervixerit partem ſuam non poteſt vendere, ſed cui vult poteſt ponere, quia poſt mortem eius ex toto in uſum fratrum debet cedere. Teſtes, *Gozwinus*, *Friderich mit dem Munde Waltherus de Tomeningen*.

Quidam

Quidam ex familia ſancti Stephani Wihenſteven, Hartman Ratisponenſis in manus Friderici Ratisponenſis cognominatus Mundes, molendinum ſuper Danubium delegavit ſervandum, poſt mortem ipſius Hartmanni, in uſus fratrum predicti matiris; teſtes ut ſupra preſcripti ſunt in proximo titulo de domo Pertholdi.

Fratres huius loci Deo & ſancto Stephano famulantes molendinum in Altheim fundaverunt, ſed quidam Heinricus querimoniam movit dicens quod aqua ibi coanguſtata exiens, fines prati ſui ſuffocaret. Hec querimonia coram iudice Ortolfo ex precepto Domini Ducis *Ottonis* hoc modo deciſa eſt: quod fratres ei talentum dederunt, prius iuramento ab eo facto quod omnes cognatos & affines ſuos de ipſa cauſa conquerentes ceſſare faceret. Teſtes, *Ortolfus de Tegrinwach*, *Otto Coph & frater eius Sigfridus*, *Heinrich ipſe de Gieſelingen.*

Item ibi in ipſo molendino cum Domino Adilberto Friſingenſi Epiſcopo fratres congambium cuiusdam agri fecerunt: dato alio agro Domino Epiſcopo in loco qui dicitur Giſilingen; ipſum agrum qui datus eſt Domino Epiſcopo fratres commutaverunt a quadam ſorore Rihzen, dantes ei alium agrum quem in Giſilingen habuerunt.

Quidam nobilis *Kuonrat de Lugburch* ad peticionem Domini Rapotonis Abbatis huius loci, hominem Marquardum & filium eius Eberhardum cum predio quod in Wiskenhoven habebat, ſuper reliquias ſancti Stephani delegavit hoc pacto ut pater inter *barbatos* fratres reciperetur & filius Monachus fieret. Prefatus vero Marquardus nondum frater factus in brevi eſt mortuus, & Dominus *Kuonrat* penitentia ductus predium cum predicto Eberhardo filio Marquardi retinere voluit: fratres autem querimoniam de predio & de puero moventes coram Domino Duce Ottone

 in

in tribus curiis ſuis puerum cum predio productis teſtibus retinuerunt. Teſtes omnes qui audierunt hoc in tribus ipſis curiis que fuerunt Pratenwiſe, Pheteres, Ratispone. Teſtes in curia quam Dominus Dux habuit in Pratenwis, *Fridericus Palatinus*, *Otto Palatinus*, *Arnoldus Comes de Dachawe*, *Siboth Comes de Neunburch*, *filius eius Chuono*, *Purchardus de Stein*, *Heinricus de Altendorf*, *Altman de Abenſperch*, *Gotefrit de Werde filius eius Kuonradus*, *Perhtoldus de Praitenprunn*, *Leutoldus de Hagenau*, *Kuonrat de Riſen*, *Leutolt de Chelhaim*. Poſtea predictus puer Eberhardus Monachus factus, quod Dominus ſuus confirmavit, delegans ipſum predium ad altare ſancti Stephani: teſtes &c.

Quidam miniſterialis ſancte Marie *Siboto* dictus *de Truchteringen* in extremis poſitus in conſortium fratrum ut ſuſciperetur in loco Wihenſteven obtinuit, & predium ſuum in Truchteringen, poſitum ſuper reliquias ſancti Stephani, delegavit.

Quidam *Eberhart de Wengen* querimoniam coram Ottone advocato movit contra fratres ſancti Stephani, affirmans predium in Leinbach, quod matertera ſua ſancto Stephano dederat, iure hereditatis ſibi debere cedere. Hec querimonia hoc modo deciſa eſt; quod ſex ſolidos a fratribus accepit hoc pacto, ut totius cognationis ſue querimoniam in ea cauſa ceſſare faceret: quod ſi non faceret, predium ſuum fratribus poſuit in Wengen.

Hartnith de Frovenhoven in die depoſitionis fratris ſui *Sifridi* predium Wichartingen, quod ipſorum erat, ad altare ſancti Stephani delegavit pro remedio ipſius Sifridi: hoc pacto ut cenſus ipſius predii congregationi detur in ſervicium. Teſtes *Hartnith & fratres eius*, *Otto Choph & frater eius Sifridus*, *Ulricus de Wettingen*, *Werneher Aiterſtein & filius eius Wichmarus*, *Leutoldus*

de

Hagenawe, *Arnoldus miles eius*, *Sifrit & frater eius de Wittelinespach*, *Ortolfus de Terriwac*.

Engilmarus de Gunzenhuſen, in die depoſitionis ſui patris *Engilmari*, ad altare ſancti Stephani delegavit partem predii in Ernhuſen pro remedio anime patris ſui & parentum ſuorum. Teſtes, *Engilmarus ipſe*, *Gerwicus de Pugenhuſen*, *Liebhart Chaſt*, *Fridericus filius*.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus, qualiter quidam nobilis *Adalbertus* nomine in pretio V. talentorum contulit predium ſuum in Muſſe, nullo contradicente ad limina S. Stephani Wihenſteffen: poſt multum vero temporis quidam privignus eius *Oudalricus de Muſſe* id irritum fore teſtatus eſt; quod pertimentes ipſum a ſupra dicto predio in pretio medii talenti amovimus. H. r. t. ſ. *Eberhardus Advocatus*, *Adilbertus de Sandolthuſen*, *Oudalricus de Scambach*, *Marcw. de Herbendorf*, *Wichard de Untingen*, *Adelb. de Bruc*, *Bernh. Eberh. de Abenſperg*, *Gerung de Oumbelſtorf*, *Albero de Wanginpach*, *Heinric. de Ovenſtetten*, *Altmann de Ouſt*, *Bertholt de Ouſt*, *Gotfr. de Derbinhofin*, *Wernher. Marcw. de Ærbinhofen*, *Herman. de Luiſtorf*, *Dieter. de Talbach*, & alii quam plures.

Quidam Perhtold cognomine Fragnare Ratiſpone in manum Friderici Ratiſponenſis cognomento Mundes dimidiam domum ſuam delegavit, poſt mortem ipſius Perhtoldi, fratribus ſancti Stephani Wihenſteven conſervandam, alteram autem partem uxoris ſue & filiis ſuis.

Num. XII. Sub Abbate Altuno. 1182. - 1197.

Quidam noſtre congregationis Monachus illiteratus Iſingrimus nomine, reverſus a curia felicis memorie Domini Adilberti Friſingenſis Epiſcopi in quam aſſumptus fuerat, ex pecunia quam ibidem

dem conquiſierat atque deſervierat, emit a nobis predium quoddam Pettinbrunnen nuncupatum pro duodecim talentis Monete Ratisponenſis, que data ſunt pro ovibus ad curiam quandam noſtram recuperandam, que nuper exuſta fuerat in Muſtingen ſitam. Ipſe vero predium idem tradidit per manum Domini Abbatis *Altuomonis* ſuper altare ſancte Marie virginis ad concinnanda luminaria ipſius paſilice quam conſtruxerat, aſtantibus & annuentibus univerſis fratribus. Ut autem traditio eadem firma ſit & rata, in hunc verborum tenorem eſt prolata ut ſi quis inpoſterum Abbas aut aliquis eius officialis hanc infringere conetur, numquam Dei & pie eius genitricis conſpectui preſentetur, ſed cum Herode & Pilato partem habeat & cum Iuda & Caypha in eternum pereat; reſpondentibus omnibus fratribus: fiat, amen, amen.

Tam futuris quam preſentibus continentiam ſubſcripte rei notam facimus: Hartmannus ex familia ſancti Stephani civis Ratisponenſis Abbati & fratribus Deo & ſancto Stephano ſervientibus quinque talenta dedit, eo pacto ut deinceps nullius ſervicii debitor eſſet niſi cenſus ſingulis annis ſexaginta numorum, nimirum perſolvendum ſolummodo Domino Abbati aut cellerario; inſuper in obitu ſuo de rebus ſuis Abbas & fratres iuſtitiam exigant. Teſtes de fratribus Abbas Altumo, Hermannus prior, Adilbertus cellerarius, Johannes camerarius, Perhtoldus Elemoſinarius, Heinricus Monachus.

Engilmarus de Gunzinhuſen curtiferum apud Ehingen tradidit ad altare ſancti Stephani cuius ipſum curtiferum fuit. Teſtes, *Liutoldus de Haganouve*, *Chuonrad de Riſin*, *Engilmarus delegator*.

Oudalricus de Purchuſen prediolum emit apud Ellenpolberch quod in manus *Dietpoldi de Wippenhuſen* delegavit; defuncto autem Oudal-

Digitized by Google

Oudalrico, Dietpoldus prediƈtum prediolum ad altare ſanƈti Stephani delegavit pro remedio anime prediƈti Oudalrici & omnium parentum ſuorum. Teſtes, *Liutoldus de Haganove*, *Dietpoldus & filius eius Friderich de Wippinkuſin*, *Heinrich de Jorze*, *Otto de Gramilingen*, *Aſchwin Tapeciarius*, *Gelphrat de Friſinga*, *Ainwicus & filii eius Otto & Rapoto de Ouſte*.

Hedinricus de Iſmanningen delegavit hubam apud Walde ad altare ſanƈti Stephani pro remedio anime *Sigifridi de Walde*, cuius fideiuſſor fuerat & cuius ipſa huba fuerat. Teſtes, *Dietpoldus de Wippinkuſin*, *Hedinricus delegator & frater eius Geroldus de Iſmaningen*, *Engilmarus de Hernhuſen*.

Preſentes & futuri ſciant univerſi *Richerum de Friſinga* predium in Altheim habuiſſe; hoc delegavit in manus Hartwici qui fuit filius patrui ſui, hoc paƈto ut ipſum predium uxori ſue *Hiltigarde* quousque ipſa vivat, conſervaret; & poſtea pro remedio anime ſue & parentum ſuorum ad altare ſanƈti Stephani delegaret. Ipſe vero Richerus infirmitate preventus, *licentia accepta ab uxore*, Monachum ſe fecit & obiit, & fratres ſanƈti Stephani predium diƈtum ab Hildigarda XVI. talentis redemerunt, & nondum faƈta delegatione ad altare poſſederunt. Hiltigardis autem capiens alium maritum poſt aliquos annos cum ipſo in Monaſterio ſanƈti Stephani ſeculo renuncians eſt converſa, & prefatum Hartwicum de fide monuit & rogavit ut delegationem prediƈti predii faceret, quod & fecit. Teſtes, *Kuonradus Comes de Mosburch*, *Fridericus Coph*, *Hartnit & frater eius Perhtoldus de Frouwenhoven*, *Alban de Elchbach*, *filius fratris ipſius Albanni Otto*, *Heinricus de Alhershuſen*, *Hartwicus delegator*, *Heinricus Humblare*, *Chuonrat de Pizze*, *Chuonradus de Lonken*.

Digitized by Google

Noverint univerſi fideles preſentes & futuri *Ottonem de Giſilbach* predium in Ringolteſtorf habuiſſe delegatum in manus *Ottonis Cophes*. Idem Otto de Giſilbach cum uxore ſua *Hildegarde* ſeculo renunciantes, in Monaſterio ſancti Stephani ſunt converſi; itaque predictum *Ottonem Chopf* de fide monentes rogaverunt, ut prefatum ad altare ſancti Stephani delegaret. Hanc delegationem fecit coram ſubſcriptis teſtibus idem *Copf*, *Otto Copf*, *Herman de Tanne*, *Friderich de Gunzilhoven*, *Heidinricus de Haiminhuſen*, *Werinherus de Zoler*, *Chunradus de Ehingin*, *Rudegerus de Doorſen*, *Wolfherus de Holzhuſen*, *Fridericus de Gehenſtorf*, *Chunradus*.

Noverint omnes quod *Hartmannus & filii eius* in loco qui dicitur *Cheller* apud Pozen a fratribus noſtris XIIII. ſolidos acceperunt, & abdicationem fecerunt vinee quam matertera Hartmani Hadmut dicta ſancto Stephano dedit. Teſtes ſunt, *Wopho Plebanus & filius eius Heinrich*, *Irminſtain de Ruſſan*, *Heinricus de Cheller*, *Hartmannus & filii eius Chunrat de Naters*.

Noverint univerſi *Wolvoldum de Ried in ipſo loco* duas curias ſancto Stephano dediſſe temporibus Erchingeri Abbatis, ut in precedentibus invenietur. Poſt mortem vero ipſius Abbatis & Wolvoldi, cum relligio in Wihenſteven pene defeciſſet & pauci Monachi ibi eſſent, nec aliquis advocatus locum defenderet, tres germani de Sindoltingin de genere Wolvoldi nati, predictas curias hereditario iure ſibi vendicaverunt. Ex his unus in aqua eſt ſubmerſus, ſecundus occiſus, tertius *Karolus* dictus ad mortem ſuam ipſas curias habuit: ante autem quam moreretur temporibus Ottonis Epiſcopi, monaſticus ordo cepit ſub Sigmaro Abbate reformari, & fratres de predicta invaſione coram Duce Heinrico, bis querimoniam habuerunt, licet Karolus ad reſponſum non venerit. Interim Dominus Dux Heinricus & Otto Palatinus advocatus noſter

Digitized by Google

ſter cum Domino Imperatore Friderico in Longobardiam perrexerunt, *iudicio Comitie a Duce Heinrico & ab Ottone Palatino interim* quousque *reiterentur Dietrico de Sliwingen* commiſſo. Predictus vero Karolus mortuus eſt; cui fratres cum Friſinge ſepeliri deberet, ſepulturam interdixerunt, uxor autem eius fide data ſpopondit ſe in loco Karoli in omni iudicio quod deberet reſponſuram. Igitur coram iudice Dietrico fratres predictas curias retinuerunt. Domino autem Duce Heinrico reverſo ipſa mulier conqueſta eſt ei, iniuſto iudicio a curiis dictis ſe alienatam, quod & iudicatum eſt non debuiſſe fieri de hereditate, preſertim cum *Dietricus legitimus Comes* non fuerit. Itaque Dux ipſam cauſam iudicio *Domini Ottonis commiſit*, & fratres coram eo data ſententia curias retinuerunt. Ex conſilio autem Domini Ottonis Palatini fratres mulieri octo talenta dederunt, que iuravit ut *Karolum* filium ſuum qui adhuc lactens fuit, efficeret ut abdicationem ſupradictarum curiarum faceret cum ad legitimos annos veniret; ſed iuramentum non ſolvit. Qua propterea miles cum factus fuiſſet, monaſterium noſtrum depredatus eſt, uno anno karradam vini & faginam, altero anno in quatuor curiis Ubermuſſe & Eskelbach novem equos & XL. boves, XII. ſolidos & meliores veſtes hominum qui fuerunt ibi. De quibus omnibus cum nullus nobis exhiberet iuſtitiam, in magnam expeditionem Ieruſalem ſe ſignans, XII. ſolidos & indulgentiam predicte prede ab Abbate Altumone Ratiſpone accepit, & abdicationem ſupradictarum curiarum fecit coram Domino Ludewico Duce, & ſubſcriptis teſtibus: in primis ipſe *Dux Ludewicus*, *Fridericus Palatinus*, *Otto Palatinus*, *Adelbertus Comes de Pogen*, *Heinricus Comes de Plagen*, *Heinricus de Cholenbach*, *Ratoldus de Nidekke*, *Perhtoldus de Eskelbach*, *Werinherus Aitirſtain*, *Hermannus de Paſtberch*, *Grimolt de Priſingen*, *Chunradus de Humbel*.

Notum facimus tam futuris quam preſentibus, quod *Ludwicus Vertinch de Urholcen* & uxor eius *Gerbirch* tradiderunt ad altare ſancti Stephani protomartiris unam curiam in Scambach ut precedentibus habetur. Filii autem eius quinque & una filia dixerunt *ipſum predium hereditatem ſuam* eſſe. Poſtea Ludwico mortuo uxor eius & tres filii *Ruodolfus*, *Ludwicus*, item *Ludwicus & filia Perhta* corpus defuncti ad nos deportaverunt, quod honorifice ſepelivimus. Ex hinc mater *Gerbirch* ipſum predium quod in poſſeſſione antea non habuimus, in poſſeſſionem nobis dedit tribus filiis predictis, tactis ſanctorum reliquiis, hoc collaudantibus & abdicationem facientibus. Filia autem eius ſimiliter facere nolens ab altari receſſit, & delegationem non interdixit, mater autem predium illud ad vitam ſuam recepit ad cenſum unius modii ſiglinis, ſingulis annis dandum. Teſtes, *Nortpertus de Sentlingen & filius eius Kuonradus*, *Adeloldus de Dornibach & filii fratris eius Heinricus*, *Eberhardns*. *Eberhardus Chaſt*; *filii Ludwici predicti tres*, *Ruodolfus*, *Ludwicus & Ludwicus*, *Ott de Perloch*, *Kunradus de Mosburch*, *Hartmannus de Heidolfingen*, *Ruodolfus de Waringau*, *Arnis de Maiſa*, *Kunradus de Wagekeringen*. *Heinrich* autem filius eorum abdicationem ipſius predii non fecit, ſed poſtea coram Domino Ottone Epiſcopo Otenburch, pro duobus talentis fecit iſtis teſtibus preſentibus, *Heinrich Felix puer*, *Adelolfus de Dornibach*, *Dietpoldus de Wippenhuſen*, *Engilmarus de Gunzenhuſen*, *Meinhardus de Hage*, *Lampreht & frater eius Heinrich de Kienberch*, *Hartwicus de Paſingen*, *Uodalrich Vertinch*, *Ludowicus Vertinch*.

Preſentes & futuri cognoſcant, quod fratres ſancti Stephani in Wihenſteven Udalrico Ratisponenſi & uxori ſue Hailken, Gothſcalcho quoque filio eius, aream Ratispone ad vitam illorum conceſſerunt: hoc pacto ut domum ſuper lapideam ſtructuram, que fuit in ipſa area, infra tres annos edificarent, & ſingu-

ſingulis annis LX. nummos fratribus ad cenſum darent. Teſtes, *Roudigerus ſervulus*, *Perhtoldus Friſingenſis*, *Dietmarus Salzman*, *Udalricus de Chambe*, *Diethpoldus de Champ*, *Fridericus de Chambe*, *Pernhardus Eugere*, *Marquardus Priuowe.*

Pie memorie *Juta felix mulier* uxor *Heinrici felicis pueri* tradidit tertia die poſt obitum mariti ſui in extremis poſita, predium quod in Riemen paterno iure poſſederat ſancto Stephano absque omni contradictione, preſentibus Chunrado cellerario & Chunrado parrochiano de Adelhershoveu, pro remedio anime ſue & mariti ſui & omnium parentum ſuorum. Teſtes, *Luitpoldus de Otenpurch*, *Eberhardus & filius eius Eberhardus de Veltmochingen*, *Geroldus de Gunzenhuſen*, *Paldwin de Wihenſteven.* Cum vero mortua eſſet, ſepulta eſt in clauſtro ſancti Stephani, ibi mater eius cum duobus filiis ſuis *Perhtoldo & Ottone* predium absque omnium contradictione ad altare ſancti Stephani delegaverunt pro redemptione anime ſue & mariti ſui & omnium parentum ſuorum; ut in anniverſario ipſius ex eodem predio ſervitium detur fratribus & anima eius in celis letetur. Teſtes idem, *Perhtoldus & Otto de Erawenhoven*, *Hainrich Erhebizze de Gutenehuſen*, *Liupolt de Gunzenhuſen*, *Willehalm de Vergin*, *Iſinrich de Giſindorf*, *Eberhart de Veltimochingen*, *Hartman de Friſingen*, *Liutolt de Otenpurch*, *Hainrich de Wiezze*, *Hainrich de Tepping*, *Gerolt de Gunzenhuſen*, *Pernhart de Gigare*, *Albertus de Fils*, *Otto de Frowenhofen.*

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus, quod Domina *Heilwich de Purchrein* tradidit Deo & ſancto Stephano in Wihenſteven predium quoddam in Uzingen, pro remedio anime ſue & mariti ſui *Ottonis Chophes* nuper de medio facti, cum conſenſu filii maioris *Ottonis*, ut fratribus ibidem Deo ſervientibus pleniter deſerviat.

ſerviat. Teſtes, *Otto filius eius*, *Roudigerus de Celle*, *Ott de Rote*, *Hermannus de Tanne*, *Chounrat de Roſenberch*.

Hartnit de Vrowenhoven in extremis poſitus graviſſima eſt infirmitate detentus. Igitur mortem vehementer timens, ex conſilio amicorum ſuorum predium quod habuit in Arbendorf ſancto Stephano delegari rogavit, quod illic ſepulturam habere debuit. Factum eſt autem cum mortuus eſſet, amici eius in Wihenſteven convenerunt & amicum ſuum honorifice ſepelierunt. Poſtea vero accedentes ad altare ſancti Stephani *Irmingart* mater eius & *Perhtoldus* & *Otto* filii ſui predictum predium illic ſancto Stephano delegaverunt, hoc pacto ut ſingulis annis in anniverſario ipſius ſervitium fratribus impendatur. Hoc fratribus placuit & in ipſa die pro anima eius & omnium parentum ſuorum ipſius ſe Deum exorare ſpoponderunt. Teſtes, *Adilbero Comes de Sligingen*, *Meginhardus de Steinbach*, *Grimolt de Priſingen & eius milites Gerolt*, *Ainwic*, *Perhtolt* : *Perhtoldus de Urowenhoven & eius frater Otto*, *Ortolf de Hartinchaim*, *Gebehart de Tegrinbach*, *Sigifridus*, *Hartnith*, *Hainricus de Erphenprunnen*, *Iſnricus de Tanne*, *Guntherus de Iſenpach*, *Engilwan & eius frater Hainrich de Ahedorf*, *Eberhart de Suæbingen*, *Eberhart de Ahaim*, *Iſinricus de Giſindorf*, *Ekkehart de Urowenhoven*, *Willehalm de Vergin*, *Hainrich & eius filii Hainrich*, *Chuonrat de Adilhershuſen*, *Hartman de Friſinga*.

Notum ſit omnibus quod ego *Adilbero* & uxor mea *de Gailingen* delegatorem noſtrum *Diepoldum de Pergangel* in fide ſua monuimus, quatenus noſtros reditus in manus *Taginonis de Vagin* delegaret: predium videlicet in Natris, item duo predia in Tiſenhoven & Ehmoutingen. Hoc fecit iſto pacto, ut ad altare ſancti Stephani in Wihenſteven ipſa predia poſtea delegaret.

Poſt

Poſt huius modi delegationem recepimus ad vitam noſtram predium in Sewen & Ehmotingen, & Gaballum pro quatuor talentis ut his omnibus ad vitam noſtram libere utamur, & cum obierimus omnia redeant in uſus fratrum Monaſterii. Et hec huiusmodi eſt confirmatio traditionis, quod fratres habent *camerale beneficium* de eisdem reditibus & lagenam vini & poſſeſſionem in villa Tiſinhoven nuncupata. Teſtes, *Dietpolt de Pergangel*, *Walther & frater eius Wolfstrigil de Gailingen*, *Eberhart & Haimo de Perdirſtorf*, *Durinch de Holzchirgen*, *Pernhart & Iſinhart de Prunnen*, *Ruodolf de Perloch*. Mortuo autem Taginone nondum facta delegatione in Natris, filius eius *Perhtoldus* ei ſucceſſit in delegatione. Hunc fratres ut delegationem faceret rogaverunt, & obtinuerunt: nam ſequenti die veniens ad altare ſancti Stephani delegationem fecit in redemptionem anime Adilberonis & uxoris ſue & omnium parentum ſuorum. Teſtes, *Perhtolt de Vagine*, *Meginhart & eius miles Sigihart de Stainbach*, *Otto de Richolfſtorf*, *Liebhart Chaſt & eius miles Dietrich*, *Hainrich de Paſingen*, *Eberhart de Suabingen*, *Siboto de Chamere*, *Egilolf de Paſingen*, *Hainrich de Adilkerskuſen*, *Hainrich de Wizze*, *Chunrat de Wnnenhoven*, *Goteſchalch de Valchenſtaine*, *Hainrich de Giſingen*, *Adilbero de Rotenbach*, *Hainrich ſervus Domini Libardi Chaſtin*, *Adilpertus Stroze*.

Noverint omnes tam preſentes quam futuri qualiter *Otto de Frawenhoven* miniſterialis Ducis predium ſuum in Haidolvingen tradidit ſuper aram ſancti Stephani protomartiris in Wihenſteven, preſente & conſentiente *Perhtoldo fratre* ſuo: ita tamen, ut idem predium ipſe Otto detineret quam diu viveret ad perſolvendum inde annuatim cenſum XXX. denariorum: poſt obitum vero ſuum idem predium fratribus in Wihenſteven poteſtative deſerviat. Huius rei teſtes ſunt, *Perhtoldus de Vrawenhoven*, *Iſinricus de Giſindorf*,

ſindorf, Pernhardus Gier, Chounradus Sappe, Heinricus, Roudigerus de Wartinperch, Gotfridus Prepoſitus Epiſcopi, Oudalſcalcus & Waltherus frater eius de Zollingen.

Noverint omnes tam preſentes quam futuri, quidam *Elbwinus* nomine de familia Eccleſie ſancti Stephani ad Pozzen conſtitutus in extremis agens, tradidit ſancto Stephano & fratribus in Wihenſteven predium ſuum in Crucen, quod filius eius Adalbertus eo defuncto delegavit ad altare ſupradicti martiris fratribus ibidem Deo famulantibus perpetuo ſerviendum. Teſtes ſunt, *Albertus de Pozzzen &c.*

Num. XIII. Sub Abbate Eberhardo I. 1197. - 1219.

Notum facimus omnibus ſcire volentibus, qualiter Dominus *Eberhardus de Werde*, datis XIII. talentis, curtem unam ad Perchaim ab Abbate Eberhardo & fratribus in Wihenſteven obtinuit ad tempus vite ſue & uxoris ſue, ſi non prius ultro dimiſerit, & ſi eo obeunte illa alium maritum duxerit, curtis ipſa omnino libera remanebit. Acta ſunt hec ſub teſtamento venerandi preſulis Friſingenſis Ottonis & confirmata. Teſtes, *Eberhardus predictus Voudalrich de Vettingen, Sigh. de Hellenchouven, Adololdus de Dornibach, Vodalrich de Berge, Heinrich de Wippenhuſen, Sighart & Chreimbech, Allabanus de Elhbach.*

Omnium Chriſti fidelium notitie pandimus, qualiter Uolricus civis Rationisponenſis domus poſſeſſionis ſancti Stephani Wihenſteven quam prius Perhtoldus Friſingenſis poſſederat, coram Abbate & fratribus predicti clauſtri conquiſivit, datis tribus talentis ad tempus vite ſue, & filii ſui Ruodigeri & filie ſue

Kune-

Kunigunde ad cenſum dimidii talenti annuatim perſolvendum. Teſtes, *Erns Plebanus ſancti Albani*, *Ruodigerus Wahtmagiſter*, *Altmannus de civitate*, *Friderich Sneke*, *Hartmann Salzhere*, *Grimoldus de Linten*, *Dietmarus Saltzhere*, *Walchuon Haemel*, *Timo Littchoufare*, *Reinhardus Wingebe*, *Volchmar*, *Richalm Lietchoufare*, *Heinrich Smezzer*.

Notum ſit cunctis preſentibus atque futuris qualiter *Heinrich* cognominatus *Planc* miniſterialis ſancte Marie Friſingenſis, veniens in Wihenſteven inpetravit ab Abbate Eberhardo & fratribus eiusdem Monaſterii, dimitti ſibi curtem unam in Dahsmuotingen ad tempus vite ſue, & uxoris ſue *Alheit*: datis pro hoc XXVI. talentis, ad cenſum decem denariorum annuatim inde perſolvendorum. Ita tamen ut poſt mortem amborum in proprietatem Monaſterii rediret. Idem autem Heinrich tradidit coram predicto Abbate predium ſuum Giſilbach dictum cum delegatore eiusdem predii *Heinrich de Pacharn*, quod tamen predium uxori ſue quam diu ipſa viveret dederat: illo autem mortuo, ea cum delegatore ad Monaſterium veniens predictum predium Giſilpach abdicavit & ſancto Stephano delegari rogavit. Teſtes, *Heinrich Dencheim*, *Ulrich de Burinbach*, *Heinrich de Pacharn*, *Heimo de Haſelbach*, *Perhtoldus de Chazpach familiares*.

Omnium preſentium & futurorum memorie commendamus quod quodam *Heinrich de Gundilchoven* ſubito occiſo & apud nos ſepulto, uxor eius vidua una cum filio ſuo *Luitpoldo* tradiderunt ad altare ſancti Stephani in Wihenſteven predium ſuum coram Abbate Eberhardo in Richerſtorf, ſupra Legenhat, pro remedio anime eiusdem mariti ſui & omnium parentum ſuorum. Teſtes, *Liuboldus filius eius*, *Herbordus frater eius*, *Uolricus Friſingenſis*.

Digitized by Google

Noverint omnes Chriſti fideles, quod Dominus *Sigefridus* cognomine *Chopf* miniſterialis Domini Ludewici Ducis Baioarie, pro remedio anime ſue & fratris ſui & omnium parentum ſuorum tradidit predium ſuum in Harde, per manum eiusdem Ducis advocati noſtri, in manus Eberhardi Abbatis, ſancto Stephano & fratribus eiusdem loci perpetuo deſerviendum: quam tradicionem fecit cum eſſet Dux idem Friſinge in domo Ulrici Snodin. Huius rei teſtes ſunt, *Otto & Heinricus de Purchrain filii fratris eiusdem Sigefridi, Ulricus Judex de Valchenperch, Rapoto de Gundingen, Heinricus de Chranichſperch, Ulricus de Toufkirchen, Ruodpertus de Aſchmutingen, Routpertus de Richerſpuren, Heinricus iudex in civitate.*

Noverit univerſalitas in Chriſto fidelium tam futuorum quam preſentium, quod quidam miniſterialis Ludovici Ducis Bawarie nomine *Grimolt de Liten* crucis karactere ſignatus ad ſanctum ſepulchrum transferendus, predium ſuum in Spidenhuſen per manum Ducis advocati noſtri in manus Abbatis Eberhardi ad deſerviendum ſancto Stephano, & eiusdem loci fratribus in perpetuum delegavit: verum hoc factum eſt aſtante Domino Epiſcopo Ottone in choro maioris Eccleſie Friſinge. Teſtes, *L. Dux, O. Epiſcopus, Otto felix puer, Fridericus in Angulo, Pabo, Otto de Moſin, Radoldus de Chagen, Grimoldus de Priſingen, Volricus de Schrovenhuſen, Eberhardus de Chelheim, Heinrich de Paſingen, Sigehardus de Chienperc, Heinrich de Wippenhuſen & pater eius, Heinrich de Alhersk. & filius eius Kunrat, Walchuon de Paumkarton, Kuonrat Camerarius Epiſcopi.*

Noverint omnes preſentes & futuri, quod quidam nobilis *Dietricus de Moſen* iturus in expeditionem cum Domino ſuo Duce Bawarie, tempore ciſmatis quod fuit in regno ſub duobus regibus,

Digitized by Google

bus, veniens in Wihenſteven tradidit eidem Monaſterio coram Abbate Eberhardo avunculo ſuo curtem unam in Leren, cum viro qui ſuper eadem curte manebat, nomine Chuonrado cum uxore & liberis eiusdem viri: eo tenore ut ſi ipſe Dietricus absque legitimo herede obierit, predictum predium fratribus in Wihenſteven perpetuo deſerviat. Teſtes ipſe *Dietricus*, *Eberhardus miles eius de Miltenſtein*, *Pilgrimus de Rote*. Evoluto ergo tempore exiguo, isdem Dietricus extremitate temporum actus mortique contiguus, eandem curtem in poſſeſſionem Eccleſie noſtre abſolute delegavit; alia ſuperaddita in loco qui Aiche dicitur, quam *Leukardi* uxori ſue ad cenſum XXX. denariorum ad indicium proprietatis noſtre annuatim perſolvendum quoad usque vixerit, deputavit; ſed definito conſilio prenominata coniux eius, quo facilius quam verebatur controverſie abigeret repagulum, utriusque poſſeſſionibus ad aram ſancti Stephani protomartiris delegatis, cenſum ipſum preſentialiter exhibuit. Teſtes huius rei ſunt, *Adalbero de Prukeberch*, *Otto filius Pernhardi Comitis*, *Oudalricus de Lapide*, *Eberhart de Miltenſtein*, *Dietricus miles ſupradicti Dietrici de Leren*. Paucis itaque interiectis diebus, dum exequias eius propter inſtantis werre calumpniam dilatas plenius exegimus, in Lodewici Ducis Baioarie preſentia, ipſa hec omnia propalando ſub inſcriptis teſtibus confirmavit. Teſtes ipſe *Dominus Dux Ludewicus & eius miniſteriales*, *Grimolt de Priſingen*, *Oudalricus de Scrovenh*. *Oudalricus iudex de Valchenberch*, *Ludewicus iudex de Wartenperch*, *Otto Coph*, *Chounradus Gurre & eius filius*, *Eberhardus de Miltenſtein*. Poſtmodum cuiusdam *Ottonis* miniſterialis Ducis ſortita conubium, curtem quam ad cenſum receperat eo tenore reſignavit, quatinus in prioris mariti anniverſario toti congregationi ſolatium impenderetur. Teſtes, *Sifridus Choph*, *Otto Choph maritus eius*, *Perhtoldus & filii eius Sifridus*, *Heinricus de Erphenbrunne*, *Sighardus de Hitenvurt*, *Eberhart de Perchuſen*, *Chounrat de Perchuſen*.

 Nove-

Digitized by Google

Noverint omnes tam preſentes quam poſteri, qualiter Eberhardus Abbas Monaſterii ſancti Stephani in Wihenſteven, cuidam militi nomine *Sighardo de Hittenvurte* predium Eccleſie noſtre in Heidolfingen quadraginta talentis, ea conditione invadiaverit, quod per decem annorum curricula nulla ſolutionis facultas ſuppeteret: decurſa vero prefixa temporum quantitate, triginta quinque talentis, ſubtractis quinque reſiduis, liberum ſolvendi pateret arbitrium; ſi autem ipſe abſque legitimo herede vita decederet, denominatum predium licet inſolutum, uſui noſtro perpetim deſerviret. Huic ſententie utriſque concordantibus, Domini Ottonis Friſingenſis Epiſcopi nec non Ludewici Ducis Baioarie preſentia in eadem Friſingenſi matricula confirmatur. Acta ſunt hec anno ab incarnatione Domini MCCIII. Teſtes, ipſe *Dominus Otto Epiſcopus*, *Ludowicus Dux*, *Otto de Moſen*, *Perhtoldus de Vagen*, *Volmarus de Wicershoven*, *Hartwicus & filius eius Otto de Richolſtorf*, *Fridericus de Swabingen*, *Sifridus Chopf*, *Grimoldus de Briſingen*, *ipſe Sighardus*, *Heinricus Judex*, *Chuonrat de Pacharn.*

Noverint univerſi fideles, quod quidam Heinrich de familia ſancti Stephani protomartiris quendam proprium famulum ſuum nomine Dietmarum, dato ſibi pretio ſexto dimidio talento ab eodem ſupradicto, Heinrich ob redemptionem ſui a ſervitute ſua liberum dimiſit: hac ſcilicet conditione, ut ſuper altare predicti martiris in Wihenſteven ad cenſum V. denariorum perſolvendum traderet eum, que traditio facta eſt preſente Domino Abbate Eberhardo. Teſtes, *Coppoldus de Stovun*, *Williboldus Zolling*, *Merboto*, *fratres Ruodolf*, *Heinrich de Eskilpach.*

Tam futuris quam preſentibus continentiam ſubſcripte rei notum facimus. Quidam canonicus Eccleſie ſancti Viti nomine Albertus

Albertus, quem etiam in conſortium noſtre fraternitatis unanimiter recepimus, emit a nobis quoddam predium in Aslaicheshuſen ſitum. cum omnibus attinentiis ſuis, pro quinque talentis Ratisponenſis Monete, Domino Eberhardo venerabili Abbate totoque fratrum conventu preſente & eidem contractui concorditer aſſenſum prebente. Prenominatum vero predium per manus Domini Eberhardi venerabilis Abbatis ſtatim ad altare ſancti Stephani delegavit: eo pacto, quod annuatim quoadusque vivat, in feſto ſancti Martini V. denarios inde percipiat; poſt mortem autem eius in anniverſario depoſitionis ſue, tam fratribus quam ſororibus de reditibus predicti predii in Aslaich ſervitium in pane & vino perpetim impendatur. Verumtamen ipſe quam diu vixerit idem ſolatium, videlicet in pane & vino, de propriis ſumptibus tam fratribus quam ſororibus in ſignum vere fidei ac plenitudinem dilectionis in feſto beate Agate, niſi urgentiſſima neceſſitate prohibeatur, exhibebit. Teſtes huius ſunt, ipſe *Dominus Abbas*, *Hermanus*, *Gerungus*, *Perhtoldus &c.* Facta ſunt autem hec anno ab incarnatione Domini MCC. quinto IIII. idus Nov.

Anno ab incarnatione Domini MCCVIII. pridie Kal. Marcii Dominus Eberhardus venerabilis Abbas de communi conſenſu & voluntate fratrum, certa quantitate pecunie data, Ruodigero puero, magiſtri Alberti cognato, prebendam contulit eo modo, quod iſtic ſtare debeat ſine Monachali habitu per decem annos; expletis vero X. annis monachalem habitum reverenter ſi voluerit aſſumat, ſi vero renuerit abſolutus ab hoc loco libere recedat. Huius rei teſtes ſunt, ipſe *Eberhardus Abbas*, *Hermannus Prior &c.*

Notum ſit omnibus tam preſentibus quam futuris ad quos preſens pagina pervenerit, quod ego Eberhardus Monaſterii in Wihenſteven Abbas licet immeritus, concordante univerſitate capituli noſtri, ad peticionem Domini Heinrici Friſingenſis Ecleſie plebani, *Adelheidi filie Kuonradi de Pacharn* prebendam ut ceteris dominabus in Wihenſteven quo habitu voluerit & quando voluerit ſumendam usque ad conſumationem vite ſue aſſignavimus. Contulimus etiam ad inſtantiam eiusdem dilecti noſtri parochiani, curiam unam in Pacharn, cum omni decimatione eiusdem ville & quibusdam colonis Heinrico videlicet & conterinis ſuis, Uolrico cum matre ſua & conterinis ſuis; Domino Parochiano & eidem Adelheidi cum filiis ſuis *Heinrico*, *Kuonrado*, *Uolrico* perfruendam & cum omnibus adtinentibus, cultis & incultis, poſſidendam, omnibus generaliter ſingulariter, usque ad conſummationem noviſſimi, ut ſic conpletis temporum curriculis, eadem poſſeſſio cum ſua integritate nullo contradicente redeat ad locum unde exivit, ſed quoniam ad cautelam retractionis, placuit ſingula in ſcriptis redigi & inpreſſione ſigilli noſtri muniri. Pro huius autem beneficii collatione iam ſepedictus Friſingenſis Eccleſie Parochianus de ſuis facultatibus, domui noſtre contulit in argento, in nummis, in victualibus circa quadraginta libris Ratisp. & Karradam vini. Huius rei teſtes ſunt, *Kunradus de Pacharn & filius eius Eberhardus*, *Friderich miles Parochiani*, *Dietmarus de Rorinmoſen*, *Reinnaldus Furſte*, *Ulricus Pochil.*

Notum ſit preſentibus & ſciant poſteri, quod Dominus *Perhtoldus de Erphenbrunn*, libere conditionis homo, in extremis ſuis poſitus, pro remedio anime ſue prediolum quoddam cenſum trium ſolidorum perſolvens in predicta villa poſitum, Domino & ſanctis eius quorum reliquie in noſtro ſunt loco, ſpontanee obtulit;

tulit; filii vero ſui in die depoſitionis eius hoc ordine factum illud confirmaverunt. Nam idem predium in manus Domini Eberhardi Abbatis tradiderunt. Teſtes huius rei ſunt, *Sifridus*, *Hartnidus*, *Heinrich filii eius*; *Heinrich de Ebranſperch*, *Gunth. de Giſenberg*, *Dietricus de Raitbach*, *Chunradus & filius eius Albertus de Tegrinbach*, *Otto de Uottenh. Heinrich & Chunrat de Ode*, *Perhtoldus de Iſenbach*, *Chounrat de Peichenh.*

Ad memoriam preſentium & cognitionem futurorum geſta fidelium Chriſti merito literis memorie adiutricibus committuntur, ne vel tranſeuntium temporum antiquitate in oblivionem deveniant, vel pravorum homiuum fraudulentis machinationibus indignam ſui mutationem incurrant. Sciant igitur univerſi tam future quam preſentis etatis filii, qualiter quidam de familia ſancti Stephani in Wihenſteven nomine *Albertus de Kelr*, non bono zelo ductus, predium quoddam circa Pozanum ſitum in loco qui dicitur a Winkel, ſcilicet unam *peciam* terre, cum vineis & duos agros terre arate, quod nobis pater ſuus Elbibinus & famulus ſancti Stephani tradiderat in extremis ſuis, a nobis abalienare temptavit. Nam illud cuidam Arnoldo civi Pozano pro XII. Marcis ratione pignoris primum obligavit, & deinde pro CC. libris denariorum veronenſium vendidit. Quod ſentiens fidelis & providus cellerarius & confrater noſter Cuonradus, multiformiter nihil de contingentibus omitens laboravit ut illud ab eodem Arnoldo evinceret, & in ius & dominium noſtrum revocaret. Igitur poſt varias attemptationes & multos labores, hoc denique penes predictum Arnoldum obtinuit, ut receptis a nobis XII. marcis, quibus principio ſibi fuit obligatum, illud predium nobis recognoſceret, imo quaſi de novo ipſe Arnoldus illud ſancto Michaeli & ſancto Stephano pro ſalute anime ſue parentumque ſuorum

rum

Digitized by Google

rum offerret. Ea conditione ut idem *Arnoldus*, & eius uxor *Minna* in fraternitatem noſtram reciperentur, & conſcriberentur, & ob hoc reddiderunt nobis inſtrumenta ſue confirmationis. Teſtes ſunt *Albertus & Arnoldus eiusdem Minne filii &c.* Cum autem argentum illud nòn haberemus, *Hainricus de Zuivilt* Friſingenſis ſcolaſticus nobis ſubvenit, & datis XII. Marcis predium illud ad uſum noſtrum redemit: Tali condictione, ut ei quam diu vivat, cellerarius noſter qualiscunque cum in autumpno de montanis redierit, Karratam vini Bozani ſibi in domo ſua tradat; & hoc pactum ſibi confirmatum eſt laudamento Domini noſtri Eberhardi Abbatis & conpromiſſione omnium fratrum noſtrorum, ſcilicet Hermani prioris Perhtoldi, Herwici prepoſiti ſancti Petri in maderan, Hainrici, Mainhardi, Herbordi, Goteboldi, Eberhardi, Hainrici, Gozwini, Cuonradi, Iſingrimi &c.

Item quia beati ſunt quorum memoria non perit cum ſonitu ſed permanet in eternum; Idem quoque ſcolaſticus Hainricus ad honorem ſancti Michaelis & ſancti Stephani predium in Pretfliez, quod eum in emendo & redimendo XVI. libras Ratisponenſis monete conſtitit, nobis tradidit & ad idem altare delegavit: tali conditione ut ob agendam eius memoriam in eius obitu & omnibus anniverſariis toti Conventui noſtro albus panis & vinum & unum ſpeciale ferculum, ſecundum qualitatem temporis cottidiane prebende ſuperaddatur; & hec utique conditio confirmata eſt laudamento & conpromiſſione Domini noſtri Eberhardi Abbatis, Hermanni prioris, Cuonradi cellerarii & ceterorum ut prius, & totius congregationis; & nobis eorum filiis quique poſt eos hic futuri ſumus neceſſitatem adimplendi eandem conditionem ſua pollicitatione infixerunt.

No-

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris, quod Dominus *Heinricus de Chramsberchc* & mater ſua, in preſentia Domini Abbatis Eberhardi, quoddam predium in Rotenbach delegaverunt ſuper aram ſancti Stephani; ita ut poſt obitum predicti Heinrici ſolius, in continuam clauſtri ſervitutem redigatur; & ut illud inſigni teſtimonio confirmaret, predictum predium ab ipſo Domino Abbate Eberhardo in beneficium recepit, de ipſo quinque denarios annuatim in die ſancti Michaelis oblaturus. Huius rei teſtes ſunt, ipſe *Heinricus*, *Richerus de Jorze*, *Guontherus de Giſenbahc*, *Gerolt de Ismanpingen*, *Diepoldus de Menzingen*, *Kunradus Chorbare*, *Rapoto de Grimershuſen*, *Ulricus Snekke*, *Alhart Chranz*, *Kunradus & Hartwicus de Richkerſtorf*, *Kunradus de Pachenhuſen*, *Heinricus Morhart*, *Fridericus de Peindorf*, *Chunradus de Vilzheim*, *Elſ. de Cholbach*.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris, quod Dominus *Otto de Burcrein* Cyphus cognomine, cum conſenſu uxoris ſue Domine *Liuokardis*, in preſentia Domini Abbatis Eberhardi quoddam predium in Tiuofſtet, pro remedio anime ſue ſucceſſorumque ſuorum, ſuper aram ſancti Stephani delegavit: ita videlicet, ut ſi ipſe prior de hoc ſeculo ad patriam migraverit, vel e converſo ipſa, predictum predium in totalem clauſtri utilitatem redigatur. Ut igitur cauſam illam patenti indicio ſtabiliret, de ipſo predio in beneficium ab ipſo Domino Abbate Eberhardo recepto, quinque denarios annuatim in die ſancti Michaelis ſe ſpopondit oblaturum. Huius rei teſtes ſunt hii, ipſe *Dominus Otto*, *Adeloldus de Marpach*, *Richerus de Jorze*, *Heinricus de Chranſperch*, *Guontherus de Giſinbach*, *Hermanus & Engilſcalcus de Lantfritshofen*, *Kunradus de Peichenhuſen*, *Otto de Uotenhoven*, *Ulricus de Hernshuſen*, *Chuonradus de Pahcharn*, *Sifridus filius Shezelini*, *Paldewinus Prepoſitus*, *Ulricus Spiſære*, *Heinricus Cohlb*.

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris, qualiter Dominus *Liutholdus de Haganowe*, homo nobilis proſapie, in lecto doloris ſui Otenburc de rebus ſuis pro remedio anime ſue ordinaverit. Tria namque predia per manus Domini Eberhardi Abbatis, annuente uxore ſua *Friderun* & filio eius *Ottone*, ad altare ſancti Stephani delegavit: unum videlicet predium in Olzenbach, quod adhuc eo vivente in ſervicium fratrum redegit, ut ſemper in anniverſario eius per reditus inde provenientes ipſis victualium darerur conſolatio. Reliqua vero duo predia in Bergiſtrium predicta uxor ſua Domina Friderunis cum filio eius Ottone de manu Domini Eberhardi Abbatis in beneficium recepit; de ambobus cenſum ſexaginta denariorum annuatim in feſto ſancti Martini ſe promittens perſolvere; quos etiam in inſtanti perſolvit, ut effectus cauſe firmior eſſe approbaretur: ita ut poſt obitum tam eius, quam filii, predicta II. predia in totalem clauſtri hereditatem ſuccederent. Poſt ſepulturam vero felicis *Lioutoldi*, preſentibus tam clericis quam laicis valde idoneis, Dominus Eberhardus Abbas verbo auctoritatis ſue tradicionem illam cunctis manifeſtam in publico confirmavit. Huius itaque cauſe auctorabiliter ſic confirmate teſtes ſunt hii, *Otto filius ſupradicti Luitoldi*, *Chunradus de Harde*, *Gerwicus plebanus de Otenburch*, *Eberhardus de Swabingen*, *Guontherus de Giſenbahc*, *Lambertus de Chinberch*, *Engelmarus de Guonzenhuſen*, *Fridericus de Wippenhuſen*, *Hartnidus von den Hach*, *Udelſalcus de Volcholtiswanc*, *Heinricus de Chranisberch*, *Sifridus*, *Heinrich*, *Hartnidus tres fratres de Erphenbrunn*, *Chunradus der Pachinhere*, *Eberhardus de Jorze*, *Perhtoldus de Iſinbahc*, *Goutfridus de Askeringen*, *Otto de Agilisdorf*, *Rapoto de Grimersh*, *Perhtoldus*.

Notum

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris, quod Dominus *Arnoldus in Flinsbach*, uxore ſua Domina *Mahtilde* annuente & preſente, quoddam predium in Winchel pro remedio anime ſue & ſucceſſorum tradidit ſuper aram ſancti Stephani, coram Domino Heberhardo Abbate & fratribus ſuis; recepto ipſo predio a Domino Abbate in beneficium: ita tamen ut annuatim urnam vini de eodem predio perſolveret, & poſt obitum ſuum in totalem clauſtri utilitatem redigeretur. Ut vero magis ratum haberetur, quod fecerat, traditionem iſtam in preſentia Domini ſui Ottonis Friſingenſis Epiſcopi & quorundam miniſterialium denuo confirmavit; delegans in manus Domini *Guntheri* militis *de Giſinbach* ad obſervandum, ut & ipſe poſt obitum predicti Arnoldi idem predium ſuper aram ſancti Stephani finaliter delegaret. Cuius rei teſtes ſunt, ipſe *Albero de Pruchberch*, *Marchwardus de Ouſtæirien*, *Pilgerimus de Moſen*, *Gerwicus de Puobenhuſen*, *Guontherus delegator*, *Heinricus de Wippenhuſen camerarius*, *Eberhardus & Fridericus de Swabingen*, *Sighart de Chienberch*, *Geroldus Otto Meinh*, *Heinricus*, *Pernhardus*, *Heinricus de Nove*, *Roudolfus de Prunne*, *Gebehardus de Pigarten*, *Heinricus de Putelb. Eberh. de Miltenſtein*, *Fridericus de Rotenbach.*

Innoteſcat omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus, quam futuris de concambio celebrato inter Dominum Eberhardum Abbatem ſancti Stephani ſuoſque fratres, & Dominum Heinricum prepoſitum de Celle de quibusdam utriusque clauſtri prediis: tria namque predia videlicet Hachtingen, Tiſenhoven, Wetilnchæim Abbas & fratres Wihenſtevenſes aſſignaverunt prepoſito & fratribus de Celle. Econverſo Cellenſes curiam & dimidium manſum in Norderndorf ipſis aſſignari annuerunt. Hoc itaque concambium ſtabitum eſt coram Domino Ottone Friſingenſi Epiſcopo & Domino *Ludwico Duce Babarie & Heinrico Marchione Yſtrie.*

 Noti-

Notificamus preſentibus & poſteris, quod Dominus *Heinricus de Chranſperch* quoddam prediolum in Gunzinhuſen pro remedio anime Domine *Jutten de Outtenberch* ſocrus ſue, in die depoſitionis eius Deo & ſancto Stephano in preſentia Domini Eberhardi Abbatis ſuper aram tradidit, ad cameram ſororum perpetualiter deſerviendum. Teſtes huius rei ſunt, *Heinrich de Granſperch*, *Hartnidus de Erphenbrunnen*, *Chounrat & filius eius de Tegernbach*, *Chuonrat do Paichenh.* *Guntherus de Giſenbach*, *Rapoto de Grimersh.* *Dietricus de Reitb.*

Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris, quod quedam nobilis matrona *Liukarda* nomine *de Stainbach* in extremis ſuis poſita, quoddam predium quod habebat in Ridingen pro remedio anime ſue ad cenobium ſancti Stephani in Wihenſteven dari diſpoſuit; cuius filius *Pilgrimus* nomine libere conditionis homo in die depoſitionis eius idem predium nullo contradicente per manus *Hoholdi de Nideke* ſuper altare ſancti Stephani delegavit. Quoniam ante iam dictum predium pro ſex talentis fuerat poſitum, prefatus Pilgrimus aliud predium quod habebat in Giſenhuſen, Eccleſie ſancti Stephani quoad usque predium illud in Ridingen redimeret, deſervire conſtituit. Eodem die quidam nobilis homo *Meinhardus de Steinbach* quoddam predium quod habebat in Rute pro remedio anime ſue per manus delegatoris *Hoholdi de Nideke* nullo contradicente ſuper altare Stephani tradidit: facta itaque traditione predictus Meinhardus a Domino Eberhardo eiusdem loci Abbate predium quod dederat quousque viveret, in ſuam poſſeſſionem recepit, cenſum LX. denariorum per ſingulos annos de predicto predio redditurus. Hec autem facta ſunt in preſentia Domini Ottonis Friſingenſis Epiſcopi ſecundi & Domini Eberhardi Abbatis in Wihenſteven: utriusque traditionis

tionis teſtes ſunt iſti, *Wernhardus de Starcholthshoven & filii eius duo Heinrich & Albertus*, *Albertus de Pipinsrieth*, *Albero de Prueberch & frater ſuus Heinrich*, *Sigehardus de Hittenvurt*, *Sigehardus de Khienberch*, *Heinrich de Wippenhuſin*, *Ch. de Richkersdorf*, *Pero de Prucberch*, *Albertus de Laichelingen*, *Oulricus & Oulrich & Ch. fratres de Wolmotſa*, *Fridericus de Rotenbach*, *Ch. de Vilſe*, *Wernhart de Rotenbach*, *Purchardus & Pertoldus de Adelshoven*, *Luit. & Ariboldus Aheim*, *Heinrich de Emelingen.*

Preſenti pagina tam preſentibus quam poſteris intimamus, qualiter nobilis matrona *Agnes* uxor *Ottonis Comitis de Gruonenbach* communicato viri conſilio, curtem proprietatis ſue a parentibus hereditarie ſucceſſivam, ſicut habebat in Pondorf, culta & inculta, queſita & inquirenda, ob remedium anime ſue ſuper altare ſancti Michaelis ſanctique Stephani delegavit, fratribus in Wibenſteven ſerviendam. Hac vero ſalubri donatione in preſentia Domini Eberhardi Abbatis peracta, pro cenſu XII. denariorum annuatim perſolvendo eandem curtem tam ipſa quam maritus ad ſuum vivere ſub tali conditione receperunt; ut uno mortuo media pars redituum interim fratribus deſerviat, donec alter ocumberet, aut ſponte dimitteret, & ſic totam quiete preter heredum contradictionem perpetuo poſſiderent. Teſtes ſunt, *Otto de Gruonenbach*, *Ch. de Lohchirchen*, *Willehalm de Puoch*, *Wat de Kekenpiunt*, *Chunrat & Friderich de Aheim*, *Eberhart de Zidelarn*: *de familia noſtra Walth. Schagehut*, *Sifridus Slathare*, *Ch. Riedere*, *Heinrich Cholber.*

In nomine ſancte Trinitatis. Cunctis legentibus hec pagina declarabit, qualiter quedam Matrona *Gouta* miniſterialis Ducis Bavarie, uxor quondam *Heinrich de Chranichperch*, dum eodem

Digitized by Google

fuerat viduata, curtem ſuam in Otolhuſen a parentibus hereditatam nec marito vel heredibus debitam, ſuper altare ſancti Michaelis & ſancti Stephani delegavit fratribus in Wihenſteven ſerviendam. Facta eſt hec donatio preſentia Domini Eberhardi Abbatis, a quo prenominatam curtem ad ſuum vivere pro cenſu V. denariorum annuatim perſolvendo recepit; ſtatuens cum in uſus Monaſterii cederet, quatenus in feſto ſancti Iohannis ante portam latinam de media parte redituum toti congregationi propenſius ſerviatur, nec non eiusdem Domine Goute anniverſarius de parte reſidua fratribus miniſtrando celebris haberetur. Hoc ſalubre datum ſubſcriptis teſtibus confirmatum, *Winhart de Harte Oulrich de Milta, Ch. de Jorze, Otto de Utenhofin, Eberhart de Jorze, Deinhart de Jorze, Luipolt, Heinrich piſcatores de Varnolthuſen, Heinrich de Utenburch, Otto de Milta.*

Num. XIV. Sub Abbate Ulrico II. 1226. - 1251.

Notitie tam futurorum quam preſentium cupimus innoteſcere, quod Dominus *Engilmarus de Otenburch* pro remedio uxoris ſue *Alhaidis* & filii ſui *Liupoldi*, per manus venerabilis Chunradi Epiſcopi hubam in Muoverhingen, quam ab eo habuit in beneficio, nullo contradicente tradidit ad altare ſancti Stephani, coram Domino Ulrico Abbate & fratribus eiusdem Eccleſie.

Ne res geſte propter temporis diurnitatem in oblivionis veniant periculum, ſollercia hominum ſolet ipſas literali teſtimonio commendare. Proinde notum ſit univerſis hanc literam inſpicientibus, quod nos Ulricus Abbas ſancti Stephani in Wihenſteven communicato fratrum noſtrorum conſilio, neceſſitate conpulſi, Herbordo civi Friſingenſi curiam noſtram in Chiemberch pro X. talentis Monacenſis monete & duobus Ratisponenſibus obliga-

ligavimus, ſub hac forma: ut ſoluta ſibi eadem quantitate pecunie in purificatione beate Virginis, in uſus Eccleſie redeat prenominate. Hoc etiam adiecto, ut inſtitutiones temporales in eadem curia per manum noſtram aut ſucceſſoris noſtri fiant; ita tamen ut per hoc nullum damnum noſtra Eccleſia patiatur. Ut autem hec rata permaneant, preſentem paginam ſigillorum noſtrorum munimine volumus roborare. Acta ſunt hec anno Domini MCCL. XIII. Kal. Febr. Indictione VIII.

Num. XV. Sub Abbate Heinrico III. 1251 - 1254.

Notum ſit tam preſentibus quam futuris, quod Ortwinus Canonicus Mosburgenſis & *Ulricus* nepos Domini *Dietmari de Mosburch* curiam in Frinſpach & hubam in Wolfſtorf pertinentes ad Monaſterium ſancti Stephani in Wihenſteven, diu obligatas pro XX. talentis uſualis monete, propriis denariis redemerunt. Nos vero Henricus electus habens adminiſtrationem tam in ſpiritualibus quam in temporalibus a Domino noſtro & venerabili Epiſcopo conceſſam, totusque Conventus cenobii memorati, utilitate Eccleſie noſtre conſiderata, prefatis perſonis O. & U. antedicta predia noſtra conſenſu pari ac unanimi locavimus: tali pacto, ut in ſignum locationis annuatim XII. denariis nobis ſolutis ipſa predia libere quoad vixerint poſſideant & quiete; poſt obitum vero dictorum O. & U. ad Monaſterium noſtrum cum omnibus attinentiis ſine omni redeant impedimento. Ut autem huiusmodi contractus ratus permaneat & inconvulſus, preſens ſcriptum ipſis perſonis ſigillis noſtris volumus roborari. Teſtes, *Fridericus prepoſitus ſancti Andree, Magiſter Rudolfus de Rubelſtorf, Chuonradus Comes de Mosburg, Fridericus Vicedominus Canonicus maioris Eccleſie, Magiſter Heinricus Decanus S. Andree, & confratres noſtri Counradus Prior &c.* Acta ſunt hec anno Domini MCCLIII. XIX. Kal. Ian. Indict. XII.

Num.

Num. XVI. Sub Abbate Ludovico. 1256 - 1261.

Lodowicus Dei gratia Abbas totusque Conventus Eccleſie in Wihenſteffen; noverint univerſi quod nos de conſcientia & voluntate Domini noſtri & illuſtris Ducis Bawarie, notario ipſius & plebano de Heidolfingen contulimus ad terminum vite ſue predia noſtra in Sewen: videlicet quatuor curias cum omnibus attinentiis earundem cultis & incultis, queſitis & inquirendis, etiam inſtitutione colonorum in bonis eisdem, & omni alio iure quod de quibuscunque proventibus nobis in eisdem prediis conpetebat; ut exinde idem H. Notarius nobis quatuor libras denar. Ratisbon. monete ſingulis annis in feſto S. Andree apoſtoli ſolvere teneatur, non obſtante grandine vel defectu annone, ſeu etiam diſſenſſione vel gwerre periculis; niſi quantum propter huiusmodi manifeſta diſpendia ſibi de ſumma predicta per nos favorabiliter & gratanter fuerit relaxatum. Item ſi non obſtante impedimento certo terminum ſolutionis antedictum idem neglexerit, cadat a iure predictorum bonorum, niſi & hoc ei de parte noſtra ſpontanee condonetur. In huius rei teſtimonium & cautelam preſentem litteram ei dedimus noſtrorum ſigillorum autentia roboratum.

Dat. apud Wihenſteffen anno Domini MCCLVIII. XVIII. Kal. Octobr.

EXPLICIT FELICITRR.

MO-

MONUMENTA WEIHENSTEPHANENSIA.

Diplomatarium Miscellum.

Num. I. Heinricus II. Imp. donat S. Stephano inſulam Sahſogane. Ann. 1021.

In nomine ſancte & individue trinitatis. Heinricus divina favente Clementia Romanorum Imperator Auguſtus. Si venerabilibus Eccleſiarum Dei locis quoddam largimur beneficium neceſſitatesque Eccleſiaſticas noſtro relevamus iuvamine, id profecto & anime & regni noſtri ſaluti provenire non dubitamus. Proinde omnibus Chriſti noſtrisque fidelibus notum eſſe volumus, qualiter nos ob recordationem & elemoſinam divi ſenioris noſtri Ottonis Imperatoris Auguſti, ob ſpem quoque divine remunerationis tam nobis, quam etiam dilecte noſtre contectali Chunigunde impetrandam; atque ob fideliſſimum venerandi Friſingenſis preſulis Egilberti obſequium amoremque, dedimus quamdam partem cuiusdam Inſule *Sahſonagane* dicte ad Monaſterium ſancti Stephani protomartiris, in Epiſcopatu eiusdem egregii antiſtitis ab eodem preſule conſtructum, fratribusque inibi Chriſto militantibus, in provincia ſcilicet orientali, iuxta Danubium & in Marchia *Adalberti Comitis* ſitam & his terminis incluſam. A loco enim Zuntineſprucca viſum per ripam Danubii usque in locum Orta dictum, & inde usque in ſilvam quam Hart vulgariter nuncupant,

Digitized by Google

& a ſupradicto ponte per directum usque in eandem ſilvam Hart, videlicet inſulam Sahſonagane quantum ſubſcripto continet termino, & quicquid relique terre culte vel inculte intra predictum invenitur terminum, cum areis, edificiis, aquis, piſcationibus, venationibus, Zidalvueidis, paſcuis & lignorum inciſionibus, omnibus illic habitantibus & quicquid utilitatis inibi poterit inveniri. Ea ratione hanc noſtram conceſſionem ſancto Stephano etiam dictis fratribus firmantes, ut nullus Epiſcopus ſeu alia quelibet perſona poteſtatem habeat res eas deinde alienare vel auferre. Et ut hec noſtre conceſſionis munificentia omni evo ſtabili tenore firma & inconvulſa permaneat, hoc preſens preceptum inde conſcriptum manu propria roborantes, ſigilli noſtri impreſſione iuſſimus inſigniri. Signum Domini Hainrici invictiſſimi romanor. Imp. Auguſti. Guilhelmus cancellarius vice Aribonis Archicapellani recognovi. Dat. XVIII. Kal. Decembr. Indict. IV. anno Dom. Inc. MXXI. anno vero Domini Heinrici II. regnantis XX. imperii autem VII. Actum apud villam Moeringen feliciter.

Num. II. Concambium cum Ottone I. Epſo Friſingenſi. Ann. 1143.

In nomine ſancte & individue Trinitatis. Ego Otto Dei gratia Friſingenſis preſul utilitati & commoditati religioſorum conſulere volens, quoddam concambium cum Sigmaro Abbate ſancti Stephani feci, noſtris quidem ſucceſſoribus futurum utilius eiusdem vero Monaſterii fratribus pro locorum munitate commodius. Tribuens eiusdem Monaſterii fratribus quidquid in Vottingen ad Epiſcopales reditus pertinuerit, cum nemoribus & pratis ad eandem villam pertinentibus, cum omnibus cultis & incultis, queſitis & inquirendis, cum plena *Hofmarchie & venationis* iurisdictione. Preterea tradidi curtem pontis que dicitur Heyhof, cum omnibus ad eam curtem pertinentibus excepto ponte; quam curtem prius eis-

dem

dem fratribus in beneficium conceſſeram. Tradidi etiam prata ultra pontem ſita, omnia videlicet que non beneficiata erant. Econtra prefatus Abbas cum ſuis fratribus in recompenſationem tradiderunt in Geislingen quatuor curtes, cum duobus manſis & dimidio, & apud Humblen dimidium manſum cum omnibus ad hec iure ſpectantibus. Inſuper omnes curtes in Marcelingen, & molendiuum & pratum iuxta nemus Pyrcha dictum & in Mosburg domum cum fundo. Poſtea ut ſcandalum tolleretur inpoſterum, propter ſtabilitatem concambii remiſerunt predicti fratres prata ultra Iſeram, que vulgariter Widerlon dicuntur. Preter ſupra dicta predia tradiderunt iidem fratres curtem Aſchinhauſen dictam iuxta ſtagnum Wirmſee, cum pratis & nemoribus ad hanc ſpectantibus. Ego vero eisdem fratribus denuo remiſi ius venandi in campis, pratis, nemoribus. ad Vöttingen pertinentibus, ſicut mihi & noſtris anteceſſoribus uſui erat; una cum prato quod ante dederant iuxta nemus Pyrcha ſitum. Hec autem commutatio legitime confirmata eſt, preſentibus, & aſſenſum prebentibus de clero Nonhaldo Prepoſito, & Chunnone Decano, Herando Archidiacono, Heinrico Prepoſito, Wichmanno Prepoſito, Engelſcalco Scolaſtico cum ceteris matricis Eccleſie canonicis. De Laycis nobilibus *Arnoldo Comite de Dachove*, *Ottone de Irrengſpurg* & aliis pluribus. Hoc concambium celebratum eſt anno ab incarnatione Dominica MCXLIII.

Num. III. Confirmatio regia Concambii. Ann. 1143.

In nomine ſancte & individue Trinitatis. Chonradus divina favente clementia Romanorum Rex ſecundus. Religioſorum petitionibus aures adcommodare pietatis, & que ad cultum Dei pertinent ſummo benevolentie ſtudio promovere, regie liberalitatis eſt, cuius honor iudicium diligit, unde in eterna vita condignam bone mercedis retributionem, & in temporalis regni adminiſtratione glo-

riam nobis accreſcere confidimus. Ea propter omnium tam futurorum quam preſentium noverit induſtria, quod vir venerabilis Otto Friſingenſis Eccleſie Epiſcopus noſter Germanus, celſitudinem noſtram adiens, humiliter petiit, quatenus concambium quod inter ipſum & Sigmarum venerabilem Abbatem Eccleſie ſancti Stephani protomartiris de quibusdam poſſeſſionibus factum eſt, noſtra regia auctoritate confirmaremus. Dedit autem idem venerabilis Epiſcopus Otto prefato Abbati eiusque ſucceſſoribus villam que dicitur Vettingen cum omnibus ſuis pertinentiis venationibus & curtem unam que dicitur Heyhof, & alia plura. Pro quibus a prefato Abbate recepit poſſeſſiones ſubſcriptas, id eſt Geislingen, Marcelingen, unacum molendino & una curte Wermenſe; item dimidium manſum apud Humlen & curtem unam in Moſpurg &c. Nos igitur petitioni utriusque aſſenſum prebentes, decernimus quatenus prefatas poſſeſſiones in immobili ſtabilitate Friſingenſis Epiſcopus qui pro tempore fuerit teneat, utatur, ac diſponat, & Abbas quoque Eccleſie ſancti Stephani prefatas poſſeſſiones ſub ſue dominationis iure obtineat, quatenus de his omnibus legitima transactio facta eſt coram nobis. Ut autem huius noſtre confirmationis pagina firma & inconvulſa omni deinceps tempore permaneat, ſigilli noſtri impreſſione eam ſignari iuſſimus, manuque propria corroborantes, idoneos teſtes ſubnotari fecimus, quorum nomina hec ſunt. *Fridericus Magdeburgenſis Archiepiſcopus, Egilbertus Babenbergenſis, Embrico Wirzebergenſis, Heinricus Ratiſponenſis, Buggo Wormacenſis, Sifridus Spirenſis Epiſcopi, Conradus Marchio, Albertus Marchio, Otto Palatinus Comes de Witteleineſpach, Fridericus Ratiſponenſis Advocatus, Geverhardus Comes de Sulzebach, Fridericus Dux Suevorum, Gotfridus Prefectus in Nurinperch.* Signum Domini Cunradi romanor. Regis ſecundi anno Dominice Inc. MCXLIII. Indictione ſexta, Regnante Chonrado romanor. Rege ſecundo, anno vero Regni eius ſeptimo. Datum in Babenberg in Chriſto feliciter.

Num.

Num. IV. Privilegium Eugenii III. P. M. Ann. 1145.

Eugenius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Sigmaro Abbati Monaſterii ſancti Stephani Friſingenſis, eiusque fratribus tam preſentibus quam futuris regularem vitam profeſſis in perpetuum ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Quoniam ſine vere cultu religionis nec caritatis unitas poteſt ſubſiſtere, nec Deo gratum exhiberi ſervitium, expedit apoſtolice auctoritati religioſas perſonas diligere & earum quieti auxiliante Domino providere. Ea propter dilecti in Domino filii veſtris iuſtis poſtulationibus annuimus, & prefatum ſancti Stephani Monaſterium, in quo divino mancipati eſtis obſequio, ſub beati Petri & noſtra protectione ſuſcipimus, & preſentis ſcripti privilegio communimus: ſtatuentes ut quascunque poſſeſſiones in preſentiarum iuſte & canonice poſſidetis, aut in futurum conceſſione Pontificum, liberalitate Regum, largitione Principum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis preſtante Domino poteritis adipiſci, firma vobis veſtrisque ſucceſſoribus & illibata permaneant. In quibus hec propriis exprimenda duximus vocabulis: Monaſterium beati Stephani cum poſſeſſionibus & omnibus appendiciis ſuis, Eccleſias, decimas, poſſeſſiones, beneficia miniſterialium, que vobis a venerabili fratre noſtro Ottone Friſingenſi Epiſcopo & predeceſſoribus eius ratiobiliter conceſſa & data ſunt, concambia, que inter vos & eundem Epiſcopum veſtrum de Vöttingen, & alios rationabiliter conceſſa & facta ſunt. Prohibemus inſuper ut nullus poſt factam profeſſionem, absque Abbatis & fratrum ſuorum licentia ab eodem Monaſterio preſumat recedere: ſepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe concedimus, ut illorum qui ſe illic ſepeliri deliberaverint, devotioni, & extreme voluntate (niſi forte excomunicati ſint) nullus obſiſtat, ſalva iuſticia matricis Eccleſie. Sane laborum veſtrorum quos propriis manibus colitis, ſive de nutri-

mentis animalium veſtrorum nullus clericus vel laicus a vobis decimas exigere preſumat. Obeunte vero te nunc eiusdem loci Abbate, vel quolibet tuorum ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutia ſeu violentia preponatur, niſi quem fratres communi conſenſu, vel fratrum pars conſilii ſanioris, ſecundum Dei timorem & beati Benedicti regulam providerint eligendum. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat hunc locum temere perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, ſeu quibuslibet vexationibus fatigare; ſed omnia integra conſerventur, eorum pro quorum gubernatione & ſuſtentatione conceſſa ſunt, uſibus omnimodis profutura: ſalva ſedis apoſtolice auctoritate & Dioceſani Epiſcopi canonica iuſtitia & reverentia. Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſecularisve perſona huius noſtre conſtitutionis paginam, ſcienter contra eam venire, tentaverit, ſi ſecundo tertiove commonita reatum ſuum congrua ſatisfactione non correxerit, poteſtatis honorisque ſui dignitate careat, reamque ſe divino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & a ſacratiſſimo corpore & ſanguine Domini & redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtricte ultioni ſubiaceat. Cunctis autem eidem loci ſua iura ſervantibus ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus & hic fructum bone actionis percipiant, & apud diſtrictum iudicem premia eterne pacis inveniant amen. Ego Eugenius katholice Eccleſie Epiſcopus SS. Ego Humbaldus Presb. Card. SS. Ioannis & Pauli SS. &c. Dat. Vetralle per manum Saberti S. R. E. Presbiteri Cardinalis & Cancellarii VII. Id. Decembr. Indict. IX. anno Incarnat. Dominice MCXLV. Pontificatus vero Domini Eugenii Pape III. anno primo.

Num.

Num. V. Jus braxandi cereviſiam in Wetting. 1146.

Nos, Otto Dei gratia Friſingenſis Epiſcopus, antiquitus minime latet Monaſterium ſancti Stephani protomartiris, extra noſtros muros Friſingenſes, non tamen iure communi, verum a noſtro anteceſſore Fel. recordationis Egilberto fundatore nec non ſuis ſucceſſoribus Eccleſie noſtre Friſingenſis Pontificibus, etiam & Imperatoribus romanis & alis principibus, apoſtolicis & imperialibus privilegiis etiam pre ceteris Monaſteriis omnibus noſtre Dioceſis ſpecialiter & multifarie dotatum & libertatum eſſe. Et ſignanter in pacifica poſſeſſione conferendi & habendi in noſtra civitate Friſingenſi *Mechanicos* & *Artifices* & negotiatores, ſcilicet praxatorem cereviſie, cerdonem, carnificem, textorem, calceatorem, pellificem, doliatorem, inſtitorem, pictorem, piſatorem, fabrum, currificem, & preſertim ius habendi unam pincernam vina vendendi, in una domorum dicti Monaſterii ſitarum, infra muros ſeu fores noſtre civitatis Friſingenſis, quando & quotiescunque Monaſterio expediens fuerit vina ſua pro aliis neceſſariis ſibi conparandis in pecuniam convertere: quodque quicunque negotiator vel artifex aliquod iſtorum in civitate noſtra pro vel nomine Monaſterii exercet, emit vel vendit, privilegiatus ſit & libertatem habeat ut non teneatur ad Thelonium civitatis vulgaliter *Mareczoll*: quoniam loco huius ſervitutis officiales dominii in ſignum huius libertatis annuo recipere ſolent, in reconpenſationis honorantiam, *calceos viltiatos*, pullos quinque & aucas duas. Nos ergo inter caupones & cereviſiarios tam civitatis quam Monaſterii pacem & unitatem conſervare cupientes, ad inſtantiam venerabilis Sigmari Abbatis ius pincernandi & praxandi cereviſiam in Monaſterium ſive eius Hofmarchiam Vetting transferendi ius conceſſimus; ut ibi preſatus Abbas & eius ſucceſſores ſine ulla exactione & impedimento libere in quantum placuerit

exerce-

exercere valeant: ea tamen ratione ut in noſtra civitate idem ius pincernandi & coquendi cereviſiam non amplius attentare preſumant: ut autem iſta translatio inconvulſa permaneat, has literas noſtro conſueto ſigillo iuſſimus muniri. Dat. anno ab incarnatione Dominica MCXLVI. anno Ottonis venerabilis Epiſcopi ſexto.

Num. VI. Privilegium Alexandri IV. P. M. 1260.

Alexander Epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati Monaſterii ſancti Stephani in Weihenſtephan, eiusque fratribus tam preſentibus quam futuris regularem vitam profeſſis, in perpetuam memoriam. Religioſam vitam eligentibus apoſtolicum convenit adeſſe preſidium, ne forte cuiuslibet temeritatis incurſus aut eos a propoſito revocet, aut robur quod abſit ſacre religionis infringat. Ea propter dilecti in Domino filii veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annuimus, & Monaſterium ſancti Stephani in Weihenſtephan Friſingenſis Dioceſis, in quo divino eſtis obſequio mancipati ſub beati Petri & noſtra protectione ſuſcipimus & preſentis ſcripti privilegio communimus. Inprimis ſiquidem ſtatuentes, ut ordo Monaſticus, qui ſecundum Deum & beati Benedicti regulam, in eodem Monaſterio inſtitutus eſſe dignoſcitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter obſervetur. Preterea quascunque poſſeſſiones quecunque bona idem Monaſterium in preſentiarum iuſte ac canonice poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium ſeu aliis iuſtis modis preſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis veſtrisque ſucceſſoribus & illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis: Locum ipſum in quo prefatum Monaſterium ſitum eſt, cum omnibus pertinentiis ſuis, parochialem Eccleſiam S. Nicolai in Wippenhauſen & dependentes Eccleſias ab eadem cum decimis, & omnibus pertinentiis earundem;

rundem; parochialem Eccleſiam ſancte Marie Magdalene de Garching & de Freiman, de Fretmaning, de Schleisham, de Mallershoven, de Wacherain ac de Lauppen, Eccleſias dependentes ab ipſa cum decimis, & omnibus pertinentiis earundem; duas partes quas habetis in Eccleſia de Neufarn; duas partes decimarum quas habetis in villa, que Dietershaim vulgariter nuncupatur; Decimam quam habetis in villa que dicitur Schwäbing; villam Hallern vulgariter nuncupatum, cum omnibus pertinentiis ſuis; decimam quam habetis ibidem; duas partes decimarum in parochia Eccleſie de Mammendorf, curtem quam habetis ibidem; duas partes decimarum in parochia Eccleſie de Mayſach, curtes duas quas habetis ibidem; duas partes decimarum in villa que appellatur Pergen; villam que Ibermöſſe vulgariter appellatut, cum omnibus pertinentiis ſuis; decimam quam habetis ibidem; ius patronatus quod in Eccleſia loci eiusdem & Eccleſia de Pfeffingen, quarum una dependet ab altera obtinetis; villam que nominatus Puren cum omnibus ſuis pertinentiis, decimas quas habetis ibidem; decimam quam habetis in villa que Riemen vocatur, duas curtes & manſum unum, quos habetis ibidem; villam que nominatur Perchach cum omnibus pertinentiis ſuis; Decimas quas habetis ibidem; decimas in villa que Allershuſen dicitur, curtes quatuor, quas habetis ibidem; villam que ſuperior Zollingen dicitur cum omnibus pertinentiis ſuis; duas partes decimarum quas habetis ibidem; villam Piedendorff vulgariter nuncupatum cum omnibus pertinentiis ſuis; duas partes decimarum in villa que dicitur Wihinpazing; villam que dicitur Valkoſchwand, cum omnibus pertinentiis ſuis. Decimas & ius patronatus quod in Eccleſia ville ipſius habetis. Decimas in villa que dicitur Rugendorff curiam quam habetis ibidem. Duas partes decimarum quas habetis in villa que dicitur Gundoloshauſen; villam que dicitur Halshauſen cum omnibus pertinentiis ſuis; duas partes decimarum, quas ha-

betis ibidem; villam que Vetting vulgariter nuncupatur; ſylvam terras, prata, & paſcua que habetis in territorio Friſingenſi cum terris, pratis, vineis, nemoribus, uſuagiis & paſcuis, in boſco & plano, in aquis & molendinis, in viis & ſemitis, & omnibus aliis libertatibus & imunitatibus ſuis. Sane novalium veſtrorum, que propriis manibus aut ſumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit, ſive de veſtrorum animalium nutrimentis nullus a vobis decimas exigere, vel extorquere preſumat. Liceat quoque vobis clericos vel laicos liberos & abſolutos e ſeculo fugientes ad converſionem recipere, & eos abſque contradictione aliqua retinere. Prohibemus inſuper, ut nulli fratrum veſtrorum poſt factam in Monaſterio veſtro profeſſionem fas ſit, ſine Abbatis ſui licentia, de eodem loco niſi arctioris religionis obtentu diſcedere; diſcedentem vero abſque communium literarum veſtraram cautione nullus audeat retinere. Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clauſis ianuis, excluſis excomunicatis & interdictis, non pulſatis campanis, ſuppeſſa voce divina officia cellebrare: dummodo cauſam non dederitis interdicto. Chriſma vero, oleum ſanctum, conſecrationes altarium ſeu Baſilicarum, ordinationes clericorum, qui ad ordines fuerint promovendi, a Dioceſano ſuſcipietis Epiſcopo, ſiquidem catholicus fuerit & gratiam & communionem ſacroſancte romane ſedis habuerit, & ea vobis voluerit ſine pravitate aliqua exhibere. Prohibemus inſuper, ut infra fines parochie veſtre nullus ſine aſſenſu Dioceſani Epiſcopi & veſtro capellam ſeu oratorium de novo conſtruere audeat, ſalvis privilegiis Pontificum romanorum. Ad hec novas & indebitas exactiones ab Archiepiſcopis, Epiſcopis, Archidiaconis, ſeu Decanis aliiſque omnibus Eccleſiaſticis ſecularibusque perſonis a vobis omnino fieri prohibemus. Sepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe decernimus, ut eorum devotioni & extreme voluntati qui ſe illic ſepeliri deliberaverint, niſi forte excom-

excommunicati ſint, aut etiam publice uſurarii nullus obſiſtat; ſalva tamen iuſtitia Eccleſiarum a quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Decimas preterea & poſſeſſiones ad ius Eccleſiarum veſtrarum ſpectantes, que a laicis detinentur, redimendi & legitime liberandi de manibus eorum & ad Eccleſias, ad quas pertinent, revocandi libera ſit vobis de noſtra authoritate facultas. Obeunte vero te nunc eiusdem loci Abbate, vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſurreptionis aſtutia ſeu violentia preponatur, niſi quem fratres communi conſenſu vel fratrum maior pars conſilii ſanioris ſecundum Deum & beati Benedicti regulam providerint eligendum. Paci quoque & tranquilitati veſtre paterna inpoſterum ſollicitudine providere volentes, auctoritate apoſtolica prohibemus, ut infra clauſuras locorum ſeu grangiarum voſtrorum, nullus rapinam ſeu furtum facere, ignem apponere, ſanguinem fundere, hominem temere capere, vel interficere ſeu violentiam audeat exercere. Preterea omnes libertates & immunitates a predeceſſoribus noſtris romanis pontificibus Monaſterio veſtro conceſſas, nec non libertates & exemptiones ſecularium exactionum a regibus & principibus vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas, auctoritate apoſtolica confirmamus & preſentis ſcripti privilegio communimus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat prefatum Monaſterium temere perturbare aut eius poſſeſſiones auferre vel ablatas retinere, minuere ſeu quibuslibet vexationibus fatigare: ſed omnia integra conſerventur, eorum quorum gubernatione ac ſuſtentatione conceſſa ſunt uſibus omnimodis profutura: Salva ſedis apoſtolice auctoritate & Dioceſani Epiſcopi canonica iuſtitia, ac in predictis decimis moderatione concilii generalis: Siqua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſecularisve perſona hanc noſtre conſtitutionis paginam ſciens contra eam temere venire tentaverit, ſecundo tertiove commonita, niſi reatum ſuum congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatis honoriſque

riſque ſui careat dignitate, reamque ſe divino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & a ſacratiſſimo corpore & ſanguine Dei & Domini redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtricte ſubiaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco ſua iura ſervantibus ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus & hic fructum bone actionis percipiat & apud diſtrictum iudicem premia eterne pacis inveniant, amen, amen. Ego Alexander catholice Eccleſie Epiſcopus. Ego Odo Tuſculanus Epiſc. Ego Stephanus Preneſtinus Epiſc. Ego frater Iohannes tit. S. Laurentii in Lucina pbr. Card. Ego fr. Hugo tit. S. Sabine pbr. Card. Ego Richardus tit. S. Angel. D. C. &c. Data Anagnie per manum magiſtri Iordani S. R. E. Notarii Vicecancellarii VIII. Kal. Iun. Ind. II. Inc. Dom. MCCLX. Pontificatus vero D. Alexandri Pape IV. anno VI.

Num. VII. Concambium. Ann. 1264.

Nos Chunradus Dei gratia Abbas & Conventus ſancti Stephani in Wihenſteven ratam habemus & preſenti ſcripto confirmamus permutationem, factam inter venerabilem patrem & Dominum noſtrum Chunradum Epiſcopum & inter nos de quibusdam pratis in Zollingen: ubi duo prata parva pertinentia ad molendinum ſitum in Zollinga idem pater & Dominus noſter Epiſcopus commutavit nobiſcum, pro quodam alio prato pertinente ad curiam noſtram ſimiliter in Zollinga, ſicut utrinque propter locorum opportunitatem expediens & utile reputatur. In ipſa quoque permutatione hinc & inde adiectum ſuit & expreſſum, quod ſi molendinator prelibati patris & Domini noſtri gramen in prata noſtra, quod ex iam dicta permutatione ceſſit molendino Domini noſtri Epiſcopi, nutrire voluerit, quamdiu ipſe molendinator ſepem non circumdederit, equos & alia pecora hominum Monaſterii noſtri non debeat aliquatenus impignorare. In cuius rei evidentiam

tiam preſens ſcriptum ſigillorum noſtrorum munimine duximus roborandum. Acta ſunt hec Friſinge anno Domini MCCLXIIII. IX. Kalend. Octob.

Num. VIII. Incorporatio Eccleſiæ in Pfæffingen. 1269.

In nomine Domini amen. Nos Conradus Dei gratia Friſingenſis Epiſcopus omnibus Chriſti fidelibus in perpetuum. Etſi ſingulis piis locis divinis deputatis obſequiis ſicut preeſſe, ſic & prodeſſe, tanquam qui ſingulorum onus & ſolicitudinem portare debemus, merito teneamur: ad relevandum tamen & confovendum vigilantiori cura ac propenſiori ſtudio ea, que a noſtris ſunt fundata predeceſſoribus quidam ſpecialis affectus ex prioribus noſtris quaſi ex traduce procedens, ratione previa nos inducit. Quia igitur Monaſterium ſancti Stephani in Weihenſtephen a noſtris anteceſſoribus fundatum defectus, (quibus quanto vicinius & conſpectius noſtris apparent obtutibus, tanto ipſis familiarius non conpati non poſſumus nec debemus) in reditibus prediorum ſuorum, propter malum ſtatum terre, de die in diem diminutionem patitur & non modicam leſionem, pro reſtaurandis edificiis inibi per ignis voraginem conſumptis, expenſis ac ſumptibus indiget: attendentes quod inter hec hoſpitalitatis & eleemoſinariarum largitionis exercitium ibidem non diminutionem ſed potius recipit incrementum, inclinati precibus dilecti in Chriſto fratris Conradi venerabilis Abbatis eiusdem loci: Eccleſiam in Pfäffingen, cuius ius patronatus & magna pars decimarum ad idem Monaſterium ab antiquo ſpectabat, requiſito & obtento conſenſu ac favore dilectorum in Chriſto fratrum venerabilis capituli noſtri, cum omnibus iuribus parochialibus ac pertinentiis univerſis tam in ſpiritualibus quam temporalibus donavimus, contulimus & tradidimus eidem Monaſterio ſancti Stephani in Weihenſtephan poſſidendam, & profutura Abbati & fratribus ibidem Deo ſamulanti-

bus, *eorumque ſucceſſoribus perpetuo pleno iure*: ſalvo tamen iure Dioceſano ac aliis iuribus Epiſcopalibus quibuscunque: ſalva etiam prebenda ſufficienti & honeſta perpetuo vicario ipſius Eccleſie debita, unde cathetraticum ac alia iura Epiſcopalia, aliaque de ipſa Eccleſia iuris Eccleſiaſticis debita, undecunque emergentia perſolvere ac commode valeat ſuſtentari: qui inquam vicarius perpetuus preſentandus nobis a dictis Abbate & Conventu, auctoritate noſtra, ſalvo tameu iure ac conſuetudine Archidiaconi, inſtituendus erit a nobis & ſucceſſoribus noſtris Eccleſia in eadem. Ut autem donatio ſive conceſſio preſate Eccleſie iuſtis de cauſas facta debitum robur obtineat firmitatis, neve quisquam, quod a nobis proinde actum eſt, infringere debeat vel mutare, preſens ſcriptum prefatis Abbati & Conventui tradidimus, noſtri ſigillorum munimine roboratum. Datum Waidhoven anno Domini MCCLXIX. quarto Calend. Junii Indictone XII.

Num. IX. Donatio Parochiæ Tunzenhauſen. 1273.

Heinricus Dei gratia comes Palatinus Dux Bawariæ, omnibus Chriſti fidelibus in perpetuum. Religioſam vitam ducentibus etſi ob divine remunerationis intuitum debeamus impendere quelibet opera pietatis; illis tamen precipue ad maiorem liberalitatis gratiam recognoſcimus nos teneri, qui non ſolum religione monaſtica Domino famulantur, verum etiam in hoſpitalitatis promptitudine ſe conſueverunt iugiter exercere. Huius itaque rei gratia moti erga dilectum nobis Dominum Conradum venerabilem Abbatem de Weihenſtephen, & ipſius Eccleſie conventum, ad ampliandum ibi cultum Dei & augmentanda miniſteria charitatis, ius patronatus Eccleſie in Tunzenhauſen cum univerſis pertinentiis ipſius, eidem Eccleſie de Weihenſtephen tradidimus, donavimus & largiti ſumus in perpetuum poſſidendum, ſalvo tamen

men iure plebani eiusdem Eccleſie pro tempore vite ſue, qui eam ad preſens dignoſcitur obtinere. Datum in Landshuet anno Domini MCCLXXIII. VIII. Idus Iulii.

Num. X. Confirmatio Parochæ Tunzenhauſen. 1273.

Conradus Dei gratia Epiſc. Friſingenſ. venerabili in Chriſto fratri Conrado Abbati & dilectis in Chriſto filiis Priori totique conventui Monaſterii ſancti Stephani in Friſinga ſalutem & ſinceram in Domino charitatem. Quia pie deſiderium voluntatis circa perſonas religioſas ſalutaribus eſt ſemper ſtudiis adiuvandum, ut & religionis devotionis laudabilius eniteſcat, & utilitas poſtulata iuris vigorem indubitanter aſſummat: Ea propter cum vir illuſtris Dominus Heinricus Comes palatinus, Dux Bavarie pie motus devotionis affectu Eccleſiam in Tunzenhauſen noſtre Dioceſis, in qua ius patronatus idem habere dinoſcebatur ab antiquo, veſtris & ſucceſſorum veſtrorum uſibus de noſtro & capituli noſtri conſenſu in temporalibus & in omni iure quod ad ipſum pertinebat tradiderit perpetuo poſſidendam: Nos precibus veſtris inclinati eandem donationem ſeu traditionem tanquam legitime factam, confirmamus & preſentis ſcripti patrocinio communimus: Et nequis inpoſterum prefate donationi, aut noſtre confirmationi auſu temerario audeat contraire, preſens ſcriptum noſtri & capituli Friſingenſis ſigillorum munimine iuſſimus roborari. Datum anno Domini MCCLXXIII. Cal. Auguſti.

Num. XI. Confirmatio Privilegiorum Boica. 1329.

Wir Ludwig von Gottes Genaden romiſcher Khayſer, zu allen Zeiten Merer des Reichs, verichen und tun khundt offenbar an diſem Brief, fur uns und all unſer Erben und Nachkomen allen den, die in anſehent, hörent oder leſent: das wir durch Hail unſer und aller unſer Vordern Sel willen, den erſamen

men unſern beſundern lieben andächtigen gemainclich allen Æbbten und Prelaten in unſern Landt zu Bayrn, all ir Brieff, Genad, Rechten und Freyhait beſtätt haben, und auch beſtattigen mit diſem gegenwurtigen Brief die ſi habent von Päbſten, Khaiſern und Khunigen, und von manicklich: alſo das wir, all unnſer Erben und Nachkomen ſy genadigeleich, veſtigeleich, ewigelich dabev behalten, retten und ſchermen ſullen, wan ſy uns gemaincklich mit iren Botten und khayſerlich Briefen erweiſt habent, das ſy uns zu Recht, noch von Gewalts wegen nichts ſchuldig ſind zu geben, noch zu tuen mit Dienſten, Steuren noch Wagenvertten, dan was ſi uns mit ganzer Lieb und Gunſt erzaigent, und auch mit Willen tundt: und gebietten auch veſtigkleichen, von unſern kayſerlichen Gewalt ewigklich, das kainem Menſchen erlaublich ſey, der die obgeſchriben unſer lieb andachtig, und auch all ihr Nachkommen mit icht betrieb, beckumer, oder beſchwär, weder ir Läut, noch ir Gut wa ſi die habent. Wer aber der wär, der das überfuer, und unſer Gebot verſmahet, der iſt herttigklich in unſer Ungenad gevallen, und ſol in die Chamer des Reichs geben zehen Pfundt feins Goltz. Wir mainen und gebieten auch daſs khain Man wie er genandt ſey, Ritter oder Knecht, edel oder unedel, khainen Gotzhauſern weder ir Laut noch ir Gueter, fur uns noch unſer Erben und Nachkomen, nicht pfenten müge noch ſulle, wan In bisher ungutlich beſchehen iſt, daz wir durch gottliche Lieb und Forcht underchomen: der das uberfuer, den ſezen wir von allen ſeinen Rechten und Eren, und von aller Gemainſchoft der Chriſtenhait, bis er dem oder den genzlich wider chert, und beſſert: und darüber zu ainem guten Urkhunt geben wir In diſen Brief mit unſern kayſerlichen Inſigel verſigelt. Der geben iſt zu Munchen an ſand Gorigentag, nach Chriſtus Geburd MCCCXXIX. Iar, in dem ſechzehenten Iar unſers Reichs, und in dem dritten unſers Khayſertumbs.

Num.

Num. XII. Emunitas Boica. Ann. 1332.

Wir Ludwig von Gottes Genaden romiſcher Kheyſer, ze allen Zeiten Merer des Reichs, verichen offenlich mit diſem Brief, für uns all unſer Erben und Nachkommen, daſs wir durch Haill unſer Seln, und aller unſer Vodern und Nachkhomen Sel willen, gemainklich allen Gotzhauſern in unſerm Lande zu Peiren, und iedlichen beſunder beſtatt haben, und beſtattigen auch mit Craft des gagenwurtigen Briefs, all ir Fraihait und Genad, die ſi habend von dem heiligen Vatter dem Pabſt von Rom und von allen unſern Vorvarn, Keyſern und Kunign, die ſi uns mit fleiſſiger diemietiger Bet ze Augen gebracht habend von groſſer Anvechtigung wegen, die In von Pfenttern und den unſern geſchehen iſt. Als wir dan zu gaiſtlicher Ordnung und göttlicher Lieb genaigt ſullen ſein; ſo nemmen wir die obgenenten Gotthauſer, und iedliches beſunder in unſer Genad, Frid und Schierm, vor aller maniclich Gewalt, daſs ſi hinfur ewigleich fur uns noch fur khainen unſern Erben und Nachkommen nicht Pfantt noch Gelter ſullen ſein, weder ſi, noch ir Läut, noch ir Gut, wo ſi die habent oder gelegen ſind: wer aber der wär, der ſi ir Läut oder Guter hinfur bechrenker oder bechumber, der iſt in unſer und unſer Erben und Nachkomen Ungenad gevallen, und ſoll in die Chamer des Reichs zehen Pfunt feins Golts geben, und dieſelben mugen und ſullen die erwirdigen unſer lieb andachtigen Abbt, und Preläten der obgenanten Gotzhauſer mit unſern gagenwürtigen Brief beklagen, mit gaiſtlichen oder weltlichen Gericht, den haiſſen wir einen chuntlichen offen Rauber, und ſoll hintz dem gericht werden, als umb einen rechten Raupp; und gebieten veſtigklichen bey unſern Hulden und Genaden, Land und Läutten, Ritter und Knechten Stet und Margten und beſunderlich allen unſern Amptleutten,

Viztumen, Pflegern, Richtern, Schergen und allen andern die iezund ſind, oder furbas khunftig werdent, daſs ſi die obgenanten Gotzheuſer bey unſern Frid und Scherm treulichen behalten. Daſs In das ſtatt unzerbrochen beleibe, geben wir In ze Urkhunde diſen Brief verſigelten mit unſerm Inſigeln. Der geben iſt ze München, an dem Freutag vor dem Suntag Letare da man von Chriſtus Geburth MCCCXXXII. Iar, in dem achzehenden Iar unſers Reichs, in dem funfften des Kheyſerthumbs.

Num. XIII. Donatio Parochiæ in Ehing. Ann. 1354.

In nomine Domini amen. Albertus Dei & apoſtolice ſedis gratia Epiſcopus Eccleſie Friſingenſis, univerſis preſentium inſpectoribus ad certitudinem preſentium & memoriam futurorum ſalutem in omnium ſalvatore. Congrua nos oportet conſideratione proſpicere ne pro divino congregatos cultu cuiuscunque neceſſitatis occaſio aut deſides faciat, aut robur quod abſit, converſationis infringat, ad quam nos excitat ſollicitudo paſtoralis officii. Levavimus itaque iuxta prophetam, in circuitu oculos noſtros & vidimus ac videntes direximus aciem mentis noſtre ad conventualem Eccleſiam ſancti Stephani protomartiris in Weihenſtephen, ordinis ſancti Benedicti, noſtre Dioceſis & iurisdictioni noſtre pleno iure ſubiectam, in quo quidem conventuali Monaſterio altiſſimi providente gratia ſedula devotione divina preſtantur obſequia, nocturnis horis pariter & diurnis, ac miſſarum celebrantur officia tam pro mortuis quam pro vivis. Et ne propter defectum aliquem cogantur deſiſtere, dignum fore duximus, pro remedio anime noſtre & pro divini cultus augmento, diligenti deliberatione prehabita ac ſolemni cum dilectis nobis in Chriſto fratribus Leutoldo Prepoſito, Erhardo Decano, totoque capitulo Eccleſie noſtre prefate, adhibitis ſolemnitatibus que in talibus requiruntur tam de conſuetudine quam de iure; parochialem Eccleſiam ſancti Andree

dree in Ehing ſitam prope caſtrum noſtrum dictum Ottenburg noſtre Dioceſis, cuius inſtiutio ſeu proviſio ad nos pertinet pleno iure, cum omnibus iuribus, decimis & pertinentiis ſuis univerſis, queſitis & inquirendis ſepeſato Monaſterio in Weihenſtephan & eius conventui, de unanimi conſilio capituli Eccleſie noſtre Friſinge donamus, incorporamus, annectimus ad ipſorum menſam preſentibus & unimus; dantes eidem Monaſterio & Conventui S. Stephani in Weihenſtephan & ipſorum ſucceſſoribus liberam & plenam poteſtatem faciendi, diſponendi de proventibus parochialibus eiusdem Eccleſie in Ehing, quidquid ſuis viderint uſibus expedire, ſalvis omnibus iuribus rectoris eiusdem Eccleſie nunc exiſtentis pro vite ſue tempore, cuinullum propter premiſſa nec etiam iurisdictioni noſtre volumus preiudicium generari. Volumus etiam, cum dicta Eccleſia in Ehing vacaverit ipſo rectore cedente ſive cedente, quod tunc per Abbatem & Conventum Monaſterii predicti nobis & ſucceſſoribus noſtris una perſona idonea pro vicario preſentetur, quem vicarium ipſe Dominus Abbas habeat inſtituere & deſtituere pro libitu ſue voluntatis; & quod eidem de redditibus & proventibus dicte Eccleſie Ehing ſufficiens prebenda deputetur & aſſignetur, de qua poſſit congrue ſuſtentari, iura Papalia, Epiſcopalia, Archidiaconalia, & alia quecunque perſolvere iuxta morem. Volumus etiam annuentibus nobis Abbate cum Conventu Monaſterii ſancti Stephani in Weihenſtephan predicti pro ſe, & ſuis ſucceſſoribus & ſtatuimus cunctis futuris temporibus inviolabiliter obſervandum, ut in ipſo Monaſterio S. Stephani in Weihenſtephan dies anniverſarius obitus noſtri cum ſeptimo & trigeſimo eiusdem, cum memoria omnium Epiſcoporum predeceſſorum noſtrornm felicis record. annis ſingulis cum vigiliis & offlcio defunctorum, pulſatis campanis, ſparſis tapetibus, accenſis luminaribus devotius peragantur & preſentibus eisdem officiis in anniverſario una libra denariorum, in ſepti-

mo una libra denariorum Monacenſ. & in triceſimo ſimiliter una libra denariorum Monacenſ. uſualis monete, pro conſolatione ſeu oblaio de proventibus dicte Eccleſie Ehing annualiter miniſtrentur; alioquin dignitates ac perſonatus in ipſo Monaſterio habentes ex nunc, prout ex tunc a divinis & ingreſſu Eccleſie ſuſpendimus in his ſcriptis, quam ſuſpenſionis penam quod abſit, ſi ſuſtinuerint ad octo dies & negligentiam, ut predictum, non ſtuduerint reformare, ipſum Monaſterium ſancti Stephani in Weihenſtephan ex nunc prout ex tunc Eccleſiaſtico ſubiicimus interdicto tam diu, donec predicta reformare curarint & ab Epiſcopo Friſingenſi abſolutionis beneficium meruerint obtinere. Ut autem noſtre largitionis & incorporationis huiusmodi perenne ſit teſtimonium preſentes literas noſtri capituli Friſingenſis ſigillorum munimine fecimus roborari.

Et nos Leutoldus Prepoſitus, Erhardus Decanus totumque capitulum Eccleſie Friſingenſis predicte profitemur, ex certa ſcientia & voluntate ſpontanea premiſſis omnibus conſenſiſſe, & noſtrum ſigillum ad huius rei evidentiam una cum ſigillo reverendi in Chriſto patris & Domini Domini Alberti venerabilis Epiſcopi predicti appendiſſe, in teſtimonium omnium premiſſorum. Acta ſunt hec Friſinge anno Domini MCCCLIV. in die ſancte Agathe virginis & martiris.

Num. XIV. Jus transvehendi ſalis. Ann. 1384.

Wir Iohann von Gottes Genaden Pfaltzgrave bey Reyn und Herzog in Bayrn &c. Bekhennen offentlich mit dem Brief und tuen kund allen unſern Ambtleiten, Mautnern und Zolnarn, die wir iezo haben oder furbas gewinen, daſs wir dem erſamen geiſtlichen Abbt unſers Gottshaus zu Weihenſtephen und dem Convent daſelbſten unſern lieben Capelan durch beſunder Gnad die

die wir zu dem Gottshaus haben, und durch Gottes willen zuforderſt, dan zu unſer Vordern und Nachkumen Sell Heil willen die beſunder Genad und Furderung gethan haben, und auch thuen mit Khrafft dis Briefs, alſo daz ſy die Salzgilt die ſi haben von den zwaien Hofen zu Ubermoſs bey Hohenau zweimal in Iar woll Zollfrey an allen unſern Zollen die wir haben von Reichenhall gen Freyſing gefieren megen und ſollen: ein Fuert mit zwaien Wagen in dem Summer, und mit zwaien Wagen in dem Winter. Daſs ihnen das alſo ſtet und unzerbrochen beleibe, geben wir ihnen den Brieff zu Freyſing an ſand Cecilitag verſigelt mit unſerm anhangenden Inſigel, nach Chriſti Geburt MCCCLXXXIV. Iar.

Num. XV. Fundatio memorabilis anniverſarii. 1405.

Wir Lienhart Abbt, und gemaingklich der ganz Convent des des Gotshauſs zu Weichenſteven, bekennen und thun kunt offenlich mit dem Brieff fur uns und fur all unſer Nachkomen, daſs wir in dem Lob Gottes, in den Eren unſer lieben Frauen und aller Heiligen, zu Erleſung aller gelaubigen Seelen, und zu Hilff und zu Troſt dem weiſen und veſten Herren *Arnolt dem Frawnberger zu Frawnberg* deſſelben Seel, *Otiligen der Tüſchlin* ſaligen, und *Margareten der Preyſingerin* ſeiner paider Hausfraw Seelen und aller ihrer Erben, Vorvodern und Nachkomen Seelen, nu furbas alle Iahr iärlichen vor ihrem Altar, ſtehent in dem obgenanten Gotshaus zu Weihenſteven in der Abſeiten der gerechten Hant, darauf raſtend iſt der heilig Herr ſand Andres, vor demſelben Altar ſie auch ihr Grebnus habent, begehen, halten, und vollbringen ſullen alle Quatember deſſelben Suntags nach der Veſper ein eruerge geſungene Vigily mit vür Kerzen bey derſelben ihr Grebnus; und wir ſullen darzue gehen mit dem Rauch und mit dem Weichbrunn, und des Morgens an dem Montag ſollen wir ihn auf demſelben Altar ein geſungene Seelmeſs

aber mit vüer Kerzen bey derſelben ihr Grebnuſs, und wir ſullen auch darzue gehen mit dem Weichbrun uud mit dem Rauch: geſchach dan niht, daſs wir oder unſer Nachkomen all Quatember nu furbas iärlichen an demſelben Sontag und Montag der Vigili und Seelmeſs nicht hielten, noch begiengen in der Maſs, als oben verſchriben iſt; ſo ſullen wirs oder unſer Nachkomen dan haben und begehen in den nechſten acht Tägen darnach ungevärlich in aller der Maſs, als hie oben verſchriben, und begriffen iſt. Und darumb ſo ſoll uns dem obgenanten Convent des Gotzhaus zu Weihenſtefen oder unſern Nachkomen nu furbas alle Iahr iarlichen all Quatember ain *gueter neuer ungeriſcher Gulden oder ein gueter Ducat*, und alle Iar zwen Gulden der obgenanten Münſs, die all ihr Recht und Wag woll habent wern, und gevallen zu dem Liecht, das da Tag und Nacht prinnen ſoll vor demſelben Altar, und bey ihr Grebnuſs, umb dieſelben obgeſchriben Gedechtnuſs und Grebnuſs hinfur alſo vollbracht werden: darumb ſo hat uns und dem obgenanten Gotshauſs zu Weihenſteven der obgenant Herr Arnolt der Frawnberger bey ſeinem geſundten Leib mit gueter Vorbetrachtung, mit Gunſt und mit guetem Willen aufgeben und geaigent ganzlichen und gar, für all Anſprach aller ſeiner Erben und menigkliches von ſeinen wegen, ſein aign Wiſmat, das vier Tagwerch ſind, genant der Wolfher, und ligt zu Erlpach, davou uns und unſern Nachkommen, und zu dem obgenanten ewigen Liecht die ehegenante Gült gefallen und weren ſoll, und das ybrig was von demſelben obgenanten unnſers Gotshaus zu Weichenſteven nach Ausweiſung des Brieffs, den wir und das obgenant Gotshaus zu Weichenſteven darumb haben von dem obgenanten Herren Arnolt dem Frawnbergen. Wär aber das wir oder unſer Nachkomen ihn alſo der obgeſchriben Gedachtnus und Grebnus im furbas iährlichen zu iglicher Quatember nicht hielten, noch vollbrach-

brachten, und begiengen in aller der Maſs, als hie oben begriffen und verſchriben iſt, ſo hat ſich dan die obgenante Gült von dem vorgenanten Wiſmat zu Pen verfallen hintz unſer lieben Frauen in dem Tum zu Freyſing auf dem Berg. Und das ihn das alſe alles ſtatt und gehalten werde, daruber zu ainem waren Urkunt geben wir dem obgenanten Herren Arnolt dem Frauenberger und ſeinen Erben den Brief verſigelten mit unſerm und des obgenanten unſers Convents der baider anhangenten Inſigeln, der geben iſt der Zall nach Chriſti Geburdt MCCCCV. Iar, am Freytag nach ſand Iacobstag des heiligen Zwelf-Botten.

Num. XVI. Protectorium Boicum. 1416.

Wir Heinrich von Gottes Genaden Pfalzgraff bey Rein und Herzog in Bayrn &c. Bekhennen und thuen chund offentlich mit dem Brieff. Wan der andächtig in Gott uſer lieber getreuer Herr Eberhart Abt unſers Gottshaus zu Weihenſtephen von dem Convent ainmietiglich nach Ordnung und Gewonheit des Orts zum Abbt und Verweſer dem egenanten unſerm Gottshaus welt und erkorn iſt, darzu wir unſern Gunſt und Willen ouch geben haben, daſs wir ihn und ſein egenants Gottshaus in unſern ſundern Schierm und Genad genumen haben, und nemen In darein wiſſentlich mit dem Brieff: alſo das wir In und die ſeinigen vor allem ungleichen ſchuzen und ſchirmen ſollen, und ſein genediger Herr und Schirmer ſein in allen Sachen, worzu er recht hat, als wir In dan als andern unſern Prelaten und Gottsheuſern woll ſchuldig ſein. Und darumb gebietten wir allen unſern Ambtleuten, Pflegern, Richtern, Schergen die iezo ſind oder hernach werdend und allen andern unſern Getreuen und Unterthanen, daſs ſi den vorgenanten Abbt und das Gottshaus bey ſolchen unſern Gnaden halden und bleiben laſſent und In noch den ſeinigen keinerlei Ungleich noch Unwillen beweiſet oder zuezie-

chet

noch dem niemant geſtattent zu thuen in kein Weis; daran erzeigt uns ein ſunder gefallen und thuet daran genzlich unſern Willen. Dem zur Urkhundt haben wir unſer Inſigel an dem Brief thuex henken, der geben iſt zu Landshuet den Freitag vor ſand Urbanstag nach Chriſti Geburt MCCCCXVI. Iar.

Num. XVII. Conceſſio Pontificalium. Ann. 1431.

Martinus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilecto Eberhardo Abbati Monaſterii ſancti Michaelis in Weihenſtephen extra muros Friſingenſis, ordinis ſancti Benedicti ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Magne & ſincere devotionis affectus, quem ad nos & romanam gerere conprobaris Eccleſiam non indigne promeretur, ut te quem etiam exigentibus meritis tuis paternis conplectimur affectibus, & Monaſterium ſancti Michaelis in Weihenſteven extra muros Friſingenſis ordinis ſancti Benedicti, cui preeſſe dinoſceris, & in quo tu ac fratres tui ſub religionis habitu mundanis abdicatis illecebris Domino in humiltatis ſpiritu devotum & ſedulum famulatum impenditis, condignis honoribus attollamus. Hinc eſt quod nos tuis, qui ut aſſeris ex laudabili antiqua, & hactenus inconcuſſe obſervata conſuetudine in certis feſtivitatibus, in Eccleſia Friſingenſi ornatibus Eccleſiaſticis indutus Bacculum paſtoralem, quo etiam uteris in manibus geſtando, tam in veſperis vigiliarum quam diviuis officiis dierum feſtivialium huiusmodi generis intereſſe, prout etiam interes pro tempore, ut illis decentius vales ad laudem divini nominis intereſſe: in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut tu quoad vives & ſucceſſores tui Abbates dicti Monaſterii qui fuerint pro tempore etiam mitra, annulo & alis pontificalibus inſigniis quibuslibet in Monaſterio & in Eccleſia predictis, ac aliis Epiſcoporum conciliis quibus te tuosque ſucceſſores intereſſe contigerit pro tempore, infra miſſarum, veſperarum, vigiliarum & divinorum ſolemnia uti, ac in eisdem Monaſterio

ſterio & Eccleſie ſingulisque ipſi Monaſterio & aliis ſubiectis prioratibus, parochialibus Eccleſiis & aliis ad vos communiter vel diviſim pertinentibus locis, quamvis vobis pleno iure non ſubſint, benedictionem ſolemnem ſuper populum poſt miſſam, veſperam & aliorum divinorum huiusmodi ſolemnia; dummodo in benedictione huiusmodi aliquis catholicus antiſtes, vel ſedis apoſtolice legatus preſens non fuerit; elargiri, nec non ſacerdotales veſtes, altaria, calices, pallas, corporalia, libros & alia paramenta ad diuinum cultum neceſſaria, ſeu deputata, quotiens expedierit in eisdem Monaſterii & aliis Eccleſiis illi ſubiectis, benedicere & conſecrare perpetuis futuris temporibus libere poſſitis: felicis recordationis Alexandri quarti que incipit *Abbates*, & quibuscunque aliis apoſtolicis conſtitutionibus ac ſtatutis, conſuetudinibus Eccleſiarum & locorum huiusmodi, iuramento, confirmatione apoſtolica vel quacunqe firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis nequaquam obſtantibus: tibi & eisdem ſucceſſoribus auctoritate apoſtolica, tenore preſentium de ſpecialis dono gratie indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe noverit incuſurum. Datum Rome apud ſanctos apoſtolos XVIII. Cal. Ianuarii, Pontificatus noſtri anno quarto decimo.

Num. XVIII. Immunitas a vectigalibus Boicis. 1525.

Von Gottes Genaden wir Ludwig Pfalzgrave bey Rein, Herzog in obern und nidern Bayrn, bekhennen fur uns und all unſer Erben und Nachkommen regierenden Fürſten, offenlich mit dem Brieff, daſs wir mit rechtem Wiſſen und zeitigen Vorrath dem wirdigen in Gott und andächtigen unſern lieben getreuen Abbte und gemain Convent unſers lieben Brudern Herzog Wil-

halms und unſers Cloſters von Weihenſtephen bey Freyſing, umb der getreuen unterthenigen Dienſt und Gutwilligkeit willen, darinnen ſy, auch ihr Vorvordern ſich gegen uns und unſern Vorvordern Firſten in Bayrn &c. ie und allweg gehorſamlich erzeigt und bewiſen, und dermaſſen noch furderhin zu halten unterthenig erbieten ſein; in Bedencken dis und andern ſundern Gnaden damit wir ihnen und unſerm Cloſter daſelbſt ſunſt genaigt ſein, die beſunder Genad gethan haben, und thuen und geben ihnen auch und all ihren Nachkommen die alſo mit wollerwognen Rat wiſſentlich in Khrafft diſs Brieffs; alſo daſs ſie und all ihr Nachkomen in fürohin von dato diſs Brieffs zu ewigen Zeiten, all ir Wein, was ihnen daſelbent im Land zu Oeſterreich in ihren aignen Weingarden, Zehenten oder Weingewags iahrlich fruchten und werden, und auf Waſſer und Landt herauf füeren, das ſie dieſelben von Vilshoven bis gen Freyſing an allen unſern Maut, Zollſtätten daran ſie gelangen, Maut, Zoll und aller Sachen frey furfieren benigen ſollen und megen. Darinnen ihnen auch unſere Mauttner, Zollner, Gegenſchreiber und dero Verweſer gegenwürtig und khumfftig, als wir hiemit veſtigklich ſchaffen und gebieten, kainerlai ihr Aufhaldung und Verhinderung in kain Weis thuen, noch zu thuen fiegen, ſunder ſollen ſie alſo bey unſern ihnen gethanen Gnaden und gegebenen Freyheiten ſtrakks handthaben. Geben ihnen auch des zu waren Urkhundt diſen Brieff mit unſerm aigen Handtzaichen underſchriben und hier angehenckhten Secret Inſigel, der wir uns und unſer lieber Bruder Herzog Wilhalm in Bairn &c. in unſer Regierung miteinander gebrauchen beſigelt: geben zu Landshuet am Suntag nach ſand Martinstag, als man von Chriſti unſers lieben Herrn Geburt zället MDXXV. Iar.

Num. XIX. Immunitas Auſtriaca. Ann. 1624.

Wir Ferdinandus der ander, von Gottes Genaden erwelter römiſcher Khayſer zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, in Germanien

Digitized by Google

nien,auch zu Hungarn und Beham Khunig,Erzherzog zu Oeſterreich, Herzog zu Burgunt, Steyr, Khärnden, Crain und Wurtenberg, in obern und nider Sleſien, Margrave zu Märn, in ober und nider Lauſniz, Graff zu Habſpurg und Thyroll &c. Enbieten allen und ieden Churfurſten, Firſten geiſtlichen und weltlichen, Prelaten, Grafen, Freyhern, Herrn, Rittern, Knechten, Landshaubtleuten, Landmarſchalken, Landvögten, Haubtleuten, Vizdomen, Vögten, Pflegern, Verweſern, Amtsleuten, Landrichtern, Schuldhaiſen, Burgermaiſtern, Richtern, Ræten, Burgern,Gmainden, und ſunſt allen andern unſern und des Reichs, auch unſer Kunigreiche,Furſtentumen, und Erblande Unterthanen, und Getreuen, was Wirden, Stand oder Weſen die ſeindt, fürnemlich aber unſern und andern Auſſchlagern, Mautnern, Zollnern, Gegenſchreibern und Beſchauern, denen diſer unſer Paſsbrieff furkhumbt, und damit erſucht werden, unſer Freindſchafft, Genad und alles Guts. Hoch- und erwurdige, auch durchleuchtige, hochgebohrne, liebe Freund, Neuen, Ohaimben, Vettern, Schwagern, Sun und Furſten, auch Wolgeborne, Edel, Erſame, Liebe und Andächtige und Getreue. Wir geben euer LL. AA. und euch hiemit freundt- und gennedicklich zu vernemen, daſs wir dem wirdigen unſerm lieben andächtiden Georgio Abbten zu Weihenſtephen auf ſein gehorſambſtes Anlangen und Bitten, dreyſig Dreyling ſeines alhie in unſern Erzhertzogtumb Oeſterreich gelegne aigen Pau und Zehentwein, auf dem Donauſtrom, bis an den Höfflteckhen, und von dannen auf der Axt bis dahin nacher Weihenſtephen abfüren und bringen zu laſſen in Gnaden verwilligt haben,und geſinen ſolchemnach an eur LL. AA. und euch freundt- und genedicklich begern, den unſern aber mit Ernſt bevelchent, ſie wellen bemelte Anzall Wein an iren Gebieten und Ambtverwaltung, auch ſunſt allenthalben, nit allein on ein Forderung des ſunſt daran ſchuldigen Auſſchlags, Maut, Zoll, oder ander dergleichen Gebürnuſſen, doch gegen Einrichtung des neuen Aufſchlags zu . . . . . . der drey Schilling von welchen niemant be-

freit iſt, zu Waſſer und Lant, frey, ſicher und ungehindert durchkhu-men und paſſieren laſſen, ſunder auch denen darzue beſtelten auf ge-bierendes Erſuchen allen guten Vorſchub und Befurderung erweiſen, daran erzaigen uns eur LL. AA. und ir ein angenemes Wollgefallen, die unſern aber erſtaten an denſelben unſern gnedigſten Willen und Meinung. Geben iu unſer Statt Wien, den 28. Febr. im MDC. XXIV. Iar, unſers Reichs des römiſchen im fünften, des hungeriſchen im ſechsden, des behmiſchen im ſibenden. Ferdinandus.

Num. XX. Fines Hofmarchiæ. Ann. 1433. deſcripti.

Primo ab ipſo monte S. Stephani, in quo Monaſterium ſituatum us-que ad montem S. Viti ubi lata foſſa terminatur; a lata foſſa us-que ad Rivum Chaldenbach vulgariter dictum; deinde idem induit eandem Hofmarchiam usque viam regiam que Monachum ducit, & illa via regia usque ad foſſata quibus prata Pullingana excluduntur; cingitur foſſatis vero usque ad viam Tiatshuſianam, que etiam Mo-nachum ducit; includit tunc illa via eandem iurisdictionem usque ad ponticulum ſuper flumem conſtructum; ab illo vero ponte ipſum flumen Moſam usque ad viam per quam pecudes Pacharenſes ad paſcuas paluſtres verſus idem flumen coguntur incluſive circumcin-git; tunc ipſa via usque ad rura Pacharenſia,& rura usque ad ſilvam Fri-ſingenſem; que ſilva nemus Hofmarchianum usque ad campos predii Hofmarchiani vulgariter (Gereitmair in dichs Winchel) dictum per aque ſilveſtris rimam diſiungit; a predicto predio per pratum vulgari-ter (Stainanger) dictum usque ad viam iuxta montes olearios que Fri-ſingam ducit incluſive includit; tunc illa via usque ad viam taurinam excluſive Hofmarchiam circundat, deinde via taurina usque ad co-lumnam terminariam arte cæmentaria conſtructam, a columna usque ad hortum de canonicis ſancti Viti directe & funiculatim ſe exten-dit: tunc dictus hortus usque ad montem S. Viti ad foſſam finariam Hofmarchiam excluſive cingit. In tantum Hofmarchiæ & ve-nationis iurisdictio ſe extendit & non ultra.

MO-

Digitized by Google

Digitized by Google